

TALOUSARVIO 2025

TALOUSSUUNNITELMA 2025-2027

KIHNIÖN KUNTA

OSA I	1
Kunnanjohtajan katsaus	1
Talouden tilastotietoja 2021–2027	9
Talousarvion osa-alueet.....	9
Tuloslaskelmaosa.....	10
Rahoitusosa	10
Käyttötalousosa.....	10
Investointiosa	11
Talousarvion perustelut / käyttötalousosa	11
Yleistä	11
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	18
Tavoitteet konserniyhtiöille	19
Kunnanhallitus	20
Luottamushenkilöhallinnon tehtäväalue	20
Yleishallinnon tehtäväalue.....	21
Talouden ja hallinnon tukipalvelut	21
Yhteistoimintapalveluiden tehtäväalue	23
Ympäristöterveydenhuolto ja muut palvelut.....	24
Elinkeinoelämän yleisen edistämisen tehtäväalue	25
Maaseututoimen tehtäväalue	27
Kuntastrategiaan pohjautuvat menestystekijät ja tavoitteet kunnanhallituksen tulosalueelle	28
Sivistyslautakunta	30
Varhaiskasvatus	30
Esi- ja perusopetus.....	31
Sivistystoimen tukipalvelut	34
Kirjastopalvelut.....	36
Vapaa-aikapalvelut.....	37
Muut sivistyspalvelut	39
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	40
Hyvinvointisuunnitelma- ja kertomus	40
Kuntastrategiaan pohjautuvat tavoitteet sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tulosalueelle	43
Tekninen lautakunta	45
Maankäytön suunnittelu	45
Ympäristönsuojelu.....	46
Liikenneväylät ja yleiset alueet.....	47
Maa- ja metsätilat	48
Kiinteistöjen hoito ja vuokraus.....	48
Tekniset palvelut, tukipalvelut	49
Kuntastrategiaan pohjautuvat tavoitteet teknisen lautakunnan tulosalueelle.....	51
Tuloslaskelma	53
Kriisikuntakriteerit	56
Investointiosa.....	57
Raholtuslaskelma	58
Historiatiedot, tuloslaskelmatavoite ja ehdotus vuodelle 2025	59
Historiatiedot ja vuoden 2025 talousarviokehys hallintokunnittain	59

OSA II

Talousarvion numero-osa.....
Tuloslaskelma 2025
Investoinnit 2025
Rahoituslaskelma 2025

OSA III

Taloussuunnitelma 2025–2027.....
Tuloslaskelma 2025–2027
Investoinnit 2025–2027
Rahoitussuunnitelma 2025–2027

OSA IV / Liite

Kihniön kuntastrategia 2022–2030.....

OSA I

Kunnanjohtajan katsaus

Vuosikate on noin 450.365 euroa positiivinen. Polstojen jälkeen talousarvio on ylijäämäinen noin 25.500 euroa.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Sosiaali- ja terveystoimi

Siirtyi maakunnallisten hyvinvointialueiden piiriin 1.1.2023.

Kiinteistöt siirtyvät vuokrasopimuksella maakunnan hyvinvointialueille 3 vuoden määräajaksi.

Suurimpia rakennusinvestointeja ovat: Terveyskeskuksen kiinteistökehitys- ja tilamuu-tossuunnittelu 30.000 euroa.

Kunnan terveyden edistämisen tehtävät jäivät kunnalle.

Hyvinvointialueilla ja kunnilla on yhteiset asukkaat sekä asukas- ja asiakaskohtaisesti toteutettaviin palveluihin liittyviä yhteistyötarpeita. Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä sekä muiden hyvinvointialueiden ja kuntien toiminnallista yhteistyötä edellyttävien tehtävien asianmukaista ja asiakaslähtöistä toteuttamista tukevat yhteisesti asetetut tavoitteet, sovitut menettelytavat ja toimiva tiedonkulku.

Lainsäädäntö edellyttää kuntia ja hyvinvointialueita toimimaan yhteistyössä. Yhteistyöstä on säädetty muun muassa hyvinvointialueesta annetussa laissa (611/2021, "hyvinvointialuelaki") sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (612/2021, "sote-järjestämislaki").

Yhteistyön yleisinä tavoitteina ovat saavutettavat ja saumattomat palveluketjut ja eri osapuolten kattava yhteistyö yhdyspintatehtävissä.

Strategisella kumppanuussopimuksella edistetään Osapuolten yhteistyötä määrittelemällä yhteistyölle asetetut strategiset tavoitteet, yhteistyön toimeenpanoon liittyvät rakenteet sekä vastuutahot. Strategisesta yhteistyöstä sopiminen luo edellytykset Osapuolten väliselle sujuvalle yhteistyölle sekä selkeyttää yhteistyötä koskevaa vastuunjakoa Osapuolten välillä.

Poliittisen päätöksenteon foorumit

Osapuolet perustavat strategisen tason ylimmän johdon foorumin, jonka tehtävänä on varmistaa strategisen tason yhteistyön toimivuus.

Foorumiin osallistuvat Osapuolena olevien hyvinvointialueen, kuntien sekä maakunnan liiton luottamushenkilöt sekä viranhaltijajohto erikseen sovitulla tavoin. Foorumin kokoonpano on seuraava: kuntien hallitusten ja valtuustojen puheenjohtajat, hyvinvointialueen aluehallituksen ja -valtuuston puheenjohtajistot sekä ylin viranhaltijajohto.

Foorumin kokoonkutsujana on Pirkanmaan hyvinvointialue. Foorumi kokoontuu vähintään vuosittain ja muuten tarvittaessa.

Mahdollisia muita poliittisen päätöksenteon foorumeita ovat valtuustokausittain koontuva Pirkanmaan hyvinvointialueen foorumi, johon kutsutaan hyvinvointialueen ja kuntien valtuustot ja ylin viranhaltijajohto.

Viranhaltijajohdon yhteistyöfoorumi(t), yhdyspintaneuvottelukunta

Osapuolet perustavat ylimmän viranhaltijajohdon yhteistyöfoorumin, jonka tehtävänä on johtaa tällä sopimuksella sovittua yhteistyötä sekä yhteensovittaa strategisen ja operatiivisen tason yhteistyötä hyvinvointialueen ja kuntien välillä pyrkien yhteistyön ennustettavuuteen, pitkäjänteisyyteen sekä tehokkuuteen.

Ylimmän viranhaltijajohdon yhteistyöfoorumi, yhdyspintaneuvottelukunta, vastaa tällä sopimuksella sekä tähän sopimukseen liitetyillä sopimuksilla sovitun yhteistyön tavoitteiden toteutumisen kalenterivuosisittaisesta seurannasta. Yhdyspintaneuvottelukuntaan osallistuvat pysyvinä jäseninä hyvinvointialuejohtaja, Integraatiojohtaja, yhdyspintapäälliköt, kunnanjohtajat, Tampereen strategiajohtaja ja työllisyysjohtaja sekä maakuntajohtaja.

Johdon yhteistyöfoorumin kokoonkutsujana on hyvinvointialue. Foorumi kokoontuu neljännesvuosittain ja muuten tarvittaessa.

Lisäksi hyvinvointialueen ja yksittäisen kunnan välillä käydään tarpeen mukaan kahdenvälisiä johdon tapaamisia strategisten tavoitteiden toteuttamisesta.

Tietojen jakaminen hyvinvointialueen ja kuntien välillä:

Hyvinvointialueen, kuntien sekä maakunnan liiton toimiva yhteistyö perustuu yhteiseen tilannekuvaan. Yhteisiä asukkaista ja palvelutarpeita koskevan tilannekuvan ylläpidon tulee olla jatkuvaa. Yhteisen tilannekuvan tietopohjana voidaan hyödyntää hyvinvointikertomuksia ja -suunnitelmia sekä näihin liittyvää yhteistyötä.

Kukin Osapuoli on yhteistyön onnistumiseksi velvollinen voimassa olevan lainsäädännön sekä Osapuolta mahdollisesti rajoittavien sopimusehtojen puitteissa jakamaan sen hallussaan olevia yhteistyöhön tarvittavia tietoja toistensa kanssa.

Sivistystoimi

Sivistystoimen menot ovat talousarviovuonna 2025 3.764.075 euroa. Vuoden 2023 tilinpäätös oli 4.089.771 euroa.

Kihniön sivistystoimessa toteutetaan yhtenäiskoulujärjestelmää esikoulun ja vuosiluokkien 1–9 osalta. samassa rakennuksessa toimii myös päiväkot.

Talousarviossa henkilöstökulut ovat 2.038.701 euroa.

Sivistystoimen perus- ja esiopetuksessa on yhteensä 17 opettajaa, joista kolme on erityisopettajia (yksi laaja-alainen ja kaksi on ryhmässä), ja yksi opettaa vain yksittäistä ainetta muiden tehtävien ohessa (liikunta). Varhaiskasvatuksessa vakituista henkilökuntaa on 6,2. Lisäksi varhaiskasvatuksessa työskentelee 1 määräaikainen työntekijä. Henkilöstön määrään vaikuttaa etenkin pienten lasten (0–3-vuotiaiden) määrä, joka on ollut kasvussa.

Sivistystoimessa työskentelee lukuvuonna 2024–2025 yhteensä yhdeksän koulunkäynninohjaajaa, joista kolme on määräaikaisia. Ohjaajista työskentelee esiopetuksessa 0,4, perusopetuksessa 3,6 ja erityisopetuksessa 5. Erityisopetuksessa työskentelevistä koulunkäynninohjaajista kolme toteuttaa itsenäistä opettamista, sillä opettajien resurssit eivät riitä. Lisäksi osa ohjaajista valvoo odotustunteja. Yksi ohjaaja työs-

kentelee osittain varhaiskasvatuksen puolella. Ohjaajista 6 työskentelee osa-aikaisesti. Määräaikaisten työntekijöiden (3) työsopimus loppuu koulujen päättyessä ja vakituisista kolmella on kirjattu työsopimukseen kesäkeskeytys. Kahden koulunkäynninohjaajan työpanos laskutetaan muilta kunnilta ja 1–3 hankkeista.

Perusopetuksessa siirrytään joustavaan esi- ja alkuopetukseen syyslukukaudesta 2025 alkaen.

Sivistystoimessa tehtiin vuonna 2022 uusi Kuntamaiseman kustannusvertaus selvitys vuoden 2021 toteutuneiden kustannusten perusteella. Raportissa saamme nähdä miten kustannukset ovat muuttuneet verrokkikuntien välillä kolmen vuoden kuluessa. Kihniön tavoitteena on päästä kustannusvertailussa keskitasoon suhteellisen samankokoisten kuntien kanssa ja haastavan taloudellisen tilanteen vuoksi jopa tämän alle.

Kouluterveyskyselystä on käynyt ilmi, että noin puolet perusopetuksen oppilaista ei syö aamupalaa ennen kouluun lähtöä. Koska ruokailu on hieman ennen puoltapäivää, haittaa aamuinen syömättömyys opiskelua aamupäivän aikana. Vuoden 2019 loppupuolella alkaen on koulussa tarjottu pienimuotoista aamupalaa, jolla on ollut selvää vaikutusta opiskelun onnistumiseen. Ruokamäärärahoihin on varattu vuodelle 2025 määräraha aamupalan toteuttamisen.

Sivistystoimi sisältää myös lasten varhaiskasvatuksen, jossa on siirrytty vuoden 2023 alusta maksuttomaan varhaiskasvatukseen kokelluun lapsiperheiden houkuttelemiseksi kuntaan. Kokeilu loppuu vuoden 2024 lopussa. Kokeilu ei saavuttanut ennakolta odotettuja tavoitteita houkutellakseen useampia lapsiperheitä kuntaan.

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 12.9.2022 §:ssä 148 eriyttää sivistystoimenjohtajan virkatehtävät rehtorin virkatehtävistä, koska yhdistelmävirka on vuosien saatossa osoittautunut tekijöilleen kuormittavaksi. Hyvinvointijohtajan tehtävässä aloitti Vilja Lankinen 13.3.2023.

Kunnan ja hyvinvointialueen välille syntyy merkittävä yhdyspinta, mikä edellyttää myös kunnan vastuulle jäävien ja lainsäädännössä annettujen uusien hyvinvoinnin edistämisen tehtävien tarkastelua ja organisointia. Hyvinvointityön tavoitteena on vahvistaa kunnalle kuuluvaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistehtävää sekä kuntalaisten osallisuuden lisäämistä sekä hyvinvointialueen, kolmannen sektorin ja muiden sidosryhmien kanssa tehtävää verkostoyhteistyötä. Kuntiin jäävä yhdyspintojen sisältö on vielä kehittymässä. Se muuttuu ja tarkentuu hyvinvointialueen käynnistyessä.

Edelliseen perustuen hyvinvointijohtajan virkatehtäviin kuuluu kunnan hyvinvointikoordinaattorin tehtävät sekä mahdolliset hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspintatehtävät ja hän toimii työterveyshuollon yhteyshenkilönä yhteistyössä hallintotoimen kanssa.

Hyvinvointijohtaja toimii lisäksi varhaiskasvatuksen, liikunta- ja vapaa-aikapalveluiden, kirjaston esihenkilönä sekä esi- ja perusopetuksen esihenkilönä, jossa rehtori vastaa toiminnasta, ylimpänä viranhaltijana.

Lisäksi hyvinvointijohtaja vastaa kunnan sivistystoimen hankkeiden valmistelusta ja hallinnoinnista.

Hyvinvointijohtajan tulisi johtaa toimialueensa kokonaisuutta ja yhteistyötä kunnan toimialoihin ja sidosryhmiin. Hyvinvointijohtajan tehtävä on laaja ja vaatii moniosaamista ja yhteistä kehittämistä työntekijöiden kanssa. Sidosryhmätyöskentelyä ja verkostoitumista on paljon. Sivistystoimen hallinnon alalle on varattu määräaikainen kokoaikainen toimistosihiteeri, joka hoitaa kulttuuriasioita. Kuntalain mukaista nuorisovaltuustotoimintaa jatketaan täysipainoisesti myös vuonna 2025.

Hyvinvointijohtaja Vilja Lankinen toimii sivistystoimen osastopäällikkönä.

Sivistyslautakunta seuraa aktiivisesti talousarvion toteutumista, jotta hallintokunta pysyy päätetyssä budjetissa. Myös toiminnan kehittäminen kuuluu tähän erottamattomana osana.

Kunnanhallituksen alainen toiminta

Kunnanhallituksen alaisen toiminnan kulut ovat yhteensä 1.567.779 euroa.

Kunnanhallituksen alaisen toiminnan uusi osa-alue on vuoden 2025 alusta alkaen työllisyyspalvelut. Myös ympäristöterveydenhuolto kuuluu kunnanhallituksen alaiseen toimintaan.

Tehtäväalueelle kirjataan mm. vauvaraha (6.000 €)

Kunnanhallituksen alaisia avustuksia jaetaan talousarviovuonna 7.500 €

Kristiina Mäkelä toimii hallinto- ja taloustoimen osastopäällikkönä. Osastolla toimii talouspäällikkö, taloussihteeri ja kaksi toimistosihiteeriä, joista toinen hoitaa myös palkkasihteerin tehtäviä. Kunnan taloushallinto hoidetaan omana toimintana.

Kihniön kunta on tehnyt lakimääräisen yhteistoimintasopimuksen maaseutuviranomaistehtävien hoidosta: Jämijärven, ja Pomarkun kuntien sekä Parkanon ja Kankaanpään kaupunkien kanssa. Sopimus tuli voimaan 1.1.2013 ja jatkuu toistaiseksi voimassa olevana. Palveluiden järjestäjänä toimii Kankaanpään kaupunki.

Julkisten työvoimapaalveluiden järjestämisvastuu työ- ja elinkeinotoimistoilta siirtyy kunnille 1.1.2025. TE-palveluista tulee vuoden 2025 alussa osa kuntien lakisääteisiä tehtäviä ja sitä kautta osa kunnan peruspalveluja. Valtionosuusrahoitus on yleiskatteellista. Valtio luopui täysimääräisestä valtionosuusrahoituksesta työllisyyspalvelujen osalta. Kihniön kunta kuuluu Läntisen Pirkanmaan työllisyysalueeseen, jonka vastuukuntana on Sastamalan kaupunki. Kihniön kunnan työllisyyspalvelut ostetaan Parkanon kaupungilta. TE-palvelupiste on Parkanossa. Palvelua on saatavana ajanvarauksella myös Kihniössä. Parkano – Kihniö asiointipiste palvelee kihniöläisiä asiakkaita Parkanossa.

Työvoimapaalvelut tuotetaan yhdenvertaisesti koko työllisyysalueella.

Työllisyyspalveluihin budjetoidaan noin 382.533 euroa.

Talousarviovuotena toimitetaan kunta- ja aluevaalit. Kunnanvaltuutettujen määrä vähenee neljällä.

Tekninen toimi

Vuonna 2025 teknisen toimen menot on arvioitu olevan noin 2.309.996 euroa.

Teknisen toimen menot vuonna 2025 arvioidaan olevan 2.309.996 euroa. Teknisellä osastolla työskentelee tekninen johtaja, toimistoinsinööri, kaksi laitosmiestä ja 3,6 siivoojaa.

Teknisen sektorin palveluntuotannon selvitystyö valmistui alkuvuodesta 2024 ja kehittäminen on jatkunut toimenpidesuosituksen mukaisen kehityspolun mukaisesti. Teknisten palveluiden kehittämisen tiedetään olevan mahdollista vain vaiheittain. Työssä on lähdetty liikkeelle oman toiminnan kehittämisestä, jonka tärkeänä osana on palveluku-

vausten laadinta: teknisen tuottamat palvelut kuvataan asiakkaan suuntaan, mitä palvelu sisältää ja miten sitä on saatavissa. Palvelukuvaus on keskeinen osa asiakaspalvelua ja se luo perustan palvelun asiakasodotuksille.

Palvelukuvaukset ovat syntyneet mm. teknisen toimialueeksi siirtyneiden siivouspalveluiden kehitystyön yhteydessä. Myös sopimusten päivitysten ja kilpailutusten yhteydessä (mm. ulkoiset vuokrasopimukset, ulkoalueiden hoito, talvikunnossapito) palvelut on määritelty. Vuoden 2025 aikana on tärkeää laatia palvelukuvaukset kiinteistöhoitoon ja sisäisille vuokralaisille.

Teknisten palveluiden suorituksen johtamista tulee vielä kehittää. Tässä ensimmäinen askel on ollut siivous- ja laitospalveluiden keskittäminen teknisiksi tukipalveluiksi. Syntynyt tiimi on sopivan kokoinen tarpeenmukaisen työnjohdon osoittamiseen. Työnjohtoa ei tule nähdä vain kustannuseränä, vaan satsauksena tuotettavan palvelun laatuun sekä työhyvinvointiin. Talouden sopeuttamisen aikana teknisen osaston rekrytoinneista on luovuttu, joten työnjohdon järjestämistä tarkastellaan ensisijaisesti olevien työsuhteiden, tehtävien ja vastuualueiden täsmentämisellä. Myös palveluiden ulkoistukset tulevat tarkasteluun: jos tarkoituksenmukainen palvelu voidaan hankkia työnjohtoineen ostopalveluna kunnan talouden kannalta kustannusneutraalisti, voi olla tarkoituksenmukaisinta vapauttaa teknisen johdon resursseja henkilöstöjohtamisesta niille toimialueille, joiden tiedetään nyt ja tulevina vuosina vaativan erityisesti satsausta sekä vaikuttavan kuntatalouteen ja kuntalaisten hyvinvointiin. Näitä ovat mm. maankäyttö ja rakennusvalvonta sekä infra- ja kiinteistöomaisuuden hallinta.

Teknisen toimen suurin säästöpotentiaali kohdistuu kiinteistöihin. Luovuttavien kiinteistöjen osalta myyntejä ja purkuja on edistetty jo vuonna 2024 ja tämä työ jatkuu tulevina vuosina. Kiinteistö- ja toimitilakannan optimointi jatkuu edelleen, joskin kiinteistöihin kohdistuvaa toimenpideohjelmaa tahdistaa talousvaikutuksiltaan suurimman Terveyskeskuksen kiinteistön tuleva käyttö. Terveyskeskuksen tilatyöryhmä jatkaa vuonna 2025 työtään edistäen terveyskeskuskiinteistön käyttöä jatkossakin paitsi sote-palveluissa, myös kunnan omassa palvelutuotannossa. Työryhmän toiminnan lisäksi hankkeeseen osoitetaan määrärahoja investoinneissa, jotta toimintavuonna 2025 on mahdollista edistää terveyskeskuskiinteistön jatkokäyttöä turvaavia toimenpiteitä tarvittaessa nopeastikin.

Kihniön kunta on lokakuussa 2024 liittynyt Senaatti kiinteistöjen tarjoamaan kuntien Tilatietopalveluun, joka tarjoaa kunnille tilatietojen kokoamiseen ja ylläpitämiseen sekä tilajohtamiseen Skenarios-palvelun ja johtamisen koontiraportit. Järjestelmän käyttöönotto tehdään vuosien 2024–2025 vaiheessa. Kiinteistöjärjestelmän käyttöönotto edistää kiinteistökannan talouden- ja kunnonhallintaa sekä tuottaa raportteja päätöksenteon, mm. salkutuksen päivitystyön tueksi.

Kihniön Vesi- ja Lämpö Oy jatkaa toimintansa myös vuonna 2025. Yhtiön tavoitteena on kehittää sen toimintaa ja liiketoimintaedellytyksiä. Yhtiön suurena haasteena ovat yhtiön arvostuksesta johtuvat haasteelliset poistokirjaukset. Yhtiön toimitusjohtajana toimii tekn. johtaja Henna Ala-Kurki 7.12.2022 alkaen. Tili- ja asiantuntijapalvelut ostetaan Suomen Lakitiltoimistolta. Tilitoimistopalveluiden toimiminen on yhtiön kannalta keskeistä.

Ympäristönsuojelun palvelut ostetaan edelleen Parkanon kaupungilta 1 pv / vko.

Rakennus- ja ympäristötarkastajan palvelut ostetaan edelleen Parkanon kaupungilta. Rakennustarkastajana toimii Raisa Karinsalo – Manninen.

Tekninen johtaja toimii teknisen osaston osastopäällikkönä. Teknisenä johtajana toimii Henna Romppainen. Toimistoinsinöörinä toimii Johanna Kujansuu.

KESKEISIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2025

- Yhtenäiskoulun tontin ja perustusten kuivatusrakenteiden sekä piharakenteiden korjaus / osittainen uusiminen.	55.000 €
- Paloaseman sisääntulotien, tontin ja perustusten kuivatusrakenteiden sekä piharakenteiden korjaus / osittain uusiminen.	20.000 €
- Terveys- ja palvelukeskuksen kiinteistökehitys- ja tilamuutossuunnittelu.	30.000 €
- Urheilukentän kunnostus	15.000 €
- Hulevesien hallinnan parantaminen, selvitykset ja korjaaminen.	20.000 €
- Kihniön kirkonkylän asemakaavan laajentaminen Sulkuejärven länsipuolelle.	40.000 €
- Hankesuunnittelu, toimintavuoden aikana esiintyvät äkilliset tarpeet.	20.000 €
- Tietohallinto, koulun laitetalan UPS:in uusinta.	13.000 €
- Kunnan www- sivujen ja pöytäkirjaohjelman uusinta	30.000 €

Investointimenot yhteensä: 243.00 €

Heikkoutena teknisen hallinnon talousarviossa on kiinteistöjen lämmitys- ja sähkökulu- jen sekä välttämättömien kunnossapitokustannusten arvioinnin vaikeus.

Tekninen lautakunta seuraa aktiivisesti talousarvion toteutumista, jotta hallintokunta pysyy päätetyssä budjetissa. Myös toiminnan kehittäminen kuuluu tähän erottamatto- mana osana.

RAHOITUS

Nettoinvestointeja tehdään vuonna 2025 243.000 eurolla. Nettolainamäärä vähenee vuonna 2025 noin 619.000 eurolla ja on vuoden lopussa yhteensä noin 4.846.000 eu- roa, mikä on 2.841 euroa / asukas. Vuonna 2024 pitkäaikaista lainaa ei nostettu.

Valtionosuudet on arvioitu 172.838 euroa suuremmiksi kuin vuonna 2024 (924.338). Valtionosuudet vuonna 2025 on arvioitu 1.097.226 euroksi.

Verotulojen arvioidaan kasvavan vuodelle 2025 vuoden 2024 budjetista 204.000 euroa eli noin 5,53 %. Verotulot arvioidaan yhteensä 3.890.000 euroksi. Kokonaisuutena ve- rotus koostuu seuraavasti. Kunnallisveron tuotto-odotus 2.663.000 €, kiinteistöveron tuotto-odotus 596.000 € ja yhteisöveron tuotto-odotus 631.000.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon siirtyminen Pirkanmaan hyvinvointialueelle tar- koittaa sitä, että kunnan sote- ulkoistus sopimus on siirtynyt hyvinvointialueen ja palve- luntuottajan väliseksi. Tämä tarkoittaa sitä, että kunta ei enää vastaa alueensa sosiaa- li- ja terveyspalveluiden järjestämisestä. Rahoitus tosin tapahtuu kunnan valtionosuuk- sia vähentämällä ja verottaja ohjaa kunnan verotuloista ison osan hyvinvointialueen rahoittamiseen. Suurin pelkokerroin liittyy kunnassa säilyviin kasvokkain tapahtuviin palveluihin. Hyvinvointialueen päättämässä palveluverkkomalleissa Kihniöltä loppuu terveyskeskuksen live-palvelut kevään 2025 aikana ja tilalle suunnitellaan digi- ja liik- kuvia palveluita. Kihniön kunta luonnollisesti vastustaa päätettyjä palvelunheikennyk- siä. Pirkanmaan hyvinvointialueen reagointi Kihniön esittämiin vastalauseisiin ja lau- suntopyyntöihin on ollut viileää ja välinpitämätöntä. Jos Pirkanmaan hyvinvointialue

sulkee Kihniön terveys- ja palvelukeskuksen toiminnan, on myös Apteekkipalvelut vaarassa kadota kunnasta.

Työvoimapalvelujen siirtyminen kuntien lakimääräiseksi tehtäväksi 1.1.2025 alkaen tuo mukanaan taloudellisen epävarmuustekijän. Valtio luopui täysimääräisestä kustannusvastuustaan ja antaa kunnille yleiskatteellisen valtionosuuden, mikä ei riitä täyteen kustannusvastaavuuteen. Lisäksi valtio ei ole huomionnut, että valtakunnallisten suhdanteiden ollessa huonot kuntien menot voivat lisääntyä huomattavastikin, kompensatiota ei ole luvattu. Työllisyysalueen kulut tasataan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti talousarviovuotta seuraavan vuoden alkupuolella, mikä voi tuoda kunnille negatiivisia yllätyksiä talousarvion pitävyyteen.

Marraskuussa 2019 Kihniön kunta haastoi sote- vastuukunta Parkanon oikeuteen syytä, että Kihniön palveluja alkoi siirtymään Parkanoon, vaikka tehdyissä sopimuksissa nimenomaan painotettiin sitä, että palvelut tulee järjestää lähipalveluna Kihniön kunnan alueella. Lisäksi Kihniön vuodeosasto lakkautettiin vain ilmoitusasiana ilman rahallista kompensatiota siirryttäessä huokeampaan palvelujen järjestämisen tapaan. Kihniön mukaan nämä olivat sopimusrikkomuksia. Asiasta on käyty niukanlaisesti neuvotteluita. Kihniö on ollut koko ajan asiassa neuvotteluvalmiudessa, mutta vastapuoli ei nähnyt asiaa samalla tavalla. Tällä hetkellä kiista on korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavana.

Taloudellisella puolella merkittävää ja osaksi kohtalokastakin roolia näyttelevät tulevaisuudessa kunnan suuret ja osaksi pakolliset investoinnit. Kihniön vuosikate ei riitä täysimääräisesti tarvittaviin investointeihin ja velan lyhennyksiin. Silti pakollisia investointeja toiminnan jatkumiseksi ja kehittämiseksi on kohtuudella tehtävä.

Investoinneista johtuva poistojen määrä tulee rasittamaan tulosta. Investoinneissa olisikin syytä painottaa kohteita, jotka tuovat helpotusta tulevaisuuden käyttötalouden menoihin eikä suinkaan päinvastaisesti lisää niitä ylläpito ja henkilöstökustannuksina.

Kun otetaan vielä huomioon se, että keski-ikäitään ikääntyneessä kunnassa huoltosuhte on heikko (noin 82 % ja Pirkanmaan keskiarvo 59,8 %) ja tuloveroprosentin tuotto ei nouse suureksi (n. 200.000 euroa) on väistämättäkin tehtävä palvelurakenteisiin / palvelutasoon muutoksia, koska yksin veropoliittisin keinoin ei tilannetta voi ratkaista, ellei tuloveroa olla nostamassa lähes vuosittain ja joskus jopa useita prosentteja. Vuodelle 2025 Kihniön kunnan tuloveroprosenttia nostettiin 0,5 % ja on nyt 9,4 %.

Tulevaisuudessa emme voi ainoastaan ajatella palvelutarvetta, vaan myös toiminnan kustannuksia ja palveluverkoston kustannustehokkuutta suhteessa muihin vastaavan kokoluokan verokkikuntiin.

Toimet Koillis-Satakunnan Sähkön 1.620 kappaleen osakeomaisuuden saamisesta sellaiseen tilaan, että kunnalla on itsenäinen mahdollisuus päättää omaisuudestaan, on aloitettu. Sähkömarkkinat ovat Suomessa tällä hetkellä voimakkaan integroitumisen kohteena. Edellinen huomioiden hätiköityä myyntipäätöstä ei kannata tehdä markkinahintojen ollessa noususuhdanteessa. KSS:n voimassa oleva yhtiöjärjestys vuodelta 1948 estää käytännössä yhtiön osakkeiden vapaan markkinaehtoisen kaupan. Jotta KSS:n yhtiöjärjestys saatetaan nykyisen voimassa olevan osakeyhtiölain mukaiseksi. Nyt osakkeiden lunastuslauseke on kohtuuton, sillä yhtiöjärjestyksessä oleva verotusarvoon perustuva vaihdanta on mitätön osakkeen käypään arvoon nähden. Edelliseen perustuen mahdolliset osakkeiden realisoimiset on hinnalla estetty. Käydyt neuvottelut sekä Virtain kaupunginhallituksen päätös osoittivat, ettei yhtiöjärjestyksen muuttamisesta noin 10 vuotta käytyjä neuvotteluita ole edellytyksiä jatkaa Virtain kaupungin luktua kantansa, ettei mitään muutoksia voida yhtiöjärjestykseen tehdä johti siihen, että KSS:n yhtiökokouksen jälkeen Kihniön kunta nosti kanteen asian ratkaisemiseksi ja lunastuslausekkeen kohtuullistamiseksi. Edellisellä Kihniön kunta pyrkii ratkaisuun sii-

tä, että se itse on päättämässä omaisuudestaan, joko sen pitämisestä tai myymisestä käypään hintaan.

Kunnassa on tullut vireille neljän tuulipuiston kaavoitus. Lylynevan-, Myyränkankaan- ja Mäntyperän tuulipuistot sekä Närhinneva. Tuulivoimaloita Kihniön länsipuolelle on kaavailtu noin 10 kappaletta ja Kihniön itäpuolelle noin 21 kappaletta. Metsähallitus valmistelee Aitonevan alueelle noin 200 hehtaarin aurinkovoimapuistoa. Toteutessaan tuulivoimasta ja aurinkovoimasta tulisi tulevaisuudessa kuntaan kiinteistöveroina huomattava rahasumma vuosittain.

Edellä esitetyn perusteella keskeiseksi nousee kunnan elinvoimaisuuden arvioiminen tulevaisuutta silmällä pitäen. On kyettävä tekemään johtopäätös: olemmeko me elinvoimainen kunta? Lisäksi on sisäistettävä ajatus, että itsenäisyys pystytään säilyttämään vain siinä tapauksessa, jos pystymme itse maksamaan laskumme ja investoimme, velaksi eläminen ei tule onnistumaan pitkään.

Kihniössä 20.11.2024

Petri Liukku, kunnanjohtaja

Talouden tilastotietoja 2021–2027 (1000 €)

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toiminta- tuotot	3.082	2.470	3.115	2.927	3.221	3.017	3.017
Toiminta- kulut	-15.720	-16.593	-8.206	-7.445	-7.642	-7.546	-7.582
Toiminta- kate	-12.637	-13.440	-5.090	-4.518	-4.420	-4.529	-4.565
Vuosikate	1.018	491	-137	129	450	529	562
Tilikauden tulos	621	80	-546	-315	25	104	137
Tilikauden yli- /alijäämä	621	80	-546	-315	25	104	137

Talousarvion osa-alueet

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mairittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Rakenteellisesti talousarvio koostuu kuntalain käyttötalousosasta, tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta.

Käyttötalousosassa valtuusto asettaa toimitielin- ja tehtäväkohtaisesti toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Tuloslaskelmaosa osoittaa, miten tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korko- ja muihin menoihin sekä poistoihin ja arvonalennuksiin.

Investointiosa osoittaa hankekohtaiset määrärahat ja tuloarviot.

Rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen, kuinka paljon tarvitaan tulo-rahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainan lyhennyksiin sekä miten rahoitustarve katetaan ja kuinka suuri on rahoitusjäämä ja kuinka se katetaan.

Talousarvion sitovuus / osat

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Toiminnalliset tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Toiminnan ja talouden yhteen kytkennän korostamisesta seuraa, että määrärahan tai tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Mikäli tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteitten tapahtuneitten muutosten takia, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset.

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimitelmalle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu. Sitovuustaso on lautakunnittainen nettomeno.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan valtuustoon nähden sitovat tulosvaikutteliset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu tehtäväkohtaisissa käyttötalousosissa ja tulosbudjeteissa.

Tuloslaskelmaosan sitovia eriä ovat:

- verotulot (kunnan tulovero, osuus yhteisöveron tuotosta, kiinteistövero)
- valtionosuudet
- rahoitustulot ja – menot
- satunnaiset erät
- tilinpäättösiirrot

Tuloslaskelmaosan yhteydessä ilmoitetaan valtuustoon nähden sitovana tavoitteena ja tunnuslukuna toimintatuottojen osuus toimintakuluista.

Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat.

Rahoitusosan sitovia eriä ovat:

- antolainauksen muutokset
- lainakannan muutokset
- oman pääoman muutokset

Käyttötalousosa

Talousarviota laadittaessa huomioidaan valtuustoon nähden sitovina erinä lautakunta kohtaisen tuloslaskelman sisäiset + ulkoiset toimintakulut määrärahoina ja vastaavasti ulkoiset + sisäiset toimintatuotot tuloarviona (nettoperiaate).

Valtuustoon nähden sitovia ovat myös lautakunta kohtaiset toiminnalliset tavoitteet.

Kunnanhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat.

Investointiosa

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot, hankkeisiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot, sekä niiden jaksottuminen tulevalle talousarviovuodelle 2025 sekä suunnitteluvuosille 2026–2027.

Investointimenoksi katsotaan vähintään 10.000 euron hankinta. Edellä mainittua summaa pienemmät hankinnat suoritetaan käyttötalouden määrärahoilla. Valtuusto on hyväksynyt uudet suunnitelmapoistojen perusteet 11.11.2013.

Investointiosan sitovuustaso määräytyy toimielimittäin ja hankkeittain. Valtuustoon nähden sitovana eränä huomioidaan toimielinkohtaisesti yksittäisen hankkeen tulo- ja menoarviot nettoperiaatteen mukaisesti.

Talousarvion perustelut / käyttötalousosa

Yleistä

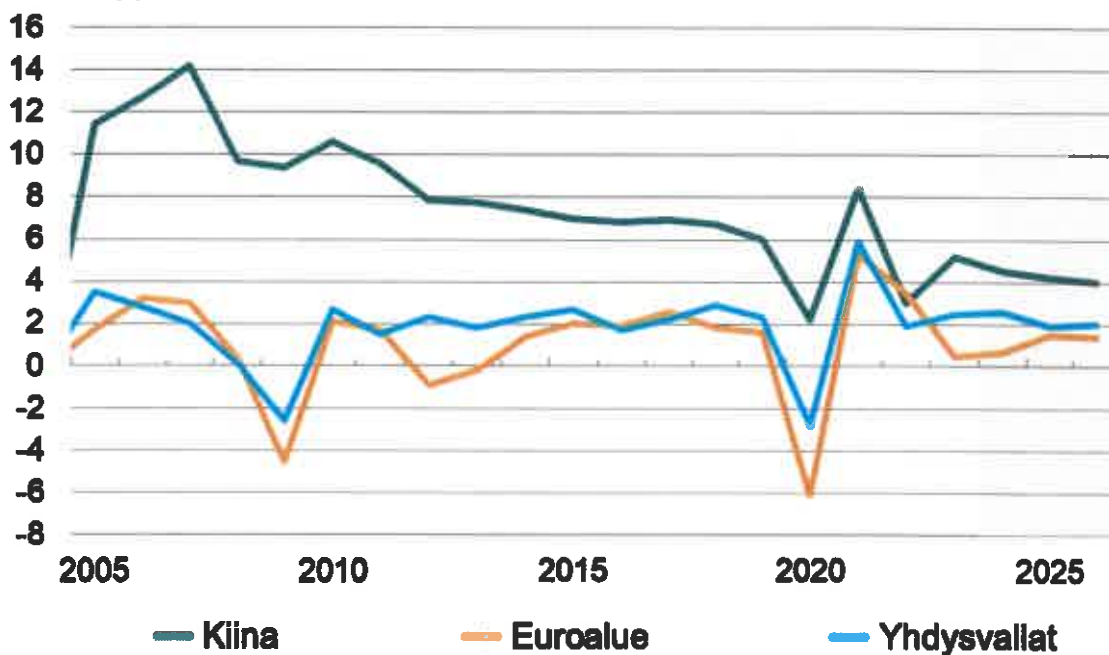
Maailman talous

Epävarmuus maailmantaloudessa on kasvanut viime kuukausina. Syynä tähän on ennen kaikkea ollut geopoliittisten jännitteiden kiristyminen. Rahoitusmarkkinoiden levottomuus kesällä 2024 näyttäisi jääneen lyhytaikaiseksi, mutta protektionismin nousu keskeisten talouksien välillä voi hidastaa kasvua.

Toisaalta hidastuva inflaatio ja laskevat korot kasvattavat reaalityuloja monessa taloudessa. Talouskasvu painottuu yhä Yhdysvaltoihin ja nouseviin talouksiin. Euroalueen talouskehitys on vaatimatonta. Maailmantalous kasvaa vuonna 2024 3,1 prosenttia, ja kasvu hidastuu kolmeen prosenttiin vuonna 2025.

(lähde: VM Talouskatsaus syksy 2024)

Bruttokansantuote volyymin muutos, %

Lähde: Kansalliset tilastoviranomaiset, VM

Euroalue

Euroalueen talouskasvu käynnistyi vuoden 2024 alkupuoliskolla viime vuoden loppupuolen nolli-kasvun jälkeen, mutta näkymät ovat ennakoivien indikaattoreiden perusteella yhä haastavat. Etenkin Saksan teollisuuden tilanne aiheuttaa huolta. Ranskan näkymiä tukee palveluiden piristyminen. Kuluttajien luottamus on vahvistumassa inflaation hidastuessa ja reaalityulojen kasvaessa. Finanssi-politiikan odotetaan olevan lievästi kiristävä 2024 ja 2025. Euroalueen talous kasvaa vuonna 2024 0,7 prosenttia, ja kasvu kiihtyy 1,5 prosenttiin vuonna 2025.

(VM Talouskatsaus syksy 2024)

Kotimaan näkymät

Suomen talouden taantumien pohja näyttäisi olevan ohitettu. Vuositasolla BKT kuitenkin supistuu 0,2 prosenttia vuonna 2024. Inflaation hidastuminen ja korkojen kääntäminen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja kulutusta. Investoinnit kääntyvät kasvuun vuonna 2025. BKT kasvaa 1,7 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuonna 2026.

Julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus hidastavat kotimaisen kysynnän kasvua ja nostavat hintoja ennustejakson alussa, kun taas työllisyystoimet kasvattavat työn tarjontaa läpi ennustejakson. Työllisyys laskee vuonna 2024, mutta kasvaa vuodesta 2025 lähtien tuotannon kasvun ja työllisyystoimien ansiosta. Vuoteen 2026 mennessä 15–64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,1 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 7,2 prosenttiin.

Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 3,7 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2024. Alijäämä alkaa kuitenkin vähitellen supistua talouden elpymisen sekä hallituksen toimien myötävaikutuksella. Vuonna 2025 alijäämä on 3,2 prosenttia ja vuonna 2028 2,1 prosenttia. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon suuret alijäämät sekä talouden heikko suhdanne kasvattavat velkasuhdetta nopeasti ennustejakson alussa. Tänä vuonna velkasuhde nousee yli 80 prosentin suhteessa BKT:hen, josta se kasvaa vähitellen 86 prosenttiin vuonna 2028. Kestävyysvajeen arvioidaan olevan 2 % suhteessa BKT:hen.

(VM Talouskatsaus syksy 2024)

Keskeiset ennusteluvut

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
BKT markkinahintaan, volyymin muutos, %	1,3	-1,2	-0,2	1,7	1,5	1,3	1,2
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	268	275	279	290	301	312	323
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	7,1	6,2	1,8	1,4	1,3	1,8	2,0
Työttömyysaste, %	6,8	7,2	8,0	7,6	7,2	6,6	6,5
Työllisyysaste, %	73,8	73,6	72,8	73,1	74,1	75,0	75,8
Tuotantokulu, % potentiaalisesta tuotannosta ¹	-0,2	-2,0	-2,8	-1,7	-0,8	-0,4	0,0
Potentiaalisen tuotannon kasvu, % ¹	1,0	0,7	0,5	0,6	0,6	0,8	0,8
Suhteessa BKT:hen, %							
Julkisyhteisöjen rahottusjäämä	-0,4	-2,9	-3,7	-3,2	-2,6	-2,3	-2,1
Valtionhallinto	-1,4	-3,2	-3,2	-3,7	-3,1	-2,9	-2,6
Kuntahallinto ²	-0,2	-0,5	-0,5	-0,6	-0,6	-0,7	-0,6
Hyvinvointialueet	-	-0,6	-0,7	-0,2	-0,2	-0,3	-0,5
Sosiaaliturvarahastot	1,2	1,4	0,6	1,4	1,4	1,6	1,6
Rakenteellinen jäämä	-0,2	-1,7	-2,0	-2,2	-2,1	-2,1	-2,1
Julkisyhteisöjen velka	73,5	76,6	81,7	84,0	84,8	85,2	86,0
Valtionvelka	52,9	56,8	60,5	62,3	62,8	63,0	63,1

¹ Arvioitu EU:n yhteisellä menetelmällä.

² Paikallishallinto vuoteen 2022 saakka.

Työvoima

Vuonna 2024 työllisten määrä vähentyy puoli prosenttia, sillä työvoiman kysyntä on heikkoa talouden taantumana vuoksi. Avoimia työpaikkoja on tänä vuonna ollut viime vuotta vähemmän palveluissa ja teollisuudessa. Lisäksi elinkeinoelämä suunnittelee työllistävänsä selvästi vähemmän ihmisiä varsinkin jalostustoimialoilla. Rakennustoiminnassa työllisiä on yhä selvästi vuotta 2023 vähemmän. Osaavan työvoiman yleinen puute saa yritykset kuitenkin pitämään jossain määrin kiinni työntekijöistään, sillä taantuma näyttää jäävän lyhytaikaiseksi ja on todennäköistä, että lomautuksiin sekä muihin työvoimajoustoihin turvaudutaan pikemmin kuin irtisanomisiin. Lisäksi paikallishallinto työllistää lisää varsinkin terveydenhuoltoon. Työllisyyden laskun ja lomautusten suuren määrän vuoksi työtuntien määrä supistuu selvästi koko taloudessa.

Vuosina 2025 ja 2026 talouden kasvu on julkisen talouden sopeutuksesta huolimatta varsin vahvaa ja työllisyys lisääntyy keskimäärin lähes prosentin verran vuosittain. Työllisyyden kasvu on laaja-alaista ja sitä tukee myös hallituksen työvoiman tarjontaa lisäävät toimet, joista ensimmäiset astuvat voimaan vuonna 2024. Vuonna 2026 toimet lisäävät työllisten määrää oletusten mukaan muutamalla kymmenellä tuhannella. 15–64-vuotiaiden työllisyysaste nousee päälle 74 prosenttiin ja on korkein vuosikymmeniin.

TE-palvelut siirtyvät kunnille 1.1.2025. Uudistuksessa työllisyyden ja yritysten kasvua tukevat julkiset palvelut tulevat osaksi kuntien työllisyys- ja elinvoimatehtäviä.

Työvoimatase

	2022	2023	2024*	2025*	2026*
1 000 henkeä keskimäärin vuodessa					
Työkäinen väestö (15–74-vuotiaat)	4 120	4 131	4 141	4 141	4 135
Työkäinen väestö (15–64-vuotiaat)	3 421	3 442	3 459	3 468	3 463
Työvoima (15–74-vuotiaat)	2 809	2 832	2 841	2 850	2 868
Työlliset (15–74-vuotiaat)	2 619	2 628	2 615	2 632	2 663
sitä 15–64-vuotiaat	2 526	2 532	2 519	2 536	2 566
Työttömät (15–74-vuotiaat)	190	204	226	218	205
Määrän muutos, 1 000 henkeä					
Työkäinen väestö (15–64-vuotiaat)	4	21	17	9	-5
Työlliset (15–64-vuotiaat)	56	6	-13	17	29
Prosenttia					
Työllisyysaste (15–64-vuotiaat)	73,8	73,6	72,8	73,1	74,1
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat)	78,1	77,9	77,3	77,7	78,7
Työttömyysaste (15–74-vuotiaat)	6,8	7,2	8,0	7,6	7,2
1 000 henkeä vuoden aikana					
Maahanmuutto, netto	34	58	33	13	13

(Lähde: VM Talouskatsaus syksy 2024)

Hyvinvointialueet

Hyvinvointialueiden ensimmäinen toimintavuosi 2023 oli taloudellisesti vaikea ja rahoitusasema selvästi alijäämäinen, -1,7 miljardia euroa eli -0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuonna 2024 tilanne pysyy edelleen haastavana ja rahoitusasema heikkenee vielä -0,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuonna 2025 alueiden tulot kasvavat valtionrahoituksen jälkikäteistarkistuksen takia ja rahoitusasema paranee -0,2 prosenttiin.

Vuonna 2024 alueiden rahoitusasema pysyy heikkona. Kustannusten kasvu on nopeaa, mutta alueiden omat sopeutustoimet hidastavat menojen kasvua. Kertymätiedot alueiden taloudesta osoittavat, että menojen kasvu on jatkunut alkuvuonna edelleen nopeana ja alueiden omat tilinpäätöstenusteet viittaavat siihen, että taloudellinen tasapaino heikkenee yhä. Menojen kasvua ajaa ennustekaudella erityisesti korkeat palkkojen sopimuskorotukset ja palvelujen ostojen kasvu. Koska palkkojen sopimuskorotukset ylittävät yleisen ansiotason kasvun, ei valtionrahoitus huomioi niiden vaikutuksia yleisen ansiotason ylittävältä osalta etukäteen. Vuonna 2025 rahoitusasema kohenee, kun valtion rahoituksessa huomioidaan v. 2023 toteutuneiden kustannusten ero rahoitukseen.

Kevään 2024 julkisen talouden suunnitelman riihessä alueiden menoja vähentäviä tai maksutuloja lisääviä toimia tehtiin 0,4 mrd. euron edestä v. 2028 tasolla. Lisäksi jo hallitusohjelmassa päätettiin toimista, jotka pienentävät alueiden menoja 0,5 mrd. euroa. Toimet vähentävät saman verran myös valtion rahoitusta. Alueiden omia sopeutustoimia on ennusteessa huomioitu tänä vuonna noin 0,4 mrd. euron sekä 0,15 mrd. euron verran vuonna 2025 ja 2026. Alueiden omat suunnitelmat sopeutustoimista ovat suuremmat, mutta ennusteeseen toimia on otettu mukaan toistaiseksi varovaisesti. Alueiden investoinnit pysyvät ennusteessa korkealla tasolla.

Alueiden tulot koostuvat pääosin valtionrahoituksesta ja asiakkaiden maksutuloista. Valtionrahoitus kasvaa reippaasti vuonna 2025, kun siinä huomioidaan vuonna 2023 kertynyt alueiden alijäämä, joka kasvattaa valtionrahoitusta n. 1,4 miljardilla eurolla. Tässä ennusteessa seuraavien vuosien jälkikäteistarkistus on arvioitu julkisen talouden suunnitelmassa tehtyjen varausten perusteella. Jos alueiden menot kehittyisivät ennustetun mukaisesti, olisi jälkikäteistarkistus suurempi kuin mihin nyt on varauduttu. Alueen maksutuottojen odotetaan kasvavan indeksitarkistusten ja säästötoimien vuoksi nopeasti tänä ja ensi vuonna.

(VM Talouskatsaus syksy 2024)

Kuntatalous

Vuosi 2023 oli kuntataloudessa poikkeuksellinen sote-uudistuksen vuoksi. Kuntatalouden (ml. Ahvenanmaa) tilikauden tulos oli varsin vahva, 1,7 mrd. euroa, mutta ilman sote-uudistuksen kertaluonteisia verorahoituseriä tulos olisi jäänyt lähelle nollaa. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta ylsi vajaat 400 milj. euroa positiiviseksi ja lainakanta laski 19,9 mrd. euroon, kun sote-kuntayhtymien lainoja siirtyi hyvinvointialueille noin 5 miljardia euroa.

Kuntatalouden tilanne heikkenee vuonna 2024 jyrkästi, kun viime vuoteen kohdistuneet poikkeukselliset verorahoituserät poistuvat vahvistamasta kuntataloutta.

Kuntatalouden vuosikatteen arvioidaan romahtavan noin 1,5 mrd. eurolla 3,0 mrd. euroon ja toiminnan ja investointien rahavirran heikkenevän miljardi euroa negatiiviseksi. Kuntien verotulojen arvioidaan laskevan vuonna 2024 yhteensä lähes 5 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna, sillä kunnallis- ja yhteisöverotuloista poistuu sote-uudistukseen liittyvä noin 1,3 mrd. suuruinen verohäntä ja lisäksi suhdannetilanne hidastaa verotulojen kasvua. Kiinteistöverotulot sen sijaan kasvavat reippaasti, mitä selittää osaltaan hallituksen päätös nostaa maapohjien verotuksen alarajaa. Kuntien saamat valtionosuudet laskevat muun muassa sote-siirtoon liittyvän tarkistuksen sekä hallitusohjelman mukaisen valtionosuuksiin tehtävän indeksisäästön vuoksi.

Valtion toimenpiteet ensi vuodelle vahvistavat kuntataloutta

Valtion talousarvioesitys sisältää lukuisia kuntatalouteen vaikuttavia toimenpiteitä, joista useimpien nettovaikutus kuntatalouteen on lähellä neutraalia tai hieman vahvistava. Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutusten arvioidaan vahvistavan kuntataloutta kokonaisuudessaan noin 270 milj. euroa suhteessa edellisen vuoden talousarvioon.

Vuonna 2025 valtio osoittaa kuntien valtionapuihin noin 5,6 mrd. euroa. Tästä summasta on noin 4,7 mrd. euroa laskennallisia valtionosuuksia, noin 0,5 mrd. euroa kuntien verotulomenetysten korvauksia ja loput 0,4 mrd. euroa muita valtionapuja.

Laskennalliset valtionosuudet kasvavat edeltävään vuoteen nähden noin 970 milj.

euroa ja valtionavustukset kunnille alenevat muun muassa valtiontalouden säästöjen seurauksena noin 230 milj. eurolla.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2025 noin 3,4 mrd. euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2024 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 875 milj. eurolla ennen kaikkea vuoden 2025 alussa voimaan tulevan TE-palvelu-uudistuksen ja kotoutumislain kokonaisuudistuksen seurauksena.

Ensi vuonna valtionosuutta lisää myös sote-uudistuksen valtionosuusvaikutuksia lieventävä valtionosuuden lisäys, 277 milj. euroa. Valtionosuutta nostavat myös indeksikorotus ja kustannustenjaon tarkistus.

Valtionosuutta puolestaan vähentävät 9 muun muassa sote-uudistuksen siirtolaskelmien tarkentuminen, vuodelle 2024 tehdyn määräaikaisen valtionosuuslisäyksen poistuminen ja hallitusohjelman mukainen indeksikorotuksen 1 %-yksikköä vastaava vähennys.

Hallitus uudistaa esi- ja perusopetuksen tuen, johon kohdennetaan peruspalvelujen

valtionosuuden lisäyksenä 38,2 milj. euroa vuonna 2025. Perusopetusta vahvistetaan myös lisäämällä tuntijakoon kolme vuosiviikkotuntia. Tähän osoitetaan 8,6 milj. euroa peruspalvelujen valtionosuuden lisäyksenä.

Hallitus uudistaa esi- ja perusopetuksen tuen, johon kohdennetaan peruspalvelujen valtionosuuden lisäyksenä 38,2 milj. euroa vuonna 2025. Perusopetusta vahvistetaan myös lisäämällä tuntijakoon kolme vuosiviikkotuntia. Tähän osoitetaan 8,6 milj. euroa peruspalvelujen valtionosuuden lisäyksenä.

Verotus

Vuonna 2025 kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan 4,2 prosenttia vuodesta 2024. Vuonna 2025 kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan noin 10,3 mrd. euroa ja kuntien yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 1,8 mrd. euroa. Kiinteistöveron tuotto olisi arvion mukaan noin 2,4 mrd. euroa vuonna 2025. Uuden kaivosmineraaliveron tuoton arvioidaan olevan noin 32 milj. euroa vuonna 2025. Tästä kaivosten sijaintikuntien osuus olisi noin 19 milj. euroa.

Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella hallitusohjelmaan ja julkisen talouden sopeutukseen liittyvät veroperustemuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys. Yhteisöveron tuoton ennustamisen lähtökohtana on viimeisimmän valmistuneen verotuksen mukainen yhteisövero, jota muutetaan arvioidun tuloskehityksen mukaisesti. Tämän lisäksi ennusteessa otetaan huomioon veroperustemuutokset.

Kunnallisverotuksen efektiivisyyttä lisätään poistamalla tulosta tehtävä ansiotulovähennys ja kasvatamalla vastaavasti ensisijaisesti valtion verosta tehtävää työtulovähennystä. Tämä vauhdittaa kunnallisverotulojen kasvua vuonna 2025, mutta kuntien verotulomenetysten korvauksia alennetaan kunnallisverotulon kasvua vastaavasti. Kuntien verotulomenetysten korvaukset ovat 540,5 milj. euroa vuonna 2025.

Kiinteistöverouudistusta koskeva hallituksen esitys on suunniteltu annettavaksi syksyllä 2024. Uudistuksen tavoitteena on päivittää rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan niiden todellisia arvoja. Tarkoituksena ei ole vaikuttaa kiinteistöverotuksen tasoon, vaan kunnat voivat asettaa kiinteistöveroprosenttinsa siten, että verokertymä pysyy aiempien vuosien tasolla. (Kuntatalousohjelma 2024–2027)

Kuntalliton arvio kehityksestä

Kuntatalouden tilanne heikkenee vuonna 2024 jyrkästi, sillä toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän vuonna 2024 noin miljardin euron alijäämään.

- Kuntien ja kuntayhtymien toiminnan ja investointien rahavirta uhkaa painua painelaskelman mukaan 2025–2028 noin 1,9–2,1 mrd. euroa negatiiviseksi. Vuosikate heikentyisi tällöin noin 1,5 miljardilla eurolla ja lainakanta kasvaisi 8 miljardilla eurolla (40 %) suhteessa vuoden 2023 tasoon.

1. Tilikauden tulos on vuosina 2025–2028 luvasti miinuksella.

2. Kevään 2024 kuntatalousohjelmaan verrattuna kuntatalouden kehitysnäkymät ovat heikentyneet jonkin verran.

- Heikkojen talousnäkymien taustalla ovat kuntien kasvavat kustannukset, investointipaineet ja soteuudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytykset ja takaisinperinnät. Kuntien verotulot kasvavat maltillisesti.

- Petteri Orpon hallituksen päätösten nettovaikutus on kokonaisuudessaan kuntataloutta hieman vahvistava. Kuntien valtionosuuksiin kohdistetaan eri perusteilla lukuisia lisäyksiä ja leikkauksia.

• Laskennallinen kunnallisveroprosentin korotuspaine kasvaa kehyskauden aikana kaikissa kuntakokoryhmissä. Myös negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä kasvaa merkittävästi vuoteen 2028 mennessä. Vuosikatteen vahvistamiseen tulisi kiinnittää huomiota erityisesti useissa pienimissä kuntakokoryhmissä.

Kuntien ja kuntayhtymien talous painelaskelman mukaan, mrd.€

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Toimintakate	-33,66	-14,06	-14,45	-16,08	-16,69	-17,28	-17,80
Verotulot	26,90	14,59	13,89	14,48	15,10	15,68	16,28
Valtionosuudet	10,77	3,67	3,40	4,04	4,17	4,25	4,58
Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,27	0,36	0,17	0,11	0,09	0,07	0,04
Vuosikate	4,27	4,56	3,01	2,55	2,66	2,73	3,11
Polstot	-3,18	-2,80	-2,90	-3,00	-3,10	-3,20	-3,30
Satunnaiset erät, netto	0,18	-0,02	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden tulos	1,28	1,75	0,41	-0,45	-0,44	-0,47	-0,19
Tulorah. korjaukset	-0,91	-0,23	-0,23	-0,23	-0,23	-0,23	-0,23
Tulorahoitus, netto	3,54	4,32	3,09	2,32	2,43	2,51	2,88
Investoinnit, netto	-3,74	-3,95	-4,07	-4,25	-4,40	-4,59	-4,78
Rahoitusjäämä ¹⁾	-0,19	0,37	-0,98	-1,92	-1,96	-2,09	-1,90
Lainakanta	24,74	19,90	20,73	22,50	24,31	26,24	27,98
Rahavarat	8,85	6,79	6,77	6,75	6,73	6,72	6,70

1) Rahoitusjäämä = Toiminnan ja investointien rahavirta = Tulorahoitus + investoinnit, netto
Tulorahoitus = Vuosikate + satunnaiset erät, netto + tulorahoituksen korjaukset

Päivitetty: 23.8.2024/Mehtonen
Lähde: vuodet 2022-2023 Valiokantori, vuosien arviot 2024-2028 VM

Kunnan talousarvio

Talousarvion palkkausmenot on arvioitu käyttäen tulosalueilla vuodelle 2024 budjetoitujen palkkojen mukaisia summia huomioiden noin 2 %:n nostovara palkankorotukset huomioiden. Muuten lähtökohdiana TA 2024 sekä tasapainottamisohjelman mukaiset säästötoimenpiteet.

Eläkemenoperusteinen maksu poistui vuoden 2023 alussa. Vuonna 2023 tuli voimaan tasausmaksu, joka jaetaan kuntien ja hyvinvointialueiden osuuksiin. Tasausmaksuun on varattu 78.490 € (arvio) ja se jaetaan palkkojen suhteessa hallintokunnille. Kunnanhallituksen tulosalue 12.211 €, sivistys- ja hyvinvointilautakunta 55.747 € ja tekninen lautakunta 10.532 €.

Vuoden 2025 talousarvioesitys on 25.474.euroa ylijäämäinen. Vuosikate on 450.365 euroa positiivinen. Poistojen jälkeen talousarvio muodostuu hienoisesti ylijäämäiseksi. Käyttötalouden toimintamenot ovat 7.641.850 euroa ja toimintatulot 3.221.082 euroa. Nettolainamäärä vähenee vuonna 2025 noin 619.000 eurolla ja on vuoden lopussa yhteensä noin 4.846.000 euroa, mikä on 2.841 euroa / asukas. Vuonna 2024 pitkäaikaista lainaa ei nostettu.

Suunnitteluvuosille tulevat vuodelle 2024 suunnitellut valtionosuusleikkaukset kohdennetaan vuosille 2025–2027 ja uudet velvoitteet (Te-palvelut) lisäävät talouden ennustettavuuden vaikeutta. Hyvinvointialueen vuokraamien tilojen vuokrasopimus päättyy vuoden 2025 lopussa, eikä uusia sopimuksia ole vielä käsitelty jatkos osalta. Heikkenevä talous luo veronkorotuspainetta. Tuloveroprosenttia nostetaan 0,5 % vuodelle 2025. Talousarviovuonna 2024 asetettu talouden sopeuttamisen työryhmä jatkaa toimintaa. Lokakuussa alkaneet Yt-neuvottelut jatkuvat vuodenvaihteen yli.

Osavuosisikatsaukset annetaan 30.6. tilanteen mukaan.

Kuntastrategia

Kuntastrategia on päivitetty. Uuden strategian, vuoteen 2030 ulottuvan strategian valmistelu alkoi huhtikuussa 2022, jonka ensimmäinen kokous pidettiin 11.4.2022. Tavoitteena oli saada aikaan strategia, jolla Kihniö erottuu muista kunnista ja johon kuntaorganisaation ohella kaikki kuntalaiset, yritykset ja eri sidosryhmät voisivat laajasti sitoutua.

Strategiaprosessissa muodostettiin tulevaisuuskuva ja valittiin kahdeksan menestystekijää ja niihin toimenpiteet sekä mittarit. Strategia-asiakirja on talousarvion liitteenä. Kuntastrategian toimenpiteitä ja mittareita on lisätty vuoden 2023 aikana. Osastot asettavat tavoitteet toiminnalleen talousarviovuosittain.

Kihniön tulevaisuuskuva

- Kihniö on turvallinen ja viihtyisä paikka asua ja yrittää.
- Meillä on laadukkaat palvelut sekä runsaat harrastusmahdollisuudet.
- Kuntalaisille mahdollistamme väljää asumista lähellä kaunista luontoamme.
- Kannustamme ja tuemme yrittäjyyttä.
- Haluamme, että kuntamme elinvoima lisääntyy ja siksi markkinoimme kuntaamme aktiivisesti.
- Kesäasukkaamme voivat sujuvasti etätyöskennellä, vaikka omalta laiturilta.
- Sillä Kihniössä hoituu.

Menestystekijöiksi valittiin:

- Uudet innovaatiot opetuksen saralla
- Alueellisen yritys- ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen
- Kuntataloudesta huolehtiminen
- Matkailuun panostaminen
- Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen
- Monipaikkaisuuden edistäminen
- Energiainvestoinneista elinvoimaa
- Ihmisen kokoinen Kihniö

Vuoden 2026 taloussuunnitelman laatiminen

Kuntien ja kuntayhtymien on laadittava ja hyväksyttävä vuoden 2024 loppuun mennessä seuraavaksi vuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Tässä tapauksessa taloussuunnitelma ulottuu ainakin vuoteen 2027 saakka.

Valtiovarainministeriön vuodelle 2024 päättämä valtionosuuden leikkaus kohdennetaan vuosille 2025–2027. Pirhan vuokraamien tilojen vuokrasopimuksen jatkaminen vuodelle 2026 ei ole tiedossa talousarvion valmisteluvaiheessa. Kunta etsii edullisempia ympäristöterveydenhuollon palveluja.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää kunnan toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä, toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset toimielimet, viranhaltijat ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan
- omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Riskienhallinta sisältää kunnan tavoitteita uhkaavien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja priorisoinnin sekä tuloksellisen hallinnan.

Valtuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 15.12.2014 sekä kunnan sisäisen valvonnan ohjeet 1.8.2010.

Hallintokunnat ovat kartoittaneet merkittävimpiä riskitekijöitä toimialallaan. Niistä raportoidaan osavuosikatsauksen 30.6. yhteydessä ja tarvittaessa esimerkiksi tarkastuslautakuntaa varten sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Hallintokuntien riskienarviointia on mahdollista tehdä Riski Arvi ohjelmalla.

Merkittävimmät riskit koko kunnan osalta:

- Taloudellisen tilanteen heikkeneminen, kriisikuntakriteerien täytyminen
- Negatiivinen väestökehitys, palvelujen turvaamisen vaikeus
- Vähäinen henkilöstömäärä, riippuvuus kriittisten osa-alueiden avainhenkilöistä, toiminnan haavoittuvuus
- Palveluiden riippuvuus tietotekniikasta, tietoturvariskit, toiminnan häiriöt.

Tavoitteet konserniyhtiöille

Kihniön kunnanvaltuusto hyväksyi 15.12.2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että Kihniön kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista ja tehokasta. Tätä seurataan talousarviovuoden aikana tytäryhtiöiden selonteossa merkittävistä riskeistä ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi.

Kuntalain 116 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Selontekojen tulee perustua dokumentoituun aineistoon.

Kunnanhallitus valitsee kunnan edustajat tytäryhtiöihin. Kunnanjohtaja johtaa konsernia. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja ohjeistavat tytäryhtiöitä toiminnan ja talouden kehittämiseksi. Tytäryhtiöiden isännöitsijänä toimi kunnan tekninen johtaja.

Tytäryhtiöille annetut tavoitteet:

- Yhtiöiden talouden hoitaminen niin, että yhtiöt pystyvät toimimaan pitkällä aikavälillä itsenäisesti ja taloudellisesti
 - Asunto- ja yritystilojenkuntotason ylläpitäminen vuosittaisin toimenpitein ja tarpeen vaatiessa peruskorjausmenettelyn kautta.
 - Vuokrattavien asuntojen ja yritystilojen käyttöaste vähintään 90 %.

Tavoitteiden toteutumista seurataan taloyhtiöiden hallituksen ja yhtiökokouksen kautta toteumaraaportteja ja sanallista arviointia käyttäen kesäkuun lopun tilanteen mukaan yhdessä muiden osastojen osavuosi-raporttien (30.6.) kanssa sekä tilinpäätöksessä.

Kihniön Vesi ja Lämpö osakeyhtiön tavoitteet:

- Tuottaa Kihniön kunnan asukkaille tarpeelliset ja asianmukaiset vesi- ja jätevesihuoltopalvelut kustannustehokkaasti.
- Yhtiö järjestää toimintansa ja taloutensa siten, että se pystyy varautumaan palvelutason ylläpitämisen myös tulevaisuudessa.

Työhyvinvointi ja työsuojelu

TYKY- toimintana on varattu vuodessa 70 euroa / työntekijä maksava liikunta- ja kulttuuriseteli. Setelillä / mobiilisovelluksella voidaan maksaa verottajan määrittelemiä kulttuuripalveluja ja aktiivisia liikuntapalveluja - myös Kihniön kunnan omalla kuntosalilla. Liikunta- ja kulttuurisetelin vaihtoehtona on samanarvoinen palvelu valittavissa kihniöläisiin hieronta- ja hyvinvointipalveluita tarjoaviin yrityksiin.

TYKY –edun piiriin kuuluvat vakituinen henkilöstö, yli vuoden sijaisuuksia tekevät ja ne määräaikaisten työntekijät, jolle kertyy sijaisuuksia yli 6 kuukautta vuodessa. Osastot voivat määrärahojen puitteissa tehdä myös muita pienimuotoisia tyky-tapahtumia hyödyntäen oman paikkakunnan ja lähialueiden liikunta ja retkeilypaikkoja.

Osastot varaavat määrärahan omalle osastolleen henkilöstömäärän mukaan.

Samoin kunnan myöntämä tuki kunnan ulkopuolisille palveluntuottajille työpaikkaruokailun pääateriasta aiheutuviin kustannuksiin siltä osin kuin aterian hinta ylittää työnantajan omissa työpaikkaruokaloissa vastaavasta aterialta yleisesti perityn ateriakorvauksen. Kunta osallistuu kunnan ulkopuolelta ostettavien työpaikkaruokailun pääaterioiden kustannuksiin 4 € /ateria. Kunnan työntekijöiden on mahdollista käyttää työsuhde-etuna yhtenäiskoulun ruokailua verottajan ohjeiden mukaisesti.

Yhteistyösuojelutoimikunnan (yhteistoimintamenettely ja työsuojelu) toiminta jatkuu. Kustannukset jaetaan henkilöstön suhteessa hallintokunnille. Työsuojelun toimintaohjelma on päivitetty vuosille 2023–2025. Toimintaohjelma päivitetään kerran valtuustokaudessa.

Kihniön kunnan työsuojeluvaltuutettujen toimikausi alkoi 2022. Kunnan oman henkilöstön työterveyshuolto siirtyi Parkanon toimipisteeseen keväällä 2023. Työterveyspalvelut kattavat lakisääteisen palvelun.

Kunnanhallitus

Luottamushenkilöhallinnon tehtäväalue

Luottamushenkilöhallinnon talousarviokohdassa käsitellään kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen menot, tilintarkastuksesta ja vaaleista aiheutuva toiminta sekä hallituksen alaisten toimikuntien toiminta. Sivistyslautakunnan ja teknisen lautakunnan menot käsitellään oman päävastuualueensa kohdalla hallinnon tehtäväalueella. Nuorisovaltuusto on toiminut vuodesta 2018 alkaen. Vanhus- ja vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston menokohdat sisältyvät kustannuspaikalle muu luottamushenkilöhallinto.

Tulevana vuonna järjestetään alue- ja kuntavallit. Valtuutettujen määrä vähenee neljällä. Kuntavaaleissa valitaan 17 valtuutettua sekä samaan aikaan uusi aluevaltuusto hyvinvointialueelle.

Luottamushenkilöille järjestetään koulutusta ja valtuustoseminaareja ajankohtaisista aiheista. Tähän tarkoitukseen määräraha on talousarviokohdassa Kunnanvaltuusto.

Luottamushenkilöhallinnon tehtäväalue yhteensä

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	2.171,40	8.826,01	9.010,36	7.500	1.000
Toimintamenot	-182.947,29	-291.471,39	-290.457,45	-252.091	-231.086
Toimintakate	-180.775,89	-282.645,38	-281.447,09	-244.591	-230.086

Yleishallinnon tehtäväalue

Tehtäväalueelle kuuluvat kustannuspalkat: *yleisjohto, muu yleishallinto.*

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kustannuspaikka siirtyi v. 2023 sivistyslautakunnan alaisuuteen. Tiedot eivät siltä osin ole vertailukelpoisia.

Yleishallinnon tehtäväalueelle sisältyvät kunnanjohtajan palkkauskulut.

Muu yleishallinto

Eri yhteisöille myönnettävät avustukset

Vapaasti haettavaan avustukseen varataan 7.500 euroa (aiemmin 15.000 €). Avustukset haetaan erillisellä haulilla. Hakemukseen tulee liittää talousarviovuoden toimintasuunnitelma, edellisen vuoden tilinpäätös, selvitys edellisen vuoden tuen käytöstä sekä perustelut tuen tarpeesta.

Vauvarahaan ja vauvaperheiden mulstamiseen varataan 6.000 euroa. Vauvarahan suuruus on 1000 €/syntyvä lapsi.

Taloustiedot eivät ole vertailukelpoisia 2020–2021, koska talousarvioasetelmaa on muutettu.

Yleishallinnon tehtäväalue yhteensä

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	110,82	281,25			
Toimintamenot	-132.247,20	-151.852,89	-148.267,35	-170.593	-156.621
Toimintakate	-132.136,28	-151.571,64	-148.267,35	-170.593	-156.621

Talouden ja hallinnon tukipalvelut

Talouden- ja hallinnon tukipalveluiden tehtäväalueeseen kuuluvat talous- ja hallinto-osasto ja IT-palvelut.

Hallintopalvelut

Talous- ja hallinto-osasto hoitaa kunnan maksuliikenteen, kirjanpidon, talousraportoinnin, palkanlaskennan, arkistoinnin, kunnan asuntovuokraustoiminnan, luottamushenkilötoiminnan ja päätöksenteon valmistelun omana toimintana. Hallinnon tukipalveluiden kulut on jaettu kokonaisuudessaan eri hallintokunnille.

Kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen raportointi uudistui automatisoiduksi ja yhdenmukaiseksi vuoden 2021 aikana. Tavoitteena on, että raportoitu taloustieto on avointa, ajantasaista ja vertailukelpoista.

Valtionvarainministeriön asetuksen mukaan kunnan on toimitettava kuntien ja hyvinvointialueiden taloustietovarantoon seuraaviin raportointikokonaisuuksiin kuuluvat tiedot siltä osin, kuin ne on määriteltä pakollisiksi raportointikokonaisuuksia koskevissa määräyksissä.

Talousraportointityö vaatii jatkossakin panostuksia verslopäivityksiin, ohjelmiin, konsultointiin ja koulutukseen. Talouden- ja hallinnon tukipalvelujen kulut jaetaan kokonaisuudessaan muille hallinnonaloille ja kunnanhallituksen alaisen toiminnan tehtäväalueille kuten luottamushenkilöhallinto.

Kunnan verkkosivujen ja pöytäkirjaohjelman päivittämiseen varataan määräraha investointeihin.

Talous- ja hallinto-osastolla työskentelee talous- ja hallintojohtaja, taluspäällikkö, taloussihteeri ja kaksi toimistosihiteeriä, joista yksi vastaa palkanlaskennasta ja toinen yleisistä tehtävistä.

Talous- ja hallinto-osaston toimintojen suurimpia riskejä ovat toimintojen haavoittuvuus, koska henkilöstöresurssit ovat vähäiset, ikääntyvä henkilökunta sekä osittainen varahenkilöjärjestelmän puuttuminen.

IT-palveluiden tukipalvelu

Tietohallinto-osaston kulut on jaettu kokonaisuudessaan eri hallintokunnille arvioidun käytön (laitteiden lukumäärän) suhteessa. ICT-palvelut hoidetaan ostopalveluna.

Tietohallinnossa jatketaan edelleen digitalisaation kehittämistä. Paneutumalla EU:n yleisen tietosuojasetuksen ja tiedonhallintalain mukanaan tuomien veloitteiden täyttämiseen sekä nykyisen maailmantilanteen luomien uhkien vuoksi muuhun tietoturvaan mm. tavoitteena keskittyä erityisesti kyberturvallisuuskeskuksen vuosittaisen Tietoturvan vuosi julkaisun ongelmakohtiin, sekä ennakoita samassa julkaisussa nostettaviin tulevaisuuden, vuoden 2025, tietoturvanäkymien haasteisiin. Tärkeänä kehityskohtana kunnan digitaalisten asiakirjahallinnan ja tietojen varmuuskopioinnin kehittäminen eri hallinnon aloilla sekä mm. digitaalisen arkiston selvitystyön jatkaminen.

Vuoden 2025 aikana kunnan kotisivut päivitetään vastaamaan nykyisiä saavutettavuusvaatimuksia, sekä elinkaaren päähän tullut Intranet ja Extranet järjestelmä uusitaan. Jatketaan digitalisaatiokehitystä myös eri hallinnon alojen kunnan kotisivuilla tarjoamien julkisten lomakkeiden ja asiakirjojen lisäämiseksi sekä helpotetaan lomakkeiden ja asiakirjojen löytämistä.

Kunnan työntekijöille on järjestetty useampana perättäisenä vuotena tietoturvakoulutusta ja tietoturvakoulutukseen liittyviä nettitestejä. Digi- ja väestötietovirasto tarjoaa valtionhallinnon organisaatioille edelleen vuoden 2025 aikana digiturvallisuuden asiantuntijapalveluita, joiden avulla he voivat toteuttaa organisaation turvallisuutta edistäviä toimeksiantoja. Palvelun avulla valtionhallinnon organisaatiot saavat käyttöönsä monipuoliset turvallisuuden eri osa-alueiden konsultoinnin ja -auditoinnin palvelut parantaakseen ja kehittääkseen tieto- tai kyberturvallisuutta, riskienhallintaa, toiminnan jatkuvuutta tai tietosuojaa. Tähän aiheeseen liittyen tullaan kunnan henkilökunnalle järjestämään aiheeseen liittyviä digiturvallisuuskoulutuksia vuoden 2025 aikana.

Tietokoneita on uusittu leasing sopimusten päättymisten mukaan. Päätelaitteiden osalta jatketaan leasing käytäntöä taloudellisen ja laitteiden järkevän elinkaaren mukaan, sekä pyritään pitämään laitekanta oikein mitoitettuna, etenkin kouluympäristössä, käyttäjämäärään nähden. Kuntahankintojen sopimuskumppanina on CHG Meridian.

Intranetin ja sähköisen kokouskäytännön kehitys jatkuu, mm. saavutettavuusvaatimukset (saavutettavuusdirektiivi) huomioiden, sekä erityistarkastelussa sähköisen kokousmateriaalin, pöytäkirjojen ja liitteiden varmuuskopiointi, sekä sähköinen arkistointi. Kunnan käytössä oleva Microsoft M365 palvelu mahdollistaa digitaaliset kokouskäytännöt.

Kunnassa on otettu käyttöön uudet kulunvalvonta ja työajanseuranta järjestelmät. Automaattista kameravalvontaa on lisätty, ja tarkoitus lisätä myös jatkossa, kunnan kiinteistöillä yhteistyössä poliisin kanssa.

Vuonna 2025 työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät valtiolta kunnille. Vuoden 2024 aikana oltu mukana ICT-valmisteluissa koskien Pirkanmaan läntisen työllisyysaluetta, yhdessä Parkanon, Sastamalan, Hämeenkyrön, Ikaalisten ja Punkalaitumen kanssa.

Palvelimet on ulkoistettu Lennu IT:n palvelualustaan 2018. Palvelimien määrää tarkistellaan alkuperäisen kolmivuotisen suunnitelman mukaisesti, jotta vältytään kustannusten nousulta kolmivuotisen ylläpitosopimuksen päättyessä. Palvelimien uudistusprojekti aloitettiin vuonna 2022, jolloin uudistettiin osa kunnan palvelimista, uudistustyö jatkuu myös vuonna 2025, jotta pysytään tuettujen käyttöjärjestelmä versioiden piirissä. Tietohallinto on ulkoistettu Lennu IT:lle 2019 toukokuusta lähtien sopimuksilla, joiden jatkoa tarkastellaan seuraavaksi kevään 2025 aikana.

Pyrimme olemaan mukana myös tulevissa valtion digiavustus-/ apurahahakemuksissa. Lisäksi kunta on mukana valokuituhankkeissa, joissa pyritään rakentamaan EU-tuella valokuituliittymiä keskus- ja ulkopuolelle.

Talouden ja hallinnon tukipalvelut yhteensä

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	392.576	399.734,33	383.722,10	394.052	397.190
Toimintamenot	392.576	399.734,33	383.722,10	-394.052	-397.190
Toimintakate	0	0	0	0	0

Yhteistoimintapalveluiden tehtäväalue

Tehtäväalueelle kirjataan kuntien välisen yhteistoiminnan kustannukset, työllisyyden edistäminen ja joukkoliikenne

Kuntien väliseen yhteistoimintaan osallistutaan seuraavasti:

Yhteistyötaho	Määräraha €
Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry, Leader - ohjelman toteutukseen	10.100
Yhteispalvelupiste (aulatyöntekijä / Parkanon kaupunki)	9.400
Geopark	8.500
Luoteis-Pirkanmaan seutuyhteistyö	3.000
Yhteensä	31.000

Jäsenmaksuluontoisina yhteistoimintaosuuksina on varauduttu seuraavlin varauksiin:

Yhteisö	Määräraha €
Pirkanmaan liitto	9.000
Suomen Kuntaliitto	3.800
KT kuntatyönantaja	1.000
Kokemäenjoen vesistö	350
Tampereen kesäyliopisto	450
Pirkanmaan Virkistysalueyhdistys ry	180
Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry	200
Pro Kihniö	200
Yhteensä	15.180
Em. Yhteensä	46.180

Työllisyyden edistäminen - työvoimapalvelut

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu työ- ja elinkeinotoimistoilta siirtyy kunnille 1.1.2025. TE-palveluista tulee vuoden 2025 alussa osa jokaisen kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja sitä kautta osa jokaisen kunnan peruspalveluja. Kunnilla muodostuu uusi valtiosuustehtävä, jonka rahoitus on yleiskatteisessa valtiosuudessa. Suomeen muodostuu uudistuksen myötä 45 työllisyysaluetta, jotka ovat vastuussa työvoimapalveluiden hallinnollisesta järjestämisestä. Kihniön kunta kuuluu Läntisen Pirkanmaan työllisyysalueeseen, jonka vastuukuntana on Sastamala.

Kihniön kunnan työllisyyspalvelut ostetaan Parkanon kaupungilta. TE-palvelupiste on Parkanossa. Palvelua on saatavissa ajanvarauksella myös Kihniössä. Parkano-Kihniö asiointipiste palvelee myös Parkanossa.

Nuorten kesätyötukeen varataan 5.000 euroa. Tukea myönnetään 10 euroa työpäivältä Kihniössä kirjoilla olevien vuosina 2001–2009 syntyneiden työllistämiseen ajalla 1.5. – 31.8.2025. Työsuhteen kesto tulee olla vähintään 2 viikkoa ja tukea maksetaan enintään 30 työpäivältä / tukeen oikeutettu. Samalle yritykselle maksetaan tukea enintään viiden nuoren työllistämiseen. Tuki maksetaan yritykselle nuoresta, joka ei ole yrittäjän perheenjäsen tai osakkaana yrityksessä. Vuonna 2024 tukea maksettiin 13:sta nuoresta.

Tavoite: määrärahalla tavoitellaan kesätyöpaikkaa noin 15–20 nuorelle.

Joukkoliikenne

Kaikkiin ELY-keskuksen hankkimiin joukkoliikennepalveluihin sisällytetään kuntarahoitusosuus. Kuntien osuus maakunnan sisäisessä, kuntien välisessä ELY-liikenteessä on 30 %, ELY-keskuksen osuus on 70 %. Kuntarahoituksen sisältyminen kattavasti kaikkiin hankintoihin on yleinen käytäntö, joka on käytössä lähes kaikissa ELY-keskuksissa.

Reittien kustannukset jaetaan reitin kuntien kesken. Vuodelle 2025 kustannuksia tulee noin 11.500 €, josta siirretään kustannuksia 3.000 € perusopetukselle.

Yhteistoimintapalveluiden tehtäväalue

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	1.508,64	1.922,14	758,44		
Toimintamenot	-100.510,69	-116.892,44	-202.624,42	-218.970	-444.011
Toimintakate	-99.002,05	-114.006,30	-201.865,98	-218.970	-444.011

Ympäristöterveydenhuolto ja muut palvelut

Vuonna 2023 alkoi kuntien ja kuntatalouden uusi aikakausi, kun sosiaali- ja terveyspalvelut poistuvat kuntien taloudesta ja järjestäminen ja kustannukset siirtyvät hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Kihniön kunta vuokrasi sosiaali- ja terveyspalvelujen kiinteistöt ja tilat hyvinvointialueelle. Sosiaali- ja terveyspalveluiden tulosalueen nimi muutetaan kuvaamaan paremmin kunnalle jäävää toimintaa.

Tähän tulosalueelle jäävät vielä kustannuspaikat ympäristöterveydenhuolto, löytöeläimet, pandemiat ja Ukrainan hätäapu. Muutokset huomioitava vertailutiedoissa.

Ympäristöterveydenhuolto

Sastamalan sosiaali- ja terveystalot tuottaa palvelut Sastamalan, Punkalaitumen, Ikaalisten, Parkanon ja Kihniön alueilla ympäristöterveydenhuollon yleisen terveystalvonnän, eläinlääkintähuollon ja eläinsuojelun osalta. Eläinlääkintähuollon maksuosuusarvio vuodelle 2025 on 199.667 € ja yleinen terveystalvonta 7.644 €. Toiminta-alue 1 kustannukset jaetaan tasan Parkanon, Ikaalisten ja Kihniön kesken. Ympäristöterveydenhuollon kustannukset ovat liian korkeat taloudelliseen tilanteeseen nähden. Kihniön kunta etsii edullisempia vaihtoehtoja toiminnan järjestämiseen.

Henkilöstön rakenne ja määrä

Ympäristöterveydenhuollossa on yhteensä 19 virkaa (joista yksi määräaikainen 2025), jotka jakautuvat osa-alueittain seuraavasti:

Terveystalvonta: 4 terveystarkastajaa ja 0,34 ympäristöterveydenhuollon johtaja.

Ympäristönsuojelu: 2 ympäristötarkastajaa ja 0,33 ympäristöterveydenhuollon johtaja.

Eläinlääkintähuolto alue 1: 5 kunnaneläinlääkäriä, 1,5 valvontaeläinlääkäriä (josta 0,5 määräaikainen 2025)

ja 0,17 ympäristöterveydenhuollon johtaja.

Eläinlääkintähuolto alue 2: 4 kunnaneläinlääkäriä, 1,5 valvontaeläinlääkäriä (josta 0,5 määräaikainen 2025) ja 0,16 ympäristöterveydenhuollon johtaja.

Löytöeläimet

Eläinsuojelulain (247/1996) 15 §:n mukaan kunnan on huolehdittava alueellaan irrallaan tavattujen ja talteen otettujen koirien ja kissojen sekä muiden vastaavien pienkokoisten seura- ja harrastuseläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä.

Parkanon-Kihniö yta on tarjosten perusteella päättänyt 14.3.2017 talteen otettujen pieneläinten hoidon järjestämisestä Parkano-Kihniö alueella. Tarjosten perusteella palveluntuottajaksi valittiin Minna ja Esko Yli-Kujala. Sopimus on voimassa toistaiseksi kolmen (3) kuukauden irtisanomisajalla. Vuosikustannus noin 1.500 €.

Ympäristöterveydenhuolto ym.

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	531.859	300.757,35			
Toimintamenot	-9.337.835	-9.492.267,70	-800.198	-203.534	-211.489
Toimintakate	-8.805.977	-9.191.510,35	-800.198	-203.534	-211.489

Taloustiedot eivät ole vertailukelpoisia, koska sotekulut siirtyivät 2023 hyvinvointialueelle. Lisäksi vuonna 2023 Parkano ja Kihniö pääsivät neuvotteluissaan sopuratkaisuun Kihniön sote-kustannuksista vuosilta 2021–2022. Sopimuksen nettokustannus oli 573.273 e. Tämä näkyy vuoden 2023 vertailutiedoissa.

Elinkeinoelämän yleisen edistämisen tehtäväalue

Elinkeino-yhtiö Kehitys-Parkki Oy tuottaa Kihniön kunnalle elinkeino- ja yritysneuvontapalveluita. Kehitys-Parkki Oy palvelee yrityksiä monipuolisesti sen elinkaaren kaikissa vaiheissa. Yhtiön kautta asiakkaat saavat käyttöönsä erinomaisen yhteistyöverkoston, jonka toimijoilta löytyy monipuolista osaamista kaikkiin yrityksen kehitystarpeisiin.

Kihniön kunta liittyi osakkaaksi vuoden 2006 alusta alkaen (25 % Kihniö, 75 % Parkano).

Elinkeinoelämän yleiseen edistämiseen kustannuspaikalle on varattu 81.000 euroa vuodelle 2025 Elinvoimatoimikunnan kehittämismenoihin on varattu 10.000 €. Kehitys-Parkin Kihniön osuudeksi vuodelle 2025 varataan 55.200 euroa.

Kihniön kunnan Elinvoiman kehittämisessä strategisia painopistealueita ovat:

- Yhteistyön jatkaminen yrittäjäjärjestön kanssa
- Messuille osallistuminen; Asta-messut ja Pirkanmaan Erämessut
- Tuulivoimakaavoituksen jatkaminen: Myyränkangas (Abo Wind Oy), Lylyneva (Ilmatar Oy), Mäntyperän (Mäntyperän Tuulipuisto Oy) ja Närhinkankaan (Salpatuuli Oy) kanssa

Kehitys-Parkki

Kehitys-Parkin tehtävänä on huolehtia elinkeinostrategian toteutuksesta. Strategiassa painotetaan toimialojen ja avainklustereiden (mm. metalli, puu, matkailu ja palvelut) kehittämistä ja osaamisen tason nostamista yhteistyössä toimijaverkoston kanssa, erilaisten projektien ja hankkeiden kautta. Erityisesti panostetaan paikallisen elinkeinotoiminnan kehittämiseen ja kasvun mahdollisuuksien tukemiseen. Keskeisinä kehittämiskohteina ovat Pyhäniemen kehittäminen aluesuunnitelmaa eteenpäin vieden sekä muut matkailuun liittyvät toimenpiteet.

Strategian mukaisesti luodaan mahdollisuuksia kunnan nykyisten yritysten kasvuun ja uusien syntymiseen. Kehitys-Parkki on mukana myös yrittäjyyskasvatustyössä. Työllisyysasioiden ja ammattitaitoisen työvoiman saamiseksi tehdään aktiivista yhteistyötä kuntien, yritysten, yrittäjäjärjestöjen, koulutusorganisaatioiden, seutukaupunkiverkoston ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Tiivistä tiedottamista tehdään yritysten lisäksi myös alueen kausiasukkaille mm. uutiskirjeiden kautta.

Kehitysyhtiö vastaa toimivien yritysten palvelujen lisäksi, yritystoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen liittyvästä neuvonnasta, yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tiivistä yhteistyötä tehdään kaikkien yritystoimintaa tukevien kehittämistahojen kanssa. Kehitysyhtiö osallistuu elinkeinopoliittisen seutuyhteistyön kehittämistoimenpiteisiin. Yhtiö toimii kuntaorganisaatiossa rajapintana elinkeinoelämään mm. tontti- ja toimittaja-asioissa sekä markkinoi osakaskuntia yritysten sijoittumispaikkana ja luonnonläheisenä asuinpaikkana alueelle muuttota suunnitteleville.

Volyymitiedot ja niiden kehitys:

Kihniössä perustetaan vuosittain 3–14 yritystä. Kehitys-Parkki on mukana perustamisprosessin läpiviennissä n. 2/3 perustetuista yrityksistä. Niin aloittavia kuin jo toimivia yrityksiä autetaan liiketoiminnan suunnittelussa, sen eri kehitysvaiheissa sekä hankkeissa ja rahoituksessa. Kehitys-Parkki toimii kumppanina myös yritysten toimitilasuunnitteluissa ja etsii vuokralaisia tyhjiin toimitiloihin. Yhtiö toimii aktiivisesti alueen markkinoinnissa, koulutustoiminnan kehittämisessä sekä yritysten työvoimatarpeeseen liittyvissä asioissa.

Elinkeino-yhtiö toimii aloitteellisesti myös laajempia yritysjoukkoja koskevissa kehittämishankkeissa ja varautuu hankkeiden omarahoitusosuuksiin. Hankeyhteistyötä tehdään niin naapurikuntien välillä kuin maakunnallisestikin. Kehitysyhtiö on mukana myös seutukaupunkiverkostossa. Kehitysyhtiön tehtävänä on myös edunvalvonta, niin seudullisissa kuin maakunnallisissa hankkeissa ja muissa kehittämistoimenpiteissä.

Aktiivista yhteydenpitoa paikallisiin yrityksiin tehdään edellisvuosien tapaan. Yrityskäyntien sekä erilaisten tietoisuuksien, yrittäjätapaamisten ja muun yhteistyön avulla tuotetaan yritysten käyttöön informaatiota ajankohtaisista asioista. Lisäksi avustetaan investointi- ja kehittämishankkeiden hakemisessa vuosittain noin 5–20 yritystä ja yhdistystä. Yhteydenpitoa asiakkaisiin vahvistetaan myös sähköisten kanavien kautta.

Kehitys-Parkin uusi strategia on valmistumassa v. 2025. TE 24-uudistuksella on vaikutuksia toimintaan siten, että työllisyyden alueasiantuntijan tehtävät siirtyvät kaupungin työllisyys- ja yrityspalveluiden vastuulle. Aloittavan yrittäjän neuvonta jää Kehitys-Parkin hoidettavaksi, kuten aiemminkin. Tästä sovittu Työllisyys- ja yrityspalveluiden kanssa.

Strategiset tavoitteet ja niiden mittaaminen

- Alueellisen yritys- ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen
 - o Elinkeinorakenteen monipuolistaminen ja pienyritysten perustamis- ja toimintaedellytysten parantaminen
 - o Yritystoimintaa tukevien koulutusmuotojen kehittäminen yhteistyössä yritysten ja koulutusorganisaatioiden kanssa
 - o Yritystonttien markkinointi
- Matkailuun panostaminen
 - o Kihniön yleinen markkinointi ja elinvoiman kehittäminen.

Seuranta: Raportointi tilanteesta tehdään säännöllisesti elinkeinoyhdistyksen hallitukselle, elinvoimatoimikunnalle sekä kunnanhallitukselle puolivuositain, tai tarpeen mukaan.

Elinkeinoelämän yleinen edistäminen

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	120	15.822,02	23.318,54		
Toimintamenot	-84.584,49	-103.487,19	-120.849,74	-106.261	-80.279
Toimintakate	-84.464,49	-87.665,17	-97.531,20	-106.261	-80.279

Maaseututoimen tehtäväalue

Maaseututoimen tehtäviin kuuluvat mm. EU:n kokonaan tai osittain rahoittamien ja kansallisten tukien hallinnointi, muu maatalouteen liittyvä opastus ja neuvonta sekä vahinkoarvioinnit. Maaseutuhallinnon järjestämistä uudistettiin kunnissa muodostamalla yhteistoiminta-alueita, jotka aloittivat toimintansa vuoden 2013 alusta lukien.

Yhteistoiminta-alueen muodostamisen vähimmäisvaatimuksena oli vähintään viisi työntekijänä ja 800 tilaa. Kankaanpään kaupungin hallinnoimalla yhteistoiminta-alueella taataan lainmukaisten maaseututoimen tehtävien hoitaminen Kihniön maaseutuyrittäjille. Säännöllinen vastaanotto toiminta Kihniössä päättyy. Jatkossa palvelua saa myös sovitusti Kihniössä.

Maaseututoimen määrärahasa on budjetoitu maaseutusihteen tehtävien hoidon ostopalvelukuluina 29.300 euroa.

Maaseututoimi

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot					
Toimintamenot	-32.219,48	-34.185,92	-33.303,23	-37.390,00	-30.514
Toimintakate	-32.219,48	-34.185,92	-32.303,23	-37.390,00	-30.514

Kunnanhallituksen tulosalue yhteensä

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	728.307,10	416.920,62	401.552	398.190
Toimintamenot	-10.612.030,20	--1.984.659,50	-1.398.727	-1.567.779
Toimintakate	-9.883.723,10	-1.567.738,88	-997.175	-1.169.589
Poistot	-40.513	-43.592,60	-44.796	-23.030
Tulos	-9.913.047	-1.611.331,48	-1.041.971	-1.192.619

Kuntastrategiaan pohjautuvat menestystekijät ja tavoitteet kunnanhallituksen tulosalueelle

- Alueellisen yritys- ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen
- Kuntataloudesta huolehtiminen
- Matkailuun panostaminen
- Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen
- Monipalkkaisuuden edistäminen
- Energiainvestoinneista elinvoimaa
- Ihmisen kokonainen Kihniö

Kuntastrategiaan pohjautuvat menestystekijät ja tavoitteet kunnanhallituksen tulosalueelle

Strateginen linjaus	Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet /mittari	Tavoitetaso	tilanne 30.6. ja 31.12.
Alueellisen yritys- ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen	Teollisuustonttien myyminen, mahdollisuus nykyisten yritysten kasvamiseen ja uusien luomiseen Yrittäjien toiminnan tukeminen; yritysneuvonta, koulutus ja yhteydenpito Onnistuminen Te-palvelu-uudistuksessa	Teollisuustonttien markkinointi Tehokas yritysneuvonta, koulutus, yhteydenpito yrityksiin Kehitysparkin kautta, järjestetyt tilaisuudet, uudet yritykset Osallistuminen palvelu-uudistuksen toiminnan suunnitteluun	Tonttien myyminen /hyödyntäminen Järjestetyt tilaisuudet väh. 2. Yrityskäynnit väh. 2 Uudet yritykset 2–3 Saada palvelut toimimaan myös lähipalveluna ja kustannustehokkaasti	

Kuntataloudesta huolehtiminen	Kustannuskehitys hallinnassa	Kustannusten seuranta ja toiminnallisten vaihtoehtojen selvittäminen, kustannusseuranta kuukausittain, talouden sopeuttaminen	Kustannusten nousu vähäinen, seuranta kuukausittain, talouden sopeuttamistoimet	
Matkalluun panostaminen	Jatkamme edelleen Pyhäniemen, Geopark-kohteiden ja eri reitistöjen kehittämistä	Pyhänlän investori-hankinta, Geopark-kohteiden parantaminen ohjelman mukaan, markkinointi, messut Aitoneva-Käskeyvuori reitin valmistuminen	Toteutuminen, tehdyt toimenpiteet Toteutuminen	
Energiainvestoinneista olinvolmaa	Kunta edistää tuulivoimakaavoitusta huomioiden mahdollisimman hyvin ympäristön ja asumisen Yleinen hyväksyntä tuulivoimakaavalle	Kaavoitusprosessia viedään ripeästi eteenpäin Tiedottaminen päättäjille ja kuntalaisille Tilaisuuksien ja osallistuneiden lukumäärä	Kaavan hyväksyminen Päättäjien ja kuntalaisten tietoisuuden lisääminen	
Monipaikkaisuuden edistäminen	Yhteydenpito kausiasukkaisiin Etätyön tekemisen edistäminen	Kehitys-Parkin roolin säilyttämien yhteydenpidossa, toimenpiteet Tietoliikenneyhteyksien rakentaminen koko kunnan alueelle, toteutuminen	Yhteydenpito, yhteyden säilyttäminen Kattavat tietoliikenneyhteydet koko kunnassa	
Ihmisen kokoinen Kihniö	Me-hengen ylläpitäminen, osallisuus ja vaikuttaminen	Kuntalaisille järjestetyt tiedotus /kuulemistilaisuudet, vähintään 1	Me-hengen kohottaminen ja ylläpitäminen	
Henkilöstöpolitiikka	Henkilöstön osaamisen kehittäminen; kehityskeskustelut, koulutustarpeiden selvittäminen Työhyvinvoinnin tukeminen ja seuraaminen	Hallintoakatemian koulutuslisenssi käytössä, koulutuksiin osallistuminen, kehityskeskustelujen pitäminen Työhyvinvointia edistävät toimenpiteet Tasa-arvosuunnitelman läpi käynti henkilöstön kanssa	Osaamisen kehittämien/ osallistuminen Pidetyt kehityskeskustelut Toteutuminen Toteutuminen	
Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen	Hyvinvointisuunnitelman ja kertomuksen laatiminen ja seuraaminen	Toteutuminen	Toteutuminen	

Sivistyslautakunta

Kuntastrategiassa sivistyslautakunnalle asetetut tavoitteet

- *Sivistystoimen laadukkaiden palvelujen turvaaminen*
- *Sivistystoimen toiminnan sopeuttaminen taloudellisten tavoitteiden mukaisiksi*
- *Sivistystoimen pätevän ja ammattitaitoisen henkilöstön työpaikkojen turvaaminen*
- *Työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja siihen panostaminen*
- *Lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen, hyvinvointia tukevien taitojen opettaminen*
- *Uudet innovaatiot opetuksessa*
- *Yritysyhteistyön laajentaminen, nuoren kotikuntaan jäämisen mahdollistaminen*
- *Yrittäjyyskasvatuksen lisääminen*
- *Runsaat harrastusmahdollisuudet*
- *Kuntalaisten osallistaminen tapahtumiin, kulttuuriin ja taiteeseen*

Varhaiskasvatus

Päiväkotitoiminta

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista, edistää hyvinvointia sekä turvata laadukkaat varhaiskasvatuksen palvelut. Tämä osaltaan auttaa lapsiperheiden hyvinvointia kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti. Lain velvoitteen mukaisesti taataan kaikille päivähoitoa tarvitseville alle kouluikäisille lapsille sekä erityistä tukea tarvitseville lapsille mahdollisuus varhaiskasvatukseen.

Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista ja se koostuu kasvatuksesta, opetuksesta ja hoidosta pedagogiikkaa painottaen. Varhaiskasvatusta toteutetaan Kihniön kunnan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Paikallinen suunnitelma määrittelee, ohjaa ja tukee varhaiskasvatuksen järjestämistä kuntatasolla. Se on velvoittava ja sitä arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty keväällä 2022.

Kihniössä varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodissa. Kettukallion päiväkodissa toimii 1.1.2020 alkaen hallinnollisesti kaksi ryhmää, joissa molemmissa toimii varhaiskasvatuksen opettaja ja kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa. Pienten lasten määrä on noussut ja hoitajia on jouduttu jatkuvasti palkkaamaan määräaikaishenkilöiksi ja sijaisuuksiin, jonka vuoksi yksi koulunkäynninohjaaja siirrettiin hänen omalla suostumuksellaan varhaiskasvatuksen lastenhoitajaksi. Lastenhoitajien määrää joudutaan arvioimaan jatkuvasti, jotta mitoitus saadaan toteutumaan. Lisäksi talousarviovuotena palkataan kolmas varhaiskasvatuksen opettaja, jotta siirtymä lain edellyttämään henkilöstömitoitukseen saadaan täytettyä vuoteen 2030 mennessä.

Ryhmät rakennetaan lasten ikä- ja kehitystason mukaisesti. Päiväkodin henkilökunnan määrä suhteutetaan lasten lukumäärään huomioiden erityisvarhaiskasvatus. Yhtenäiskoulun erityisopettaja toimii varhaiskasvatuksen erityisopettajana (veo). Kunnallinen perhepäivähoito loppui vuonna 2020.

Riittävä ja pätevyysvaatimukset täyttävä henkilökunta takaa varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen opetuksen, kasvatuksen ja hoidon toteutumisen myös vuoro- ja viikonloppuhoidossa oleville lapsille. Henkilökuntaa koulutetaan tarpeen mukaan.

Varhaiskasvatuksessa otettiin vuonna 2022 käyttöön Wilma-varhaiskasvatusohjelmisto, mutta palvelu päättyy vuoden 2025 loppuun mennessä. Talousarviovuotena tulee valita ja mahdollisesti ottaa käyttöön uusi käyttöjärjestelmä. Käyttöönotto edellyttää koulutusta henkilökunnalle, jolloin sijaistarve lisääntyy. Sähköiseen työajanseurantaan siirryttiin keväällä 2024.

Maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu on päätetty vuosille 2023–2024. Kunnanvaltuusto on päättänyt olla jatkamatta maksutonta varhaiskasvatusta vuonna 2025 osana talouden sopeuttamistoimenpiteitä.

Varhaiskasvatukseen vastuualueeseen kuuluvat myös kotihoidontuki ja yksityisen hoidon tuki. Kotihoidontukea maksetaan alle kolmevuotiaasta lapsesta, joka ei käytä kunnallista päivähoitopalvelua. Yksityisen hoidon tukea perheen on mahdollista saada valitessaan yksityisen palveluntuottajan tai palkkaamalla hoitajan kotiin vaihtoehtona kunnalliselle päivähoitopalvelulle.

Lasten kotihoidon tuki

Kotihoidon tukea saavien määrärahaa on varattu 40.000 euroa vuodelle 2025. Muista kunnista olevien lasten hoidosta laskutetaan lähettäjäkunnilta vuositasolla 3.000 euroa.

Varhaiskasvatuksen hankkeet

Talousarvion laatimishetkellä ei ole käynnissä olevia hankkeita. Hankkeita haetaan, mikäli sopivia tulee hakuun. Hankkeiden implementointi varhaiskasvatuksessa on haastavaa resurssien vuoksi. Päiväkodinjohtaja tekee hallinnollisen työn lisäksi opettajan tehtäviä, jolloin hanketyön jalkauttamiselle ei ole riittävästi aikaa. Hankkeissa on nykyisin myös kohonnut omavastuuosuus ja sopeuttamisen vuoksi on harkittava, onko hankkeiden toteuttaminen kannattavaa.

Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannuksiksi arvioidaan 598.888 euroa ja tuloiksi 27.000 euroa vuonna 2025.

Varhaiskasvatuksen tilinpäätökset ja talousarviot.

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	107.485,24	57.508,18	41.053,57	38.000	27.000
Toimintamenot	- 607.500,39	-619.626,94	-660.908,86	-624.287	-598.888
Toimintakate	- 500.015,15	-562.118,76	-619.855,29	-586.287	-571.888

Esi- ja perusopetus

Esi- ja perusopetuksen keskeisenä tavoitteena on luoda oppilaalle turvallinen ja yhtenäinen polku varhaiskasvatuksen jälkeen Kihniön yhtenäiskoulun ala- ja yläkoulun kautta laadukkaaseen esi- ja perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin. Kuntastrategian tavoitteena on lisäksi uusien innovaatioiden kehittäminen esim. teknologian avulla, valinnaisainetarjottimen monipuolistaminen, yrittäjyyskasvatuksen lisääminen, yritysyhteistyön lisääminen sekä hyvinvointia tukevien taitojen opettaminen.

Oppilasennuste (20.09.2024)

	24–25	25–26	26–27	27–28	28–29
LUOKAT 0–5					
alaluokat	75 (9)	69 (8)	57 (8)	48 (9)	46 (11)
LUOKAT 6–9					
yläluokat	83	78	81	77	67
YHTEENSÄ	167	155	146	134	124

Taulukossa suluissa olevat luvut tarkoittavat esioppilaita. Velvoittavan esiopetuksen lakimuutoksen vuoksi esioppilaiden lukumääräksi on kirjattu koko ikäluokka.

Talousarviovuonna 2025 Kihniön yhtenäiskoulussa siirrytään joustavaan alkuopetukseen. Tavoitteena on luoda eheä oppimisen polku ja huomioida lapsen taito- ja kehitystaso mahdollisimman hyvin ja yksilöllisesti.

Yläluokkien kohtalo tulee pohdittavaksi ensi vuosikymmenen alussa.

Esiopetus

Esiopetusta on annettu erillisessä opetusryhmässä Kihniön yhtenäiskoulussa vähintään 700 tuntia lukuvuodessa. Syyslukukaudella 2025 siirrytään joustavaan esi- ja alkuopetukseen. Opetus ja ateriat ovat esioppilaille maksuttomia ja yli kolmen kilometrin etäisyydellä koulusta asuvilla esioppilaille on oikeus kunnan järjestämään koulukuljetukseen. Yhteistyötä tehdään myös Kettukallion päiväkodin kanssa. Esiopetuksen määrärahaksi on varattu 108.410 euroa vuonna 2025.

Perusopetus

Kihniössä toimii yksi yhtenäiskoulu, joka käsittää vuosiluokat 1–9. Yhtenäiskoulussa toimii myös esiopetus. Koulun tiloja käytetään kaikkien vuosiluokkien opetukseen. Luokanopettajien ja aineopettajien yhteiskäyttöä on runsaasti yhtenäiskoulun sisällä.

Perusopetuksen uusi opetussuunnitelma on otettu Kihniössä käyttöön porrastetusti vuosina 2016–2019. Uuden opetussuunnitelman pääajatuksena on oppiaineiden rajojen madaltaminen ja monialaisten projektien lisääminen. Erityisenä painopistealueena uudessa opetussuunnitelmassa on tietotekniikan opetuksen lisääminen läpäisyperiaatteella jokaiseen oppiaineeseen. Sivistyslautakunta on hyväksynyt tieto- ja viestintätekniikan strategian sekä tieto- ja viestintätekniikan opetussuunnitelman kesäkuussa 2017. Yhtenäiskoululla on aikaisempien projektien ja hankintojen perusteella kohtalaiset valmiudet uuden opetussuunnitelman tietoteknisen osan toteuttamiseen. Yhtenäiskoulun opettajien tietokoneet sekä luokkien dataprojektorit on uusittu leasing-periaatteella vuonna 2022.

Sivistyslautakunta on hyväksynyt syksyllä 2020 opetussuunnitelman uuden arviointiosion, joka antaa kriteerit perusopetuksen päättöarvioinnin eri arvosanoille. Opetushallitus on myös laatinut uudistetut arviointikriteerit kaikissa oppiaineissa ja ne otettiin käyttöön kouluissa 1.8.2023. Niitä sovellettiin ensimmäisen kerran kuudesluokkalaisten lukuvuosiarvioinnissa keväällä 2024.

Aamupala on päivän tärkein ateria. Kouluterveyskyselystä 2023 käy ilmi, että lähes puolet perusopetuksen oppilaista ei syö aamupalaa joka aamu ennen kouluun lähtöä. Vuoden 2019 loppupuolelta saakka on koulussa tarjottu pienimuotoista aamupalaa, jolla on ollut selvää vaikutusta opiskelun onnistumiseen. Aamupalatarjoilua jatketaan edelleen. Ruokamäärärahoihin on varattu 4.500 euroa vuodelle 2025 aamupalan toteuttamiseen.

Koulunkäynninohjaajien tarve on yleisesti lisääntynyt. Oppilaan fyysisen vamman aiheuttaman tai muista syistä johtuvien oppimisvaikeuksien vuoksi ohjaajia on palkattu asiantuntijoiden lausunton perusteella. Lukuvuonna 2024–2025 koulunkäynninohjaajien määrää on vähennetty kahdella edellisestä vuodesta. Kunnassa työskentelee seitsemän vakituista (joista kolme on osa-aikaista) ohjaajaa, jotka työskentelevät esiopetuksessa, perusopetuksessa, erityisopetuksessa, aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä varhaiskasvatuksessa. Yhden ohjaajan työpanoksesta osa menee hallinnon tehtäviin. Vakituisten ohjaajien lisäksi yhtenäiskoululla työskentelee kolme määräaikaista ohjaajaa, joiden työpanos menee suurelta osin erityisopetukseen. Lisäksi koulunkäynninohjaajat valvovat odotustunteja. Lukuvuonna 2024–2025 odotustunteja on 16 tuntia/viikko. Ohjaajien palkkuluista osa rahoitetaan hankkeilla sekä laskuttamalla lähettäviä kuntia.

Valtionosuusuudistuksen seurauksena kunnan tulee kirjata kirjanpitoonsa kotikunta-korvaustulot ja –menot. Tulevana vuonna ko. kirjaus aiheuttaa sivistystoimelle noin 40.000 euron lisäkulut. Lisätu-

loja kirjataan noin 40.000 euroa. Sijoitettujen oppilaiden opetuksesta aiheutuneiden menojen lasuttaminen lähettäjäkunnilta lisää tuloja.

Koulukuljetusten kustannukset ovat nousseet hieman uuden kilpailutuksen perusteella edellisten vuosien tasosta. Uudet hinnat ovat voimassa lukuvuodet 2021–2024. Lisäksi on optiomahdollisuus lukuvuosille 2024–2026. Ensimmäinen optio otettiin käyttöön kuluvaksi lukuvuodeksi. Toisesta optiovuodesta on päätettävä alkuvuodesta 2025. Kustannuksia ovat nostaneet liikennöitsijöiden käyttömenojen nousun lisäksi pidentyneet reitit. Tavoitteena on edelleenkin järjestää koululaiskuljetukset mahdollisimman edullisesti ja samalla kuljetettavia palvelen. Koulukuljetusten kustannustehokkuutta voidaan lisätä koulunkäynninohjaajien valvomilla odotustunneilla. Odotustunneille on tavoitteena järjestää erilaisia aktiviteetteja, jotka innostavat lapsia ja nuoria erilaisten uusien aktiviteettien pariin. Odotustunneilla voi tehdä myös kotitehtäviä.

Oppilaanohjausta on tavoitteena edelleen kehittää nykypäivän tarpeita paremmin vastaavaksi sekä tiivistää yhteistyötä lähialueen yritysten ja ammatillisten koulujen kanssa vuosiluokkien 8–9 oppilaiden työelämään tutustumisjaksojen puitteissa ja kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti. Uusi oppivelvollisuuslaki lisäsi kotikunnan ja oppilaitosten vastuuta oppilaiden ohjaamisessa jatko-opintoihin. Kahdeksaluokkalaiset ovat tutustumassa työelämään lukuvuoden aikana kaksi erillistä viikkoa ja yhdeksäluokkalaiset yhden viikon. Lisäksi 7.–9. luokan oppilaat käyvät tutustumiskoilla lähialueen eri oppilaitoksissa. 7.luokalla työelämään tutustumista toteutetaan yksittäisinä päivinä. Oppilaanohjauksen vs. lehtori ohjaa tätä tutustumistyötä.

Yrittäjyyskasvatusta kehitetään edelleen. Kihniön yhtenäiskoulu on lv. 2024–2025 vielä mukana Yrityskylä-toiminnassa (6. ja 9.luokat), mutta säästötoimenpiteiden vuoksi osallistumista/ rahoitusta tähän täytyy arvioida tulevina vuosina uudelleen. Olemme mukana myös OmaOnni yhteistyössä Sedun ja OmaSP:n kanssa sekä teemme yhteistyötä 4H-yhdistyksen kanssa.

Työelämän tarpeisiin kuuluu myös hyvä kielitaito. Yhtenäiskoulussa tarjotaan lisäkieliopintojen mahdollisuutta 4.-luokkalaisille ja 8.-luokkalaisille, jos aineen valitsee vähintään 7 oppilasta.

Valtioneuvoston tuntijakouudistuksen mukaisesti B1-ruotsia opiskellaan nyt yhteensä 7 tuntia. Muutos astui voimaan 1.8.2024.

Lv. 2024–2025 valinnaisainetarjottimessa on kaksi uutta valinnaisainetta: scrapbook, joka on kuvataiteen ja äidinkielen yhteisprojekti sekä pelastustoiminnan valinnaiskurssi (sis. mm. ensiapukoulutusta, onnettomuuksien ennalta ehkäisyä, varsinaista palosuojelua hyödyntäen Suomen pelastusalan keskusjärjestön SPEK:n nuorisokoulutuksen materiaalia). Valinnaisaineiden järjestämisessä otetaan huomioon niiden kustannustehokkuus.

Taito- ja taideaineisiin (kuvataide, kotitalous, tekninen työ ja tekstiilityö) on varattu omat määrärahat.

1.8.2024 otettiin käyttöön uusi, juuri Kihniön yhtenäiskouluun sopiva kiusaamisen vastainen suunnitelma.

Perusopetuksen kokonaismenojen arvioidaan olevan 1.660.510 euroa ja tulojen 85.000 euroa vuonna 2025.

Erityisopetus

Laaja-alaisen erityisopettajan työn tavoitteena on edelleen käyttää opetusajasta suurin osa nuorimpien oppilaiden oppimisvaikeuksien hoitamiseen. Alkuopetuksen oppilaille annettavan erityisopetuksen tavoitteena on auttaa oppilaita saamaan vankka perusta äidinkielen ja matematiikan taitoihin.

Yhtenäiskoulussa toimii kaksi erityisopetuksen pienryhmää. Ryhmissä toimii kaksi erityisluokan-opettajaa apunaan kolme koulunkäynninohjaajaa. Kunnan kaikki oppivelvollisuusikäiset oppilaat voivat käydä peruskoulua omassa kunnassa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee perusopetuslain muutosta, joka koskee esi- ja perusopetuksen oppimisen tukea, jonka tulee voimaan 1.8.2025. Mikäli lakiluonnos menee läpi, valmistelu tuen uudistukseen ja paikallisen opetussuunnitelman päivittäminen tulee vaatimaan lisäresursseja.

Erityisopetuksen kokonaismenojen arvioidaan olevan 383.501 euroa vuonna 2025.

Esi- perus- ja erityisopetuksen tilinpäätökset ja talousarviot.

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	161.116,60	198.712,48	195.672,18	139.000	143.000
Toimintamenot	- 2.179.408,01	-2.297.941,75	-2.335.372,36	-2.377.802	-2.214.875
Toimintakate	- 2.018.291,41	-2.099.229,27	-2.139.700,18	-2.238.802	-2.071.875

Oppilashuolto

Oppilashuollon toteuttamisessa yhteistyötahona vuoden 2023 alusta lukien on Pirkanmaan hyvinvointialue. Se tuottaa kaikki oppilashuollon palvelut, joihin kuuluvat mm. koulukuraattorin, johtavan kuraattorin, koulupsykologin, kouluterveydenhoitajan, psykiatrisen sairaanhoitajan, puheterapeutin, toimintaterapeuttien sekä koululääkärin palvelut.

Olemme saaneet valtion erityisavustuksen yhteisöllisen opiskeluhoillon vahvistamiseen ja kehittämiseen vuosille 2024–2025 (OKM). Avustuksen käyttöaika päättyy 31.7.2025.

Kerhotoiminta

Opetushallitus on myöntänyt Kihniön kunnalle kerhotoiminnan tukemiseen ja kehittämiseen avustusta, jonka avulla järjestetään erilaisia kerhoja kaikenikäisille koululaisille. Avustuksen käyttöaika päättyy 31.12.2024.

Opetustoimen hankkeet

Talousarviovuonna ovat käynnissä seuraavat hankkeet

- Valtion erityisavustus koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027 (OKM)
- Koulunuorisotyö Kihniön yhtenäiskoulussa (1.12.2024 - 30.11.2026) (AVI)

Sivistystoimen tukipalvelut

Hallinto

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on johtaa, ohjata ja koordinoida sivistysosaston toimintaa sekä koko kunnan yhteistoimintaa, jotta palveluja voidaan tuottaa tehokkaasti ja joustavasti.

Hyvinvointialueelta tulevien tehtävien hoitamiseksi sekä hallinnon vahvistamiseksi on kuntaan perustettu hyvinvointijohtajan yhdistelmävirka. Hyvinvointijohtajan työnkuvaan kuuluu hyvinvointialueen rajapinnan tehtäviä pitäen sisällään hyvinvointikoordinaattorin ja ehkäisevän päihdetyön koordinaattorin tehtävät, sivistystoimen ylimmän viranhaltijan tehtävät sekä koko kunnan kulttuuri-toiminnasta, hankkeista ja kunnan tiedottamisesta vastaamisen. Hyvinvointijohtaja toimii sivistys- ja hyvinvointilautakunnan sekä vanhus- ja vammaisneuvoston valmistelijana, esittelijänä ja sihteerinä. Lisäksi hyvinvointijohtajan tehtäviin kuuluu lapsi- ja perheasia- jaoston sekä hyvinvointityöryhmän koollekutsujana, valmistelijana, esittelijänä ja sihteerinä toimiminen.

Hyvinvointijohtaja toimii esihenkilönä rehtorille, päiväkodinjohtajalle, kirjastonjohtajalle, sivistystoimen toimistosihteerille, vapaa-aikaohjaajalle, koulu- / etsivälle nuorisotyöntekijälle sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen hanketyöntekijöille.

Kihniön yhtenäiskoulun rehtori vastaa yhtenäiskoulun toiminnasta sekä opettajien, ohjaajien ja yhtenäiskoulun ruokahuollon henkilöstöjohtamisesta. Kirjastonjohtaja vastaa kirjaston henkilöstöjohtamisesta ja päiväkodinjohtaja päiväkodin henkilöstöjohtamisesta.

Sivistystoimessa toimii lv. 2024–2025 toimistosihteeriksi. Toimistosihteerin palkkausmenot kirjataan hallinnon kohdasta. WILMA-vastaavan kokonaistyöajasta 46 % kirjataan hallinnon kuluihin. Hallinnon kuluihin kirjataan lisäksi koko henkilöstöä koskevat eri järjestelmien lisenssimaksut, jotka nostavat hallinnon kuluja noin 25 000 € aiempiin vuosiin verrattuna.

Hallinnon kulut kirjataan tukipalveluihin, josta ne jaetaan eri kustannuspaikoille.

Määräraha sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokouspalkkioita ja matkakorvauksia varten on sivistystoimen hallinnon kohdassa. Hallinnon kokonaismenojen arvioidaan olevan noin 195.877 euroa vuonna 2025.

Ruokapalvelut

Yhtenäiskoulun keittiöllä työskentelee emäntä ja yksi keittiöapulainen. Keittiössä tuotetaan ruoka päiväkotiin sekä esiopetuksen, perusopetuksen ja erityisopetuksen oppilaille sekä henkilökunnalle. Lisäksi kunnan työntekijöillä on mahdollisuus käydä lounaalla koulun ruokalassa. Lounas maksaa henkilökunnalle 6,37 €. Aamuisin on tarjolla aamupala kaikille koulun oppilaille ja iltapäivisin välipala päiväkotiin sekä täydentävässä varhaiskasvatuksessa ja iltapäivätoiminnassa oleville lapsille. Kouluterveyskyselyiden perusteella Kihniön yhtenäiskoulun keittiön tekemä ruoka on huomattavasti keskivertoa parempaa ja lähes kaikki oppilaat (n. 98 %) syövät koululounaan päivittäin. Keittiöhenkilökunnan palkat sekä muut määrärahat kirjataan tukipalveluihin, josta ne jaetaan eri kustannuspaikoille. Kokonaismenojen arvioidaan olevan 154.998 euroa vuonna 2025.

Siivouspalvelut

Siivouspalvelut ovat siirtyneet tekniselle toimelle 1.8.2024 alkaen.

Sivistystoimen tukipalveluiden tilinpäätökset ja talousarviot.

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	435.596,62	461.550,55	482.039,82	489.927	350.875
Toimintamenot	- 435.596,62	- 461.550,55	-482.039,82	-489.927	350.875
Toimintakate	0	0	0	0	0

Kirjastopalvelut

Kihniön kunnankirjasto toteuttaa kaikessa toiminnassaan valtakunnallisia kirjastojen arvoja, joita ovat yhdenvertaisuus, vastuullisuus, yhteisöllisyys, rohkeus ja sananvapaus. Kirjasto tarjoaa monipuolisia ja ajanmukaisia palveluja, joiden käyttöön tarjotaan myös opastusta, ja kehittää henkilökunnan osaamista muuttuvan toimintaympäristön tarpeiden mukaiseksi. Yhteistyö eri suuntiin on aktiivista ja jatkuvaa. Kirjasto toimii omien tilojensa lisäksi verkossa ja kirjastotilan ulkopuolella. Oma-toimikirjastojärjestelmä mahdollistaa laajat aukioloajat, joihin ei muuten kirjaston henkilöstöresurssien puitteissa olisi mahdollisuutta. Asiakkaat kirjautuvat omatoimijalla kirjastoon kirjastokortillaan ja käyttävät palveluita omatoimisesti.

Kirjasto edistää demokratiaa ja aktiivista kansalaisuutta, innostaa lukemaan ja tukee kansalaisten jatkuvaa oppimista. Kaikille avoimet ja maksuttomat palvelut ja tapahtumat lisäävät asiakkaiden tasa-arvoisuutta. Kirjasto toimii ympäristön kannalta kestävästi ja tarjoaa tilojaan monipuolisesti eri yhteistyötahojen käyttöön näyttely-, kokous- ja luentotiloiksi ja muihin tarpeisiin. Kirjasto järjestää tapahtumia sekä itsenäisesti että yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ja tiedottaa tapahtumistaan ja palveluistaan aktiivisesti ja monikanavaisesti.

Kihniön kirjasto tekee aktiivisesti yhteistyötä koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa ja pyrkii vastaamaan näiden asiakkaiden toiveisiin mahdollisimman hyvin omien resurssiensa puitteissa. Kirjasto tarjoaa lukudiplomit joka luokka-asteelle, huolehtii niihin sisältyvän kirjallisuuden saatavuudesta ja järjestää vinkkauksia, mediakasvatusta ja tiedonhaun opastusta koulun toiveiden ja koulun kanssa vuonna 2022 tehdyn yhteistyösopimuksen mukaisesti. Kirjastossa järjestetään kuukausittain kaikille avoin satuhetki, joka palvelee myös varhaiskasvatusta ja toteuttaa vuonna 2022 laadittua yhteistyösopimusta. Lisäksi kirjasto järjestää satuhetkiä varhaiskasvatuksen tiloissa. Kirjasto tarjoaa tilan lukukoiratoiminnalle ja huolehtii tiedottamisesta ja lukuajkojen jakamisesta koululle. Kirjaston tavoitteena on lasten ja nuorten kirjastovierailujen kautta tuoda kirjastoa tutuksi ja helposti saavutettavaksi palveluksi ja ajanviettopaikaksi lapsille ja nuorille, sekä innostaa ja kannustaa lukemaan.

Kaikki kunnan koululaiset käyvät lukuvuoden aikana kirjastossa ohjatuilla kirjastotunneilla harjoittelemassa kirjaston ja verkkokirjaston käyttöä, tutustumassa aineistoon, opiskelemassa tiedonhakutaitoja tai kuuntelemassa vinkkausta hyvästä luettavasta. Myös aikuisväestölle järjestetään kirjaston ja verkkokirjaston käytön opastusta, annetaan digiopastusta sekä tarvittaessa perehdytetään omatoimikirjaston käyttöön.

Ikäihmiset otetaan huomioon hankkimalla isotekstisiä kirjoja, äänikirjoja ja kuvatalenteita. Ikäihmisten ja liikuntaesteisten kotipalvelua on tarjolla tarpeen mukaan. Celia-kirjaston (lukemisesteet), monikielisen kirjaston ja kuulovammaisten kirjaston palveluita markkinoidaan aktiivisesti. Kirjaston aineistoa viedään luettavaksi ja katseltavaksi palvelukeskuksiin ja ikäihmisten tapahtumiin.

Kirjastossa työskentelee kokoaikainen kirjastonjohtaja ja osa-aikainen (50 %) kirjastovirkailija. Vuonna 2025 kirjastopalvelut osallistuvat aktiivisesti kulttuuritapahtumien järjestämiseen omien resurssiensa puitteissa.

Kirjaston hankkeet

Talousarviovuonna on käynnissä seuraava hanke

- Kulttuuria ja demokratiaa kirjastossa

Kirjaston tuloiksi vuodelle 2025 on arvioitu 5.900 euroa ja menoiksi 187.960 euroa.

Kirjastopalvelut

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	3.799	5.380,14	3.600	5.900
Toimintamenot	-190.381	-205.977	-195.161	-187.960
Toimintakate	-186.581	-200.597	-191.561	-182.060

Vapaa-aikapalvelut

Liikunta- ja ulkoilupalvelut

Vapaa-aikaohjaaja vastaa kunnan nuoriso- ja urheilutyöstä. Hänen tavoitteenaan on järjestää monenlaisia liikuntamahdollisuuksia eri-ikäisille lapsille ja nuorille. Näitä ovat liikuntakerhot ympäri vuoden, kunnan uintivuorot syksystä kevääseen sekä liikuntaleirit kesällä. Vapaa-aikaohjaaja järjestää myös aikuisille kuntalaisille aktiivista liikunta- ja urheilutoimintaa. Tavoitteena on myös järjestää matkoja eri urheilulajien kilpailuihin ja peleihin liikunnallisen innostuksen lisäämiseksi. Edelleen tavoitteena on järjestää myös muuta toimintaa mahdollisuuksien ja toiveiden mukaan, jotta mahdollisimman moni kuntalaisista voisi osallistua järjestettyyn toimintaan.

Valtuuston päätöksellä sivistys- ja hyvinvointilautakunta jakaa vuonna 2025 liikuntajärjestöille avustuksia yhteensä 4.250 euroa.

Vapaa-aikapalvelut antavat edelleen käyttöön alueet, tilat ja mahdollisuuksien mukaan välineitä liikuntaharrastusten järjestämistä varten myös yhdistyksille ja järjestöille. Uimakoulut kesällä 2025 tullaan järjestämään yhteistyössä Kihniön Urheilijoiden kanssa Jalasjärven uimahallissa.

Geopark maastoliikuntareitti avataan käyttäjille. Reitti kulkee Pyhäniemestä Aitonevan kautta Käskyvuorelle, mistä se palaa jälleen Pyhäniemeen.

Koulun alueesta tehty suunnistuskartta on uusittu vuonna 2019 ja se on saanut hyvää palautetta. Myös Pyhäniemestä ja Käskyvuoresta on tehty uudet kartat, ja ne tuovat osaltaan parempia suunnistusmahdollisuuksia. Käskyvuoresta löytyy myös kiintorastit. Vapaa-aikapalvelut järjestävät erilaisia tapahtumia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Näihin kuuluu esimerkiksi haastepyöräilyt, kurafutiskisat ja muut vastaavat.

Parkanon Kiekonnakkelijat järjestävät viikkokisoja Pyhäniemen frisbeegolfradalla. Pyhäniemen radalla jouduttiin kesällä 2023 muutama väylä uusimaan vaaratilanteiden välttämiseksi. Kesällä 2024 muutama Pyhäniemen heittopaikka remontoitiin parempaan kuntoon.

Vanhan kuntosalin tiloihin (koulun vanha pommisuoja) tehtiin kamppailusali, joka on ollut käytössä kevästä 2023 asti. Tilan haasteena on oven lukot, joihin tarvitsee koulun yleisavaimen. Kun lukko saataisiin sähköiseksi, pystyttäisiin tila ottamaan tehokkaammin käyttöön. Liikuntapaikkojen suunnittelussa ja sijoittamisessa on tarve arvioida ja suunnitella koulun aluetta kokonaisuutena ottaen huomioon myös liikenneturvallisuusnäkökohdat (ml. entinen Ojaniemen alue).

Uuteen liikuntapuistoon valmistui kevään aikana myös ulkokuntosali. Liikuntapuistosta puuttuu vielä opaskartta. Aita Ojaniemen pihan ja liikuntapuiston väliin asennettiin kesällä 2024.

Liikunta- ja ulkoilupalvelujen kokonaismenojen arvioidaan olevan 99.295 euroa vuonna 2025.

Kuntosalipalvelut

Kuntosalipalvelut on eriytetty omaksi kustannuspaikaksi. Kuntosalille on vuokrattu uudet ajanmukaiset ja esteettömät tilat vuoden 2022 aikana. Uusi kuntosali on saanut reilusti positiivista palautetta ja kävijämäärät ovat nousseet merkittävästi. Positiivisesta vastaanotosta kertoo myös reilusti aikaisempaa suuremmat tulot kävijämaksuista vuonna 2023. Nykyinen vuokrasopimus on voimassa loppuvuoteen 2024 saakka ja sitä jatketaan vuodelle 2025. Liikunta- ja vapaa-aikatoimi on teettänyt kävijäkyselyn syksyllä 2023, jonka perusteella kuntosalia kehitetään talousarviovuonna.

Kuntosalipalveluiden kokonaismenojen arvellaan olevan 53.096 euroa ja tulojen 20.000 euroa vuonna 2025.

Nuorisopalvelut

Vapaa-aikaohjaaja vastaa kunnan nuorisotyöstä. Hänen tavoitteenaan on järjestää monenlaista tekemistä ja mahdollisuuksia eri-ikäisille lapsille ja nuorille. Kihniöllä toimii lisäksi koulu- / etsivä nuorisotyöntekijä hankeavustuksen turvin. Talousarviovuotena 2025 tulee huolehtia siltä, että kyseinen palvelu saadaan pidettyä kunnassa hankeavustuksista riippumatta.

Valtuuston päätöksen mukaisesti sivistys- ja hyvinvointilautakunta jakaa vuonna 2025 nuorisojärjestöille avustuksia yhteensä 5.750 euroa, joka sisältää 4H -yhdistykselle maksettavan palkkausavustuksen, jonka suuruuden päättää kunnanhallitus.

Helmikuussa 2024 Kihniölle perustettiin nuorisotila, joka on auki perjantaisin ja satunnaisesti lauantaisin. Kihniöläisistä 13–17-vuotiasita nuorista palvelua on käyttänyt noin neljäsosa. Suurimmiin kävijöitä on ollut 42,7 % em. ikäluokasta. Tavoitteena on pitää nuorisotilaa auki vähintään perjantaisin ja kerran kuukaudessa lauantaisin koko talousarviovuoden 2025 ajan. Nuorisotilan toimintaa varten on varattu 2000 euroa. Nuorisotilaa voi varata myös muuhun käyttöön aukioloaikojen ulkopuolella. Syyskuusta 2024 alkaen MLL Parkanon yhdistys ry on järjestänyt lapsiperheille maksutonta perhekahvilaa kerran viikossa.

Tavoitteena on myös järjestää erilaisia tapahtumia nuorille yhdessä seurakuntien sekä järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Koulun oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseksi on järjestetty Marrasmessuja vuodesta 2023 lähtien. Myös vuonna 2025 järjestetään Marrasmessut yhteistyössä eri tahojen kanssa. Tapahtuman järjestämistä varten on varattu rahaa 1000 euroa.

Nuorisopalvelujen kokonaismenojen arvioidaan olevan 55.769 euroa vuonna 2025.

Vapaa-aikatoimen hankkeet

Talousarviovuonna on käynnissä seuraavat hankkeet

- Harrastamisen Suomen malli Kihniössä (1.8.2024 – 31.07.2025)
- Etsivä nuorisotyö Kihniön kunnassa (1.8.2024 – 31.7.2025)
- Liikuntaleiri 2024 (1.8.2024-31.7.2025)
- Liikkuvat odotustunnit (1.8.2024 - 30.6.2025)

Sisäiset rakennusten vuokratulot nousevat vapaa-aikapalveluiden osalta 52.286 €, joka nostaa merkittävästi toimintamenoja.

Vapaa-aikapalvelut

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	75.315	84.327	45.000	70.000
Toimintamenot	-221.646	-283.821	-224.518	-298.956
Toimintakate	-146.331	-199.494	-179.518	-228.956

Muut sivistyspalvelut

Musiikkiopisto

Kihniöläisillä lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus musiikin opiskeluun Ylä-Satakunnan musiikkiopistossa, joka toimii Sasky koulutuskuntayhtymän alaisuudessa. Musiikkiopisto järjestää musiikin perusopintojen ja syventävien opintojen opetusta Ikaalisissa, Kihniössä ja Parkanossa.

Opetusta annetaan noin 25–30 kihniöläiselle ja arvioidut kustannukset vuodelle 2025 ovat 17.000 euroa. Aiempina vuosina kustannukset ovat olleet 25.000 euroa. Maksuosuuksien taso on suhteutettu nykyiseen opiskelijamäärään.

Kansalaisopisto

Kansalaisopistona Sasky koulutuskuntayhtymän alaisuudessa toimii Petäjä-opisto. Toiminta-alueena on Hämeenkyrö, Kankaanpää, Karvia, Kihniö, Parkano ja Pomarkku.

Vuonna 2023 toteutuneita kursseja on ollut 35 ja osallistujia 347.

Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä ja Sastamalan koulutuskuntayhtymä fuusioituivat 1.1.2014. Kansalaisopiston vuosikustannukset on arvioitu 28.000 euroksi.

Museopalvelut

Esinemuseo on ollut aiempina vuosina avoinna kesäaikana tiistaista lauantaihin, mutta kesällä 2024 esinemuseo oli avoinna 6.7. - 27.7.2024 vain lauantaisin. Museopalveluista maksetaan esinemuseon oppaan palkka. Kesällä 2025 aukioloaikoja supistetaan.

Museopalvelujen määrärahaksi on varattu 2.198 euroa vuonna 2025.

Kulttuuripalvelut

Kulttuurisihteerin tehtäviä hoitaa hyvinvointijohtaja sekä sivistystoimen toimistosihteerin 31.8.2025 asti, jonka jälkeen toimenkuvaa tarkastellaan uudestaan. Kulttuuritoimi järjestää erilaisia tapahtumia ja näyttelyitä määrärahojen puitteissa. Kihniön ev.lut. seurakunnan kanssa yhteistyönä järjestetään veteraani- ja itsenäisyyspäivän juhlit. Vuonna 2025 kulttuuritapahtumien järjestämistä varten haetaan hankkeita sekä tehdään yhteistyötä Kihniön järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Kirjastotoimi osallistuu talousarviovuotena kulttuuritapahtumien toteuttamiseen omien resurssiensa puitteissa.

Vuonna 2025 jatketaan yhteistoimintaa Kihniö-seuran kanssa kesäajan oppaan palkkaamiseksi Wanhaan Puumilaan ja Hietasen kotiseutumuseoon. Kulttuuripalveluista maksetaan oppaan palkka viideksi viikoksi Puumilaan. Opas järjestää Wanhassa Puumilassa lisäksi erilaisia tapahtumia yhdessä hyvinvointijohtajan kanssa.

Valtuuston päätöksen mukaisesti sivistys- ja hyvinvointilautakunta jakaa vuonna 2025 kulttuuritoiminnalle avustuksia yhteensä 1.700 euroa.

Kulttuuripalvelujen määrärahaksi on varattu 17.169 euroa vuonna 2025.

Muut sivistyspalvelut

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	9.051	7.500	0	0
Toimintamenot	-68.623	-68.703	-75.752	-64.367
Toimintakate	-59.572	-61.003	-75.752	-64.367

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

1.1.2023 tapahtui kuntahistorian suurin muutos, kun sosiaali- ja terveyspalvelujen ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyivät kunnilta hyvinvointialueille. Kunnan ja hyvinvointialueen välille syntyi merkittävä yhdyspinta, mikä edellyttää myös kunnan vastuulle jäävien ja lainsäädännössä annettujen uusien hyvinvoinnin edistämisen tehtävien tarkastelua ja organisointia.

Hyvinvointityön tavoitteena on vahvistaa kunnalle kuuluvaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä kuntalaisten osallisuuden lisäämistä sekä hyvinvointialueen, kolmannen sektorin ja muiden sidosryhmien kanssa tehtävää verkostoyhteistyötä. Sote-uudistuksen myötä kuntien ja Pirkanmaan hyvinvointialueen yhdyspintatyö on kehittynyt ja tarkentunut vuoden 2024 aikana, mutta yhdyspintatyö tulee kehittymään vielä tulevien vuosien aikana. Haasteena kunnan HYTE- sekä yhdyspintatyölle on resurssien vähäisyys, sillä verkostoja ja ohjausryhmiä on paljon. Osallistuminen näihin ryhmiin on vapaaehtoista, mutta olisi tärkeää, että myös pienten reunakuntien näkemystä saataisiin vietyä työryhmiin. Verkostoissa ja työryhmissä suurimmat resurssit ovat suurilla kunnilla, jolloin HYTE-työ saattaa muodostua suurten kaupunkien tarpeita tukevaksi ja palvelut keskittyvät näihin kaupunkeihin. Vuonna 2025 tuleekin tarkastella, mitkä ohjausryhmät ja verkostot ovat Kihniön kannalta keskeisiä.

Hyvinvointijohtajan viran tehtäviin kuuluu johtaa hyvinvointityön kokonaisuutta ja yhteistyötä kunnan toimialoihin ja sidosryhmiin. Hyvinvointijohtaja toimii kunnan hyvinvointikoordinaattorina ja ehkäisevän päihdetyön koordinaattorina.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen määrärahaksi on varattu 48.154 euroa. Kunnille maksetaan yleisen valtionosuuden yhteydessä HYTE-osuutta, joka lasketaan kaavalla: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta x kunnan asukasluku x kunnan HYTE-kerroin / koko maan HYTE-kerroin. Hyvinvointia ja terveyttä edistävällä toiminnalla kerointa voidaan nostaa, jolloin HYTE-osuutta voidaan saada enemmän.

Hyvinvointisuunnitelma- ja kertomus

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuntalain mukaan kunnan perustehtävä. 1.5.2011 on tullut voimaan terveydenhuoltolaki (12 §), joka velvoittaa kunnat nimeämään terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot sekä eri toimialat tekemään yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Lisäksi tulee asettaa kunnan strategisessa suunnittelussa paikallisiin tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet sekä määrittellä toimenpiteitä ja käyttää niiden perustana kuntakohtaisia indikaattoreita, joilla seurataan asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia väestöryhmittäin sekä raportoidaan toimenpiteitä ja tavoitteita valtuustolle vuosittain ja valmistellaan laaja hyvinvointikertomus kerran valtuustokaudessa.

Kihniössä on viranhaltijoiden toimesta organisoitu poikkihallinnollinen työryhmä edistämään suunnitelman toteutumista. Hyvinvointityöryhmän jäsenet on päivitetty. Työryhmään kuuluvat kunnanjohtaja, talous- ja hallintojohtaja, hyvinvointijohtaja, tekninen johtaja, nuoriso- ja vapaa-aika ohjaaja, etsivän nuorisotyön edustaja, (hyvinvointialueen edustaja?), vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston edustajat ja hyvinvointikoordinaattori (hyvinvointijohtaja)

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen jää kunnan järjestettäväksi soteuudistuksessa. Kunnassa tulee olla hyvinvointikoordinaattori, joka vastaa hyvinvoinnista ja terveyden edistämisestä yhdessä hallintokuntien kanssa. Hyvinvointikoordinaattorin tehtäviä hoitaa hyvinvointijohtaja ja toiminnan koordinoijana on sivistys- ja hyvinvointilautakunta. Laaja hyvinvointisuunnitelma on valmistunut syksyllä 2022.

Hallintokunnat tarkastelevat miten voivat edistää hyvinvointia toiminnassaan. Hyvinvointisuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain. Laajan hyvinvointikertomuksen 2021–2024 painopisteeksi valittiin:

- Terveellisten elintapojen edistäminen
- Osallisuus ja vaikuttaminen
- Turvallinen elinympäristö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintamenot	-11.189	-52.949	-63.768	-48.154
Toimintakate	-11.189	-52.949	-63.768	-48.154

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025

Talousarviovuoden 2025 painopisteitä noudatetaan siihen saakka, kunnes uusi laaja hyvinvointikertomus ja sen painopisteet ovat määritetty ja hyväksytyt.

Terveellisten elintapojen edistäminen					
Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Tilanne 30.06.	Tilanne 31.12.
Aktivoidaan asukkaita liikunnan pariin	Järjestetään matalan kynnyksen liikuntaryhmiä työikäisille	Hyvinvointijohtaja, vapaa-aikaohjaaja, järjestöt	Vähintään 2 ryhmää		
	Ikäihmisten kuntosalivuoro jatkuu vähintään kerran viikossa	Hyvinvointijohtaja, vapaa-aikaohjaaja	Toteutuminen		
Luonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä	Luento/muu menetelmä, luontoliikuntaryhmät	Hyvinvointijohtaja, vapaa-aikaohjaaja	Toteutuminen		

Hyvinvointiin yhteydessä olevista tekijöistä kertominen (uni, lepo, puhelimenkäyttö, päihteet)	Luento/muu menestelmä/materiaalit	Kolmostien terveys, Pirha, hyvinvointijohtaja	Toteutuminen		
Etsitään keinoja vaikuttaa lasten ylipainoon	Liikunnallisia odotustunteja, liikunnan lisääminen tunteilla, liikunnallista matalan kynnyksen välituntitoimintaa	Koulu	Toteutuminen		

Turvallinen elinympäristö

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Tilanne 30.06.	Tilanne 31.12.
Liikennevalistus	Liikenneturvan pitämät tilaisuudet	Hyvinvointijohtaja, rehtori, päiväkodinjohtaja, vanhus- ja vammaisneuvosto	Toteutuminen		
Tarjotaan nuorille tila viettää aikaa vapaa-ajalla	Nuorisotila säilyy Kihniöllä	Hyvinvointijohtaja	Toteutuminen		

Osallisuus ja vaikuttaminen

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Tilanne 30.06.	Tilanne 31.12.
Asukasfoorumi	Liikuntatapahtumien aikana voi keskustella kuntaa koskevista aiheista	Osastopäälliköt, luottamushenkilöt	Toteutuminen		
	Yhteisöillat	Hyvinvointijohtaja, vapaa-aikaohjaaja	Vähintään 2x vuodessa		
Kulttuuriin osallistumisen mahdollisuuden edistäminen	Kulttuuritapahtumia, kuten Luova Torstai jatketaan Wanhassa Puumilassa	Hyvinvointijohtaja Museoiden oppaat	Toteutuminen		
Kuntalaisten mahdollisuus kertoa omista näkemyksistä	Säännölliset kyselyt kehittämistarpeista / osallistava budjetointi	Johtoryhmä	Toteutuminen		

Sivistystoimen päävastuualue yhteensä

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	747.559,86	805.936,89	816.172,60	650.988	599.025
Toimintamenot	-3.624.802,59	-3.879.805,44	-4.089.770,86	-3.986.676	-3.764.075
Toimintakate	-2.877.242,73	-3.073.868,55	-3.273.598,26	-3.335.688	-3.165.050
Poistot	-35.965,13	-21.046,89	-1.150,11	0	-2.250
Tulos	-2.913.208,04	-3.094.998,45	-3.274.748,37	-3.335.688	-3.167.300

Tavoitteita voidaan arvioida myös sanallisesti osavuositarkastuksessa ja tilinpäätöksessä.

Kihniön kuntastrategiassa 2022–2030 sivistyslautakunnan toiminnan osalta menestystekijöiksi valikoituvat erityisesti;

- Uudet innovaatiot opetuksen saralla
- Alueellisen yritys- ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen
- Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen
- Ihmisen kokoinen Kihniö

Strategian menestystekijöistä ja toimenpiteistä lautakunnat johtavat tavoitteita omaan toimintaansa.

Kuntastrategiaan pohjautuvat tavoitteet sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tulosalueelle

- *Sivistystoimen laadukkaiden palvelujen turvaaminen*
- *Sivistystoimen toiminnan sopeuttaminen taloudellisten tavoitteiden mukaisiksi*
- *Sivistystoimen pätevän ja ammattitaitoisen henkilöstön työpaikkojen turvaaminen*
- *Työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja siihen panostaminen*
- *Lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen, hyvinvointia tukevien taitojen opettaminen*
- *Uudet innovaatiot opetuksessa*
- *Yritysyhteistyön laajentaminen, nuoren kotikuntaan jäämisen mahdollistaminen*
- *Yrittäjyyskasvatuksen lisääminen*
- *Runsaat harrastusmahdollisuudet*
- *Kuntalaisten osallistaminen tapahtumiin, kulttuuriin ja taiteeseen*

Sivistystoimen riskien arviointi

Vuonna 2025 sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisten toimintojen suurimpana riskinä on määrärahojen riittäminen ja palveluiden tuottaminen laadukkaasti. Sivistystoimen suurimmat menot koostuvat henkilöstökuluista ja sisäisistä vuokrista. Siivouspalvelut ovat siirtyneet tekniselle toimelle ja palvelusta maksetaan sisäisten vuokrien yhteydessä. Tästä huolimatta sisäisten vuokrien osuus on kasvanut huomattavasti, joka vaikuttaa määrärajojen riittävyyteen. Lisäksi ICT-palvelut, erilaisten käyttöjärjestelmien lisenssit sekä elintarvikkeiden hintojen nousu nostavat sivistystoimen menoja merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna.

Lisäksi riskinä ovat toimintojen haavoittuvuus tiettyjen henkilöiden jäädessä pois. Henkilöstöresurssit on vedetty hyvin tiukalle ja henkilöstö tekee yhdistelmävirkoja, joihin sisältyy useita eri tehtävänkuvia. Osa tehtävistä ja toiminnan toteuttamiseen vaadittavista tiedoista ja taidoista on yksittäisten henkilöiden vastuulla. Liiallinen työmäärä ja varahenkilöjärjestelmän puuttuminen altistaa sekä työntekijät että sivistystoimen hallinnolliset tehtävät riskiin.

Pätevän henkilökunnan saatavuus eläkkeelle jäävien tilalle on tulevaisuudessa riski. Henkilöstön palkka jää pienemmäksi, kuin ympäryskunnissa ja työsuhte-ödet ovat muita kuntia heikkomat. Yhtenäiskoulun TYHY-ryhmän ehdotus työhyvinvoinnin lisäämisestä jäi poliittisessa päätöksenteossa pöydälle. Talousarviovuotena 2025 tulee miettiä uusia keinoja, jolla voidaan lisätä työhyvinvointia sekä taata pätevän ja sopivan henkilöstön saatavuus sivistyspalveluihin.

Talousarviossa kirjatut tavoitteet sivistyslautakunnan tulosalueella

Strateginen linjaus	Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet /mittarit	Toteutumisen	tilanne 30.6. ja 31.12.
Uudet innovaatiot opetuksen saralla	Yläluokkien säilyttämisen Kihniössä on elinvoimalle keskeinen asia. Tarvitaan uusia toimintatapoja, teknologiaa ja kuntien yhteistyötä yläluokkien säilyttämiseksi sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen turvaamiseksi	Kartoitetaan yhteistyön mahdollisuuksia lähikuntien kanssa	Kyllä / ei	
		Siirrytään joustavaan alkuopetukseen	Kyllä / ei	
	Lapsiperheiden hyvinvointiin panostaminen siten, että kunnassa on laadukas varhaiskasvatus ja perusopetus	Edistetään henkilöstön työhyvinvointia- ja viihtyvyyttä siten, että pätevä ja sopiva henkilökunta saadaan pidettyä kunnassa	Kyllä / ei	
	Valinnaisainetarjonnan monipuolistaminen	Tehdään yhteistyötä naapurikuntien sekä järjestöjen ja yhdistysten kanssa	Kyllä / ei	
	Koulun oppilaiden hyvinvoinnin tukeminen ja oppilaiden osallisuuden vahvistaminen	Järjestetään marrasmessut Aktiivinen ja oppilalta osallistava tukioppilastoiminta ja oppilaskunta	Kyllä / ei	
Kuntataloudetta huolehtiminen	Tavoitteenamme on olla vetovoimainen työnantaja	Lisätään työsuhte-etuja kustannustehokkaasti ja otetaan huomioon henkilökunnan näkemyksiä	Kyllä / ei	

Ihmissen kokonainen Kihniö	Me-hengen ylläpitäminen, osallisuus ja vaikuttaminen	Järjestetään yhteisiä tapahtumia järjestöjen, yhdistysten, seurakuntien ja yritysten kanssa	Kyllä / ei	
	Kihniössä kaikki tuntevat toisensa ja asiat hoituvat joustavasti	Hyödynnetään kunnan tiloja monipuolisemmin kuntalaisten käyttöön kuten kirjasto, nuorisotila, liikuntatilat- ja alueet sekä juhlasali	Kyllä / ei	
Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen	Vahvistetaan positiivista yhteisöllisyyttä	Järjestetään tapahtumia yhdessä järjestöjen, yhdistysten ja seurakuntien kanssa	Kyllä / ei	
	Huolehdimme viihtyisästä ja turvallisesta elinympäristöstä, jossa kuntalaisilla on mahdollisuus harrastaa ja liiketa, osallistua tapahtumiin sekä nauttia luonnosta, kulttuurista ja taiteesta	Järjestetään tapahtumia hyödyntämällä kunnan olemassa olevia puitteita, kuten Puumila, Käskyvuori ja Pyhäniemi	Kyllä / ei	

Tekninen lautakunta

Maankäytön suunnittelu

Tähän tehtäväalueeseen kuuluvat kaavoitus ja rakennusvalvonta.

Maankäytön suunnittelun kustannukset muodostuvat kaavoituksesta.

Rakennustarkastajan palvelut ostetaan Parkanon kaupungilta ja siihen on varattu 13 900,00 euroa. Palvelusopimuksen mukaan rakennustarkastaja työskentelee yhden päivän viikossa (torstai) Kihniön teknisessä toimistossa, jolloin käsittelee Kihniön kunnan lupa-asioita. Rakennusvalvonnan neuvonnan ja asiakaspalvelun hoitaa teknisen toimiston toimistoinsinööri. Luvanhakuprosessit on vuoden 2024 siirretty Lupapisteeseen, jolloin sähköinen palvelu on aina asiakkaan saatavilla. Rakennustarkastajaa voi tavoitella myös puhelimitse ja sähköpostitse, joihin vastaa työtehtäviensä puitteissa. Lisäksi asiakasta ohjataan käyttämään Lupapisteen viestit -ominaisuutta, jolla voi kohdistaa kysymyksiä ja neuvontatarvetta kohdistetusti lupa-asiaan.

Rakennus- ja toimenpidelupia on myönnetty 8.11.2024 mennessä 39 kpl (vuonna 2023 kokonaisuudessaan oli 35 kpl).

Maankäyttö- ja rakennuslaki uudistuu 1.1.2025 alkaen, minkä vuoksi talousarviovuotena uudistetaan rakennusjärjestys ja rakennusvalvonnan taksat. Rakennusvalvonnan taksojen korottamiselle on todettu muutenkin paineita, sillä rakennusvalvonnan sähköistyminen – mm. Lupapisteen käyttöönotto – on tuonut lisää ICT-kustannuksia. Seuraavaksi vaiheeksi digitalisaation edistämiseksi on tunnustettu lupa-arkiston skannaaminen, joskaan tiukassa taloustilanteessa sitä ei ole toimintavuonna mahdollista edistää.

Kaava-aineiston skannaamista ja liittämistä osaksi paikkatietojärjestelmää sekä karttapalvelun laajentamista asiakaskäyttöön edistetään määrärahojen puitteissa. Tämä paitsi tehostaa maankäyttöön liittyvää työtä, myös parantaa laadunhallintaa ja nostaa asiakkaiden palvelun saatavuutta.

Kunnan omien kaavahankkeiden osalta vuonna 2025 jatkuu teollisuusalueen asemakaavan laadinta Pyhäniementien eteläpuolella. Lisäksi käynnistetään kaavahanke Sulkuejärven itäpuolelle tonttien kaavoittamiseksi.

Käynnissä on myös neljä tuulipuiston osayleiskaavahanketta sekä neljä ranta-asemakaavahanketta Nerkoolla. Myös käynnissä olevat naapurikuntien kaavahankkeet, maakuntakaavahankkeet sekä sähkönsiirtohankkeet tuovat painetta perehtymiseen ja lausuntojen antamiseen. Pienen kunnan mittakaavaan nähden maankäytön saralla tapahtuu erityisen paljon ja olevassa olevien resurssien niukkuus ja kaavoituksen erityisosaamisen puute on syytä tunnistaa. Asiaa helpottaisi esim. alueellisen yhteistyön lisääminen tai asiantuntijapalvelun hankinta, joskaan tiukassa budjettiraamissa tätä ei ole voitu esittää.

Maankäytön suunnittelu

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	28.368	28.674	14.671	14.500	19.000
Toimintakulut	-99.395	-105.347	-108.383	-97.683	-109.100
Toimintakate	-71.027	-76.673	-93.712	-83.183	-90.100
Poistot	-2.482	-14.798	0	-7.944	0
Tilikauden tulos	-73.509	-91.471	-93.712	-91.127	-90.100

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelun toimialueeseen kuuluu mm. maa-ainesten oton valvonta ja luvitus sekä ympäristöluvat. Ympäristötarkastajan palvelut ostetaan Parkanon kaupungilta ja siihen on varattu 12 300,00 euroa.

Rakennustarkastajan tapaan ympäristötarkastaja työskentelee yhden päivän viikossa (keskiviikko) Kihniön teknisessä toimistossa, jolloin käsittelee Kihniön kunnan asioita. Ympäristönsuojelun neuvonnan ja asiakaspalvelun hoitaa teknisen toimiston toimistoininööri. Ympäristötarkastajaa voi tavoitella myös puhelimitse ja sähköpostitse, joihin vastaa työtehtäviensä puitteissa.

Valvontatoimia toteutetaan valvontaohjelmien mukaisesti. Vesistöjen tilan tarkkailua ja kunnostuksia jatketaan mm. Sulkuejärvellä. Pohjavesien suojelusuunnitelman päivytystä ajoitetaan lähivuosille. Vesihuollon toiminta-alueita päivitetään vesihuoltolain uudistuksen jälkeen.

Ympäristönsuojelu

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	1.200	995	914	1.000	6.000
Toimintakulut	-23.059	-26.442	-27.055	-25.569	-27.019
Toimintakate	-21.859	-25.447	-26.141	-24.569	-21.019
Poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-21.859	-25.447	-26.141	-24.569	-21.019

Liikenneväylät ja yleiset alueet

Tähän tehtäväalueeseen kuuluvat kadut- ja yleiset alueet, tievalaistus, yksityistiet, ulkoliikuntapaikat, puistot ja viheralueet sekä hulevesi.

Katujen ja yleisten alueiden kunnossapitoon on varattu 67.800 euroa, ulkoliikuntapaikkojen hoitoon 74.300 euroa sekä puistojen ja viheralueiden hoitoon 63.600 euroa. Tievalaistuksen osuus on 39.900 euroa. Alueiden kunnossapidolla pyritään toteuttamaan viihtyisää ja turvallista elinympäristöä, joka edistää asukkaiden hyvinvointia.

Kaavateiden hoidossa on korjausvelkaa, joka on tiedostettu. Edelleen tiukentuneessa taloustilanteessa merkittäviä parannuksia ei ole luvassa, mutta nykyistä tasoa ylläpidetään ja huonokuntoisimpia osuuksia kunnostetaan paikallisesti.

Ulkoliikuntapaikkojen kuntoa ylläpidetään kunnossapito-ohjelmien mukaisesti. Maastoliikuntaan ja luontomatkailuun on viime vuosina panostettu ja vuonna 2025 käyttöön otetaan ns. Kihniön rengasreitti eli Pyhäniemi – Käskyvuori – Aitoneva – Pyhäniemi maastoliikuntareitti.

Viheralueiden hoito on hankittu Kihniön 4H-yhdistykseltä. Toimintavuonna tulee tarkasteltavaksi viher- ja ulkoalueiden hoidon sekä konekeskuksen kustannukset kokonaisuutena säästöpotentiaalin tarkastelemiseksi. Tarkastelussa huomioidaan vaikutusarviot työllisyyteen – erityisesti nuorien kohdalla.

Kirkonkylän asemakaavaan mukaisten puisto- ja virkistysalueiden puiden kuntoon, yleisilmäeseen ja siisteyteen kiinnitetään edelleen huomiota. Vieraslajien poistamista edistetään sitä mukaa, kun niitä tavataan. Keskustaaajaman ja liikuntapaikkojen viereisten alueiden ilmettä parannetaan maisema- ja perhosniittyjä perustamalla, mikä edistää myös luonnon moninaisuutta.

Tievalaistusverkoston osalta ylläpidetään nykytasoa.

Vuonna 2025 yksityistieavustuksiin varattu määräraha on puolitettu talouden sopeuttamisohjelman mukaisesti, ollen 20 000 euroa. Yksityistieavustusta voivat hakea järjestäytyneet tiekunnat ja sitä voi hakea vuosittain tekniseltä lautakunnalta edellisten vuosien tapaan. Yksityisteiden investointeihin ei talousarviossa ole varattu määrärahaa.

Huleveden kustannuksiin on varattu 58.200 euroa. Kustannus on budjetoitu viime vuosien toteutuneiden kustannusten mukaisesti, huomioiden talouden sopeuttamisohjelmassa esitetyt säästötavoitteet realiteettien mukaan. Kihniön taajaman alueella ei ole erikseen rakennettua hulevesiverkostoa, vaan hulevesien hallinta tapahtuu pääasiassa ojituksella tai imeyttämällä. Lisäksi suuresta osasta kiinteistöjä hulevedet on ohjattu vanhan rakennustavan mukaisesti jätevesiverkostoon, mikä lisää käsiteltävän jäteveden määrää sade- ja sulamisvesien aikana moninkertaisesti. Runsaslumiset ja -vetiset vuodet lisäävät hulevesien määrää, joten kustannuspaikka on hankalasti ennustettava. Hulevesiasian kehittäminen on investointiohjelmassa, lisäksi Kihniön Vesi ja Lämpö Oy on sitoutunut vuotovesiselvityksiin, joten kokonaisuus – nykytilanteen tutkimus ja dokumentointi, toimenpideohjelma, kustannusarviot ja osa tilannetta parantavista toimenpiteistä – etenee toimintavuonna.

Liikenneväylät ja yleiset alueet

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	2.440	5.581	3.385	3.000	2.500
Toimintakulut	-323.446	-392.376	-395.669	-375.886	-340.350
Toimintakate	-321.006	-386.795	-392.284	-372.886	-337.850
Poistot	-17.165	-16.644	-22.483	-63.009	-51.428
Tilikauden tulos	-338.171	-403.439	-414.767	-435.895	-389.278

Maa- ja metsätilat

Kihniön kunnan metsienhoitosuunnitelma on päivitetty v. 2024.

Vuodelle 2025 on budjetoitu metsänmyyntituloja talouden sopeuttamisohjelman ja varovaisen arvion mukaisesti 35.000 euroa. Metsänhoidollisia toimia sekä puun myyntiä on perusteltua tehdä puun hinnan ollessa korkealla.

Maa- ja metsätilat

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	4.021		35.689		35.000
Toimintakulut	-23.866	-25.585	-26.097	-18.392	-15.933
Toimintakate	-19.846	-25.585	9.592	-18.392	19.067
Polstot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-19.846	-25.585	9.592	-18.392	19.067

Kiinteistöjen hoito ja vuokraus

Tehtäväalueelle kuuluvat kunnan kiinteistöt

Kiinteistöjen hoito- ja vuokraus kohta sisältää kiinteistön hoidon, kunnan toiminnallisten tilojen ja asuinhuoneistojen vuokrauksen. Kiinteistöjen hoitomenoiksi on arvioitu noin 1.294.700 euroa, josta puhtaanapidon (mm. talvikunnossapito) ja rakennusten ja alueiden kunnossapidon osuus on 217.800 euroa ja LVS-kustannuksiksi on arvioitu 474.900 euroa.

Vuokratuotoiksi on arvioitu 990.700 euroa: 422.200 euroa (asunnot) ja 568.500 euroa (sote- ja muut vuokratilat). Lisäksi sisäisiä vuokratuloja on arvioitu tulevan 604.000 euroa. Vuokra-asuntojen käyttöaste on vuositasolla 75–80 %. Sähkölämmitteisten asuntojen kiinnostavuus on heikentynyt, mikä näkyy tyhjien asuntojen määrässä.

Kihniön kunnan kiinteistö- ja toimitilastrategian päivitystyö etenee. Kihniön kunta liittyi lokakuussa 2024 Senaatti kiinteistöjen tarjoamaan kuntien tilatietopalveluihin. Palveluun on liittynyt 221 kuntaa. Palvelu tukee kuntia tilatiedon kokoamisessa yhteen tietojärjestelmään, josta se on helposti saatavilla. Palvelu tarjoaa kunnille tietojen kokoamiseen, ylläpitämiseen ja päivittämiseen sekä tilahallintaan ja -johtamiseen runsaasti työvälineitä, kuten Skenarios-palvelun ja johtamisen koontiraportit. Kuntien tiloista koottujen tietojen avulla Senaatti rakentaa valtakunnallista kokonaiskuvaa kuntien käytössä olevista tiloista. Kihniössä järjestelmän käyttöönotto tapahtuu 12/2024–2/2025 aikana, jonka jälkeen kiinteistöjen salkutus, PTS- ja kunnonhallinta sekä säästöpotentiaali on mahdollista tuoda analysoidusti päätöksentekoon.

Myös sähköisen huoltokirjan GM (Granlund Manager) eteni vuonna 2024. Järjestelmään on hankittu pääkäyttäjätasoisista koulutusta ja ohjelma on päivittäisessä käytössä mm. sisäisten vuokralaisten vikailmoituksissa, huolto-ohjelmissa ja määräaikaistarkastuksissa. Palvelu laajennetaan alkuvuonna 2025 kattamaan myös ulkoiset vikailmoitukset ja palvelupyynnöt kaikissa kunnan toimitila- ja asuinrakennuksissa sekä liikuntapaikoilla.

Terveyskeskuksen tilatyöryhmä aloitti toimintansa TK:n tilojen jatkokäytön selvittelyssä hyvinvointialueen supistaessa tilojen vuokrausta 1.1.2026 alkaen. Työ jatkuu ja tilasuunnitteluun varaudutaan myös v. 2025 investoinneissa. Hyvinvointialueen uusien vuokrasopimusten neuvottelu- ja laadintatyö on käynnissä, ja kun TK:n hyvinvointialueen tarvitsemien tilojen määrä ja sijainti selviää, keskite-

tään kiinteistölle myös kunnan palveluja. Tilojen käyttöaste pyritään turvaamaan myös tiloja ulos vuokraamalla.

Vuokra-asuntokantaan ei suoriteta isompia korjauksia. Vuonna 2025 suoritetaan kuitenkin salaojien kuntotutkimuksia nykytilanteen ja korjaustarpeen selvittämiseksi sekä suoritetaan lämmitysjärjestelmien tasapainotuksia. Asuntokantaa karsitaan edelleen laajemman peruskorjauksen tarpeessa olevista kiinteistöistä luopumalla.

Kiinteistöjen hoito ja vuokraus

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Tolmintatuotot	1.060.035	1.238.477	1.477.600	1.426.586	1.636.262
Toimintakulut	-866.238	-1.047.729	-1.223.833	-1.112.644	-1.294.739
Toimintakate	193.797	190.748	253.766	313.942	341.523
Poistot	-321.175	-314.071	-321.193	-328.345	-345.933
Tilikauden tulos	-127.378	-123.323	-67.427	-14.403	-4.410

Tekniset palvelut, tukipalvelut

Teknisiin palveluihin kuuluvat teknisen toimen hallinto, konekeskus, laitosmiespalvelut ja siivouspalvelut.

Konekeskus käsittää kunnan teknisen puolen koneiden mm. traktorin, ruohonleikkurin ja latukoneen käyttö- ja kunnossapitomenot. Konekeskuksen vuosikustannukset arvioidaan olevan 16.000,00 euroa. Ruohonleikkurin leasing päättyi 9/2024 ja uuden hankinnan kohdalla selvitettäväksi tulee ulkoalueiden hoidon palvelun hankinta kokonaisuudessaan. Latukone on ikääntynyt, mutta vuosittaisilla korjauksilla vielä palvellut.

Laitosmiespalveluilla tuotetaan kunnossapitoa kaduille ja yleisille alueille, ulkoliikuntapaikoille sekä kiinteistöille. Kiinteistöjen hoito ja huolto sisältyvät sisäisiin ja ulkoisiin vuokriin. Lisäksi laitosmiespalveluita on myyty kunnan omistamille asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöille (3 kpl) ja Vanhustentaloyhdistykselle. Laitosmiespalveluissa työskentelee kaksi laitosmiestä. Laitosmiespalveluiden vuosikustannukset arvioidaan olevan 126.700 euroa.

Siivouspalvelujen siirtyminen 1.8.2024 alkaen osaksi teknisiä palveluja näyttäytyy talousaviossa niin, että tilojen sisäiset siivouspalvelut ja puhtaanapitopalvelut (vaihtomatot, hygieniatuotteet) on sisällytetty sisäisiin vuokriin. Kunnan sisäisen tilaaja–tuottaja -malliin syventyminen vaatii vielä uuden ajattelutavan sisäistämistä niin puhtauspalveluiden tuottajilta kuin tilojen käyttäjiltä. Muutoksella on kuitenkin paitsi positiivinen vaikutus kuntatalouteen, myös henkilöstön työn kuormittavuuden ja resurssien tasaamiseen, palvelun tarpeenmukaisuuteen sekä joustavaan ja kustannustehokkaiseen palveluntuotantoon. Muutos vaatii kuitenkin aikaa. Haastetta tuo myös asian vaatiman panoksen irrottaminen tuotannon ja asiakkuuksien johtamiseen teknisessä hallinnossa.

Siivouspalveluissa työskentelee kolme täysiaikaista ja yksi 60 % työaikaa tekevä työntekijä. Kunnan kiinteistöjen siivouspalveluiden tarve on mitoitettu v. 2023 ja nykyinen henkilöstön määrä vastaa tarvetta.

Teknisten tukipalveluiden kehittäminen jatkuu edelleen. Siivouspalveluiden siirtäminen tekniseksi tukipalveluksi on osa kehityspolkua. Seuraavia tehtäviä on yhteisen työnjohtoresurssin järjestäminen siivous- ja laitosmiespalveluille, asiakaspalveluaikojen ja -kanavien täsmentäminen ja palvelukuvausten laadinta (kuvaus asiakkaista, tuotettavasta palvelusta ja laatutasosta). Vasta tuotettavan

palvelun ja laatutason täsmennyttä on mahdollista tarkastella myös vaihtoehtoisia tapoja palvelutuotannolle.

Hallinnon kustannuspaikalle kuuluvat tekninen johtaja, toimistoinsinööri sekä lautakunnan menot. Teknisen hallinnon tehtävänä on johtaa ja koordinoita teknisen osaston toimintaa ja koko kunnan yhteistoimintaa. Kaavoituksen useat käynnissä olevat hankkeet, maankäytön ja rakentamisen lain-säädännön muutoksen ja digitalisaation vaikutukset sekä teknisten tukipalveluiden kehitystyö sitoo hallinnon resursseja. Koska kehitys- ja säästöpotentiaali teknisessä toimessa on kaikkein suurin kiinteistöjen osalla, operatiivista kiinteistöjohtamista on pyritty kehittämään, mutta työ on hidasta tiedon ollessa pirstaloitunutta. Senaatti kiinteistöjen tilatietopalveluun liittyminen tuo kauan kaivatun paikan tiedon tallentamiseen ja kiinteistöomaisuuden analysointiin. Järjestelmä on kunnille maksuton. Järjestelmän käyttöönottoon on varattu teknisen hallinnon resursseja alkuvuodesta 2025.

Teknisen hallinnon kustannusten arvioidaan olevan 209.150 euroa. Kustannukset jaetaan sisäisenä eränä teknisen lautakunnan muille kustannuspaikoille. Laitosmies- ja silvouspalvelut sekä konekeskuksen menot jaetaan sisäisenä eränä teknisen toimen omille kustannuspaikoille.

Tekniset tukipalvelut

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	310.317	344.230	350.067	364.457	524.605
Toimintakulut	-302.637	-340.350	-350.067	-364.457	-522,355
Toimintakate	7.680	3.880	0	0	2.250
Polstot	-7.680	-3.880	0	0	-2.250
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0

Tekninen lautakunta

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	1.406.380	1.617.957	1.882.325	1.809.543	2.223.867
Toimintakulut	-1.797.194	-2.100.731	-2.131.104	-1.994.631	-2.309.996
Toimintakate	-390.814	-482.774	-248.779	-185.088	-86.129
Polstot	-348.502	-349.393	-363.757	-399.298	-399.611
Tilikauden tulos	-739.316	-832.167	-612.536	-584.386	-485.740

Laajan hyvinvointikertomuksen 2021–2024 painopisteeksi valittiin:

- Terveellisten elintapojen edistäminen
- Osallisuus ja vaikuttaminen
- Turvallinen elinympäristö
-

Tavoitteita voidaan arvioida myös sanallisesti osavuosisikatsauksessa ja tilinpäätöksessä.

Kihniön kuntastrategiassa 2022–2030 teknisen lautakunnan toiminnan osalta menestystekijöiksi valikoituvat erityisesti;

- Omistajapolitiikka
- Alueellisen yritys- ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen
- Matkailuun panostaminen
- Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen
- Monipalkkaisuuden edistäminen
- Energlainvestoinneista elinvoimaa
- Ihmisen kokoinen Kihniö

Strategian menestystekijöistä ja toimenpiteistä lautakunnat johtavat tavoitteita omaan toimintaansa.

Kuntastrategiaan pohjautuvat tavoitteet teknisen lautakunnan tulosalueelle

Strateginen linjaus	Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet/mittarit	Tavoitetaso	Tilanne 30.6. ja 31.12.
Omistajapolitiikka	Kunnan kiinteistöjohtamisen apuna käytetään kiinteistöhallintajärjestelmää	Kiinteistöhallintajärjestelmä on hankittu ja käytöön otettu kyllä/ei	Käyttöönotto tehty 30.3.2025 mennessä Kiinteistöjen salkutus on päivitetty ja toimenpiteet huomioitu suunnitelmavuosille	
Alueellisen yritys- ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen	Kunnan tekninen toimi aktiivisesti tarjoaa kausi- ja työharjoittelupaikkoja mm. kunnosapito, kehitys- ja projektitoissa	Työ/työharjoittelu/opinnäytetyösovimusten määrä kpl/toimintavuosi	1 kpl sopimuksia/ toimintavuosi	
Matkailuun panostaminen	Kasvatamme kylän ja kylänraitin viihtyisyyttä asukkaiden ja yritysten yhteistyöllä; palvelee sekä asukkaita että kunnan matkailuimagoa	Kunnostamme asemakaava-alueen puisto-, lähivirkistys ja urheilualueen, kpl/toimintavuosi	1 kpl toteutettua viheralueita/toimintavuosi	
Matkailuun panostaminen	Geoparkin hyödyntäminen ympärivuotisesti. Selvitys Geopark Käskyvuori opasteiden hankinnasta valtateiden varsille	Maastoliikuntareitti "Kihniön rengasreitti" käytöön otettu kyllä/ei Opasteiden hankinta valtateiden varsille kyllä/ei	Käyttöönotto 1.6.2024 mennessä Opasteet Pyhäniemeen ja Aitonevalle hankittu	

Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen	Huolehdimme viihtyisästä ja turvallisesta elinympäristöstä, jossa kuntalaisilla on mahdollisuus harrastaa ja liikkua, osallistua tapahtumiin sekä nauttia luonnosta, kulttuurista ja taiteesta	Leikki- ja liikuntapaikkojen tarkastukset 2 krt/vuodessa Uusittuja leikki- ja liikuntapaikkavälineitä 1 kpl/toimintavuosi	2 kpl suoritettuja tarkastuksia /leikki- tai liikuntapaikka /toimintavuosi 1 kpl uusittuja liikuntapaikkavälineitä/toimintavuosi	
Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen	Edistämme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta luomalla uusia matalan kynnyksen tilaisuuksia, joissa vahvistetaan vuorovaikutusta kuntalaisten kesken ja kannustetaan vaikuttamaan	Järjestämme/osallistumme tapahtuman järjestelyyn kpl/toimintavuosi	1 kpl toteutunut tapahtuma/toimintavuosi	
Monipalkkaisuuden edistäminen	Edistetään toimenpiteitä vakituisten asukkaiden saamiseksi kuntaan	Kootaan infopaketti rakentamislain muutoksista ja vaikutuksista vapaa-ajan kiinteistön muuttamiseen vakituisiksi asunnoksi. kyllä/ei	Esite (printti ja verkkopainatus) valmistuminen	
Monipalkkaisuuden edistäminen	Kihniön kunnalla on tonttitarjonnassa omarantaisia tontteja	Tonttien kaavoittaminen rantaan rajoittuvilla alueilla. Kaavahankkeiden määrä kpl/toimintavuosi	1 kpl käynnissä olevia kaavahankkeita	
Ihmisen kokoinen Kihniö	Palvelemme asiakkaita ketterästi ja asiakasodotusten mukaisesti	Asiakaspalvelukanavat ja -ajat on määritetty niin, että niihin pystytään vastaamaan asiakkaan odotusten mukaisesti. kyllä/ei	Asiakaspalveluajat on päivitetty	

Tuloslaskelma

Verotulot

Verotulojen kasvun arvioinnissa on käytetty Suomen Kuntaliiton ennusteita. Kunnan tuloveroprosentti on ollut vuodesta 2015 alkaen 21,50 %. Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu ja siten niiden kustannukset siirrettiin 2023 kunnilta hyvinvointialueille. Tämän takia kuntien tuloja siirrettiin valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa.

Vuodelle 2023 tuloveroprosentti laskettiin vähentämällä 12,64 prosenttiyksikköä vuoden 2022 veroprosentista. Kunnan veroprosentiksi tuli 8,86 %. Verottajan ohjeen mukaan vuodelle 2024 veroprosentti tulee ilmoittaa yhden kymmenyksen tarkkuudella. Kihniön kunnan tuloveroprosentiksi tuli näin ollen 8,90 valtuuston päätöksellä.

Kiinteistöveroprosentteja korotettiin vuodelle 2018 Pirkanmaan keskitasoon pyöristettynä. Yleishyödyllisten yhteisöjen veroprosentti poistettiin vuodelle 2022. Vuodelle 2025 ei kiinteistöveroprosentteihin tehty muutoksia. Tuloveroprosenttia nostettiin 0,5 prosenttiyksikköä. Veroprosentti vuodelle 2025 on 9,4 %.

Verolaji	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026
Kunnallisvero (9,40)	5.000.494	2.520.595	2.446.000	2.663.000	2.789.000
Kiinteistövero	558.006	562.527	590.000	596.000	596.000
-yleinen 1,10 %					
- maapohjan 1,30 %					
-vakituiset asuinrakennukset 0,55 %					
-muut asuinrakennukset 1,04 %					
-yleishyödylliset yhteisöt 0 %					
Osuus yhteisöverosta	1.153.824	746.658	650.000	631.000	671.000
Voimalaitokset 2,85 %					
Yhteensä	6.712.318	3.829.779	3.686.000	3.890.000	4.056.000

Kuntaliitolta saadun verotuloennusteen mukaan verotuloja kertyy Kihniössä ko. ennusteen mukaan 2025 vuonna noin 3.890.000 €. Veroprosentin (0,5) korotus tuo lisää noin 130.000 euroa (huomioitu taulukossa).

Kunnallisveroennuste

Vuonna 2025 verotulojen ennustetaan kasvavan 4,2 prosenttia vuodesta 2024.

Kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan vuonna 2025 noin 10,3 mrd. euroa, mikä on noin 0,5 mrd. euroa enemmän kuin vuonna 2024. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella hallitusohjelmaan ja julkisen talouden sopeutukseen liittyvät veromuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys. Palkkatulojen osuus kunnallisveron veropohjasta on keskimäärin noin 68 prosenttia, eläkkeiden noin 24 prosenttia ja muiden tulojen, kuten esimerkiksi päivärahatalojen ja yritystulojen, osuus on noin 8 prosenttia. Tulorakenteessa on kuitenkin suuret erot kuntien välillä. Väestörakenteen ja työllisyyden kehitys vaikuttavat yksittäisten kuntien veropohjaan ja siten tulojen muodostumiseen.

Hallituksen esittämät veroperustemuutokset parantavat kunnallisveron tuottoa nettomääräisesti reilulla 300 miljoonalla eurolla vuonna 2025.

Ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä kasvattaa kunnallisveron tuottoa noin 340 miljoonalla eurolla. Myös eläketulovähennyksen pienentäminen kasvattaa kunnallisveron tuottoa,

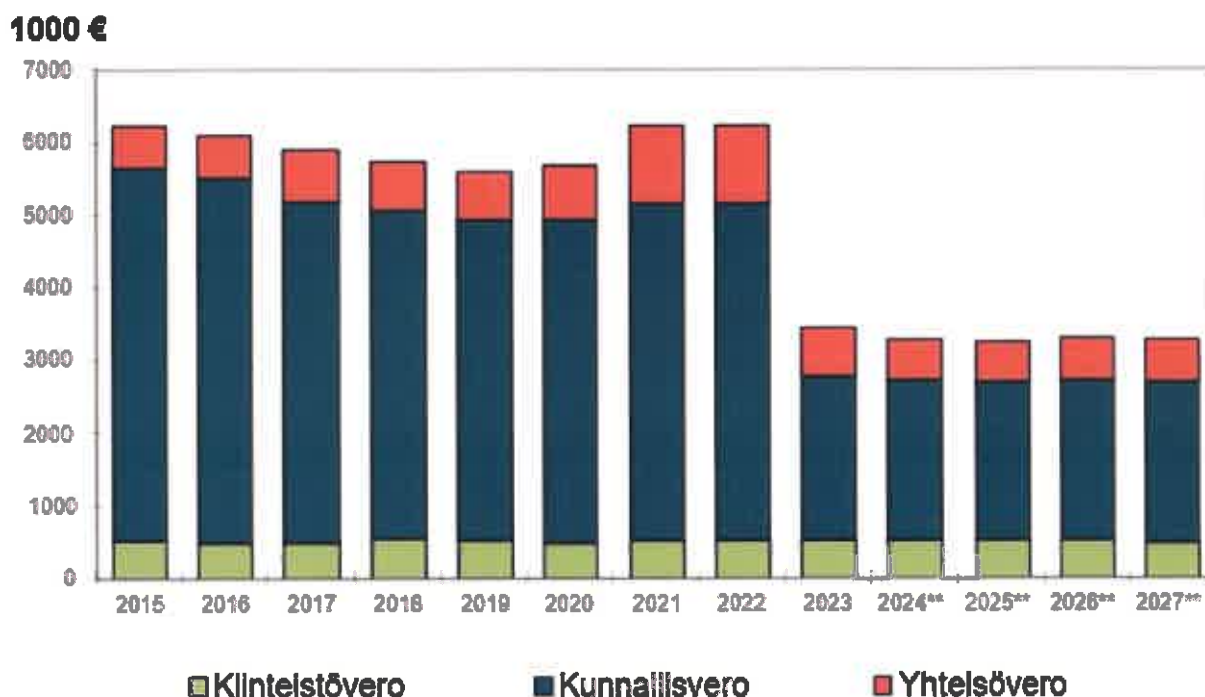
arviolta noin 30 miljoonalla eurolla. Ansiotuloverotuksen indeksitarkistus vastaavasti pienentää kunnallisveron tuottoa noin 40 miljoonalla eurolla. Lisäksi tehtiin muutamia veroaikutusiltaan pieniä muutoksia veroperusteisiin, muun muassa työtulovähennykseen. Kaikki veroperustemuutokset huomioidaan nettomääräisesti valtionosuusmaksatusten yhteydessä.

Ensi vuodesta alkaen on esitetty selvästi alennettuja työttömyysvakuutus- ja päivärahamaksuja. Kyseiset maksut ovat vähennyskelpoisia ja parantavat näin ollen kunnallisveron tuottoa arviolta noin 80 miljoonalla eurolla. Tämä nk. "kanavointiratkaisu" ei ole veroperustemuutos ja parantaa siten kunnallisveron tuottoa pysyvästi.

Kihniön kunnalle verotuloja ennustetaan kertyvän 3.890.000 € vuonna 2025 ja 4.056.000 € vuonna 2026.

(Lähde: Kuntaliitto, veroennuste)

Kunnan arvioitu reaalin verotulo 2015 - 2026

Valtionosuudet vuonna 2025

Valtionosuuksiksi vuodelle 2025 on arvioitu 1.097.226 euroa. Kuluvan vuoden valtionosuutta leikattiin sotemenojen lisäyksestä vuosille 2021–2022. Vähennys on pysyvä.

TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026
7.134.829	7.258.606	1.249.984	924.388	1.097.226	1.097.226

Valtionosuus koostuu kahdesta osasta, valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Kunnalle tuleva hyteosuus 27.679 € tulee yleisen valtionosuuden osana.

Työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuu siirtyy vuoden 2025 alussa valtiolta kunnille. Uudistuksen yhteydessä kunnille siirtyy myös nykyistä laajempi vastuu työttömyysturvan rahoituksesta. Samanaikaisesti TE-uudistuksen kanssa vuoden 2025 alussa voimaan tuleva kotoutumislain kokonaisuudistus lisää kunnan vastuuta kotoutumisen edistämiseksi. Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee 21,92 prosentista 25,02 prosenttiin vuonna 2025. Peruspalvelujen valtionosuuksiin tehdään indeksikorotus 3,4 %

Valtionosuuden tasossa vuodelle 2025 on huomioitu uusia ja laajenevia tehtäviä mm.:

- oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistaminen (kolmen vuosiviikkotunnin lisäys ja B 1 kielen lisäys yhdellä vuosiviikkotunnilla)
- maahanmuuttajien aseman parantaminen kotoutumispalveluissa
- yksityisten opetuksen järjestäjien kotikuntakorvauksen nostaminen 100 prosenttiin
- ruotsinkielisen kotouttamiskoulutuksen lisäämiseen
- -TE 24-uudistukseen liittyvät kysymykset

Tehtävien ja veloitteiden vähennyksenä

- työllisyysmäärärahojen alentamiseen palkkatuen käyttöä rajoittamalla
- kuntien työllistämismäärärahojen kumoamiseen 57 vuotta täyttäneiden työttömien työnhakijoiden osalta
- pakolaiskiintiön laskusta johtuvan kotouttamiskoulutuksen väheneminen
- paikallisista varhaiskasvatussuunnitelmista luopuminen
- esi- ja perusopetuksen tuen asiakirjojen vähentäminen
- henkilöstön täydennyskoulutuksen raportointivelvoitteesta luopuminen varhaiskasvatuksessa
- määräaikaisia työntekijöitä koskevan raportointivelvoitteesta luopuminen varhaiskasvatuksessa
- varhaiskasvatuksen toimipaikkakohtaisten yhdenvertaisuussuunnitelmien laatimisvelvoitteesta luopuminen

Kuntien valtionosuusuudistus siirtyy vuodelle eteenpäin. Alkuperäinen tavoite oli, että uudistus olisi saatu voimaan jo vuoden 2026 alusta.

(lähde: Kuntaliitto, VM)

Rahoitustuotot ja kulut

Rahoitustuottoja (arvio 35.000 euroa) ovat lähinnä kuntayhtymien kunnan peruspääomaosuuksille maksamia korkoja, osinkotuloja ja korkotuloja antolainainnoista. Korkokuluja kunnan omista lainoista on arvioitu noin 151.000 euroa (178.500 e /2024) talousarviovuodelle. Korot hieman laskusuunnassa.

Käyttöomaisuuden poistot

Käyttöomaisuuden poistot on laskettu kunnanvaltuuston 11.11.2013 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistot on kirjattu aiemmin lopullisena eränä teknisen toimen kiinteistöjen kustannuspaikoille. Jatkossa poistot kohdennetaan sisäisen laskutuksen osana hallintokunnille.

Kriisikuntakriteerit

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu.

Arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää:

- jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa

TAI

Kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuonna täyttäneet kaikki laissa säädetyt raja-arvot, jotka ovat

kuntakonsernin vuosikate * on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen.

kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti **

asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla

kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosentilla

*vuosikate lasketaan ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta ** painotettu maksuunpantua vastaavilla verotettavilla tuloilla.

Kunnan taseessa ollut alijäämä saatiin katettua vuonna 2020.

Kunnan talous kääntyi negatiiviseen suuntaan syksyllä 2023. Olennainen tekijä oli kertaluontoinen 770.000 euron sovintosopimus Parkanon kanssa tilauksen ylittäneistä sotekuluista.

Soteuudistuksen myötä kunnan omistusosuus (0,53 %) Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymästä siirtyi konsernista Pirkanmaan hyvinvointialueelle varoineen ja velkoineen 1.1.2023. Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät kirjattiin alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen 1.1.2023. Vuoden 2023 alkusaldojen muutoksina konsernin oma pääoma pieneni 1.146.077,29 €. Peruspääoma väheni 802.593,32 € ja taseessa oleva edellisten tilikausien ylijäämä pieneni 340.490,44 €.

Kunnassa on laadittu talouden tasapainottamisohjelma.

Kihniön kunnan talouden tasapainottamistoimenpiteitä tulevina vuosina

Tulo- ja kiinteistöverojen korotukset

Kuntatalousohjelman mukaan tulevina vuosina on korotuspainetta veroprosentteihin. Veroprosentit tarkastellaan vuosittain. Kiinteistöverotuksessa on pyritty kulkemaan maakunnallisella keskitasolla. Tuloveroa nostettiin 0,5 prosenttiyksikköä vuodelle 2025. Tuloveroprosentti on 9,4. Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti vuonna 2024 on 7,46 ja Pirkanmaalla se on 8,25 %. Kiinteistöverot ovat maakunnan keskitason välittömässä läheisyydessä.

Kuntaan on perustettu talouden sopeuttamisen työryhmä, joka antoi esityksensä 17.6.2024. Talouden sopeuttamistyötä jatketaan 2025. Henkilötön Yt-neuvottelu aloitettiin marraskuussa 2024.

Talouden tasapainottamissuunnitelman lisäksi huomioidaan:

Kuntamaiseman raportin esityksen mukainen vähennykset sivistystoimelle / lapsimäärän väheneminen

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n osakkeiden (osan) myynnin selvittäminen. Kihniön kunta omistaa 1.620 kappaletta yhtiön osaketta. Osakkeiden myynnin on estänyt yhtiön alkuperäinen yhtiöjärjestys vuodelta 1948 sillä perusteella, että yhtiötä omistava suurin taho ei ole ollut halukas tähän asti muuttamaan sitä nykylainsäädäntöä vastaavaksi. Asian käsittely jatkuu. Osakkeiden markkina – arvo on noin 2 miljoonaa euroa.

Teknisten palvelujen palvelutuotannon vaihtoehtojen selvittäminen

Teknisten tukipalveluiden kokonaisuuden tehostamisen – palveluntuotannon hinnoittelun, volyymin, henkilöstön ja resursoinnin – hahmottamiseksi tulisi laatia selvitys, jonka yhteydessä arvioidaan vaihtoehtoiset tavat organisoida ja tuottaa palvelut.

Kunnan omistamien kiinteistöjen myynti- / purkuseelvitys. Toimintaa jatketaan edelleen. Tavoitteena on joko myydä tai purkaa epäkelvoo ja tarpeetonta kiinteistökapasiteettia.

Investointiosa

TEKNISEN LAUTAKUNNAN INVESTOINNIT

Talon rakennus, kiinteistöt

Yhtenäiskoulu

Tontin ja perustusten kuivatusrakenteiden sekä piharakenteiden korjaus/

osittainen uusiminen 55.000

Paloasema

Sisääntulotien, tontin ja perustusten kuivatusrakenteiden sekä piharakenteiden

korjaus/osittainen uusiminen 20.000

Terveys- ja palvelukeskus

Kiinteistökehitys- ja tilamuutosuunnittelu 30.000

Urhellu- ja virkistysalueet

Urheilukentän kunnostus 15.000

Hulevesi

Hulevesien hallinnan parantaminen; selvitykset ja korjaukset 20.000

Kaavoitus

Kihniön kirkonkylän asemakaavan laajentaminen Sulkuejärven länsipuolelle 40.000

Hankesuunnittelu

Toimintavuoden aikana esiintyvät äkilliset tarpeet 20.000

KUNNANHALLITUS**Tietohallinto**

Koulun laittilan UPSin uusinta 13.000

Kunnan www.sivujen ja pöytäkirjaohjelman uusinta 30.000

Investointimenot yhteensä 243.000

Investointitulo -

Investoinnit netto 243.000

Rahoituslaskelma

Nettoinvestointeja tehdään vuonna 2025 243.000 eurolla. Nettolainamäärä vähenee vuonna 2025 noin 619.000 eurolla ja on vuoden lopussa yhteensä noin 4.846.000 euroa, mikä on 2.841 euroa / asukas. Vuonna 2023–2024 pitkäaikaista lainaa ei nostettu.

Valtionosuusiksi vuodelle 2025 on arvioitu 1.097.226 euroa. Kuluvan vuoden valtionosuutta leikattiin sotemenojen lisäyksestä vuosille 2021–2022. Vähennys on pysyvä Valtionosuus vuodelle 2024 on 924.388 euroa.

Verotulojen arvioidaan kasvavan vuodelle 2025 vuoden 2024 budjetista noin 200.000 euroa eli noin 5,5 % sisältäen 0,5 prosenttiyksikön tuloverokorotuksen. Verotulot arvioidaan yhteensä 3.890.000 euroksi. Kokonaisuutena verotus koostuu seuraavasti. Kunnallisveron tuotto-odotus 2.663.000 €, kiinteistöveron tuotto-odotus 596.000 € ja yhteisöveron tuotto-odotus 631.000 €.

Lainakannan kehitys / asukas / €

TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
3.790	3.475	3.127	2.841	2.481	2.117

Rahoitukseen ei ole talousarviovuodelle merkitty pitkäaikaista lainaa. Vanhoja lainoja lyhennetään noin 619.000 eurolla. Kunnanhallitukselle myönnetään lisälainaottovaltuus 500.000 euroon saakka mahdollisten yllättävien menojen varalta.

Jos tilapäisluottoa vuoden aikana tarvitaan, niin sen ottamisesta päättää kunnanjohtaja 500.000 euroon saakka.

Kuntalain 14 § mukaan kunnanvaltuuston tulee päättää kunnan sijoitustoiminnan perusteista. Nykyisessä rahoitustilanteessa ei Kihniön kunnan sijoitustoiminnalle ole tarpeen laatia yksityiskohtaisia ohjeita. Yleisohjeina noudatetaan seuraavia periaatteita:

- sijoitukset tehdään turvaavasti siten, että pääoman menettämisen riski on vähäinen
- mikäli sijoitettavia rahoja on runsaammin, tulee tarvittaessa käyttää hajauttamista sekä sijoitusmuotojen että sijoitusaikojen suhteen riskien välttämiseksi
- kunnanhallitus antaa tarvittaessa yksityiskohtaisempia ohjeita sijoitustoiminnan turvaavasta ja tuottavasta ohjauksesta.
- mikäli sijoitettavia rahoja on runsaammin, tulee tarvittaessa käyttää hajauttamista sekä sijoitusmuotojen että sijoitusaikojen suhteen riskien välttämiseksi
- kunnanhallitus antaa tarvittaessa yksityiskohtaisempia ohjeita sijoitustoiminnan turvaavasta ja tuottavasta ohjauksesta.

Historiatiedot, tuloslaskelmatavoite ja ehdotus vuodelle 2025

Ulkoiset/sisäiset

	€	€	€	€	€
	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot*	1.329.573	1.391.220	1.416.292	1.372.836	1.450.840
Maksutuotot	63.965	52.006	44.133	20.000	24.500
Tuet ja avustukset	470.858	98.500	188.307	111.000	126.000
Vuokratuotot	1.192.954	1.026.157	1.455.419	1.417.786	1.609.742
Muut toimintatuotot	24.935	3.550	11.268	5.000	10.000
TOIMINTATUOTOT yht.	3.082.285	2.470.300	3.115.418	2.926.622	3.221.082
TOIMINTAKULUT	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Henkilöstökulut	2.982.225	3.060.111	2.992.844	3.023.467	2.870.618
Palveluiden ostot	11.211.612	11.621.207	3.469.564	2.869.894	2.968.597
Aineet ja tarvikkeet	621.482	702.236	743.818	697.263	699.322
Avustukset	124.719	169.327	215.200	215.900	258.200
Muut toimintakulut	780.084	1.039.683	784.110	638.049	845.113
TOIMINTAKULUT yht.	-15.720.123	-16.592.566	-8.205.534	-7.444.573	-7.641.850
TOIMINTAKATE	-12.637.838	-13.440.365	-5.090.116	-4.517.951	-4.420.768
VEROTULOT	6.557.814	6.712.324	3.829.779	3.686.000	3.890.000
VALTIONOSUUDET	7.134.829	7.258.606	1.177.751	849.632	1.097.226
RAH.TUOTOT+KULUT	-36.741	-39.814	-126.908	-144.973	-116.093
VUOSIKATE	1.018.062	490.750	-137.261	-52.536	450.365
POISTOT	-397.298	-410.953	-408.499	-444.094	-424.891
Satunnaiset erät					
TILIKAUDEN TULOS	620.765	79.797	-545.760	-496.630	25.474
POISTOERON LIS./VÄH.					
VARAUSTEN LIS./VÄH.					
TILIKAUDEN YLIJ/ALIJ.	620.765	79.797	-545.760	-496.630	25.474

*(sisäinen myynti noin 1.863.900, 1.643.885/2024)

Historiatiedot ja vuoden 2025 talousarviokehys hallintokunnittain (1000 €)

Taulukossa esitetyt luvut ovat nettomenoja, lopussa yhteenveto osastoittain

HALLINTOKUNTA/Tulosalue	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
KUNNANHALLITUS				
- Luottamushenkilöhallinto	-283	-282	-245	-230
- Yleishallinto	-152	-148	-171	-157

-Hallinnon tukipalvelut sis.	-400	-383	-394	-397
- Yhteistoimintapalvelut	-114	-201	-219	-444
- Maksuosuudet valtiolle	-38	-18	-20	-19
- Sosiaali- ja terveystoimi, ymp.terveydenhoito	-9192	-800	-204	-213
- Elinkeinoelämän yleinen edist.	-88	-98	-106	-80
- Maaseutupalvelut	-34	-33	-37	-31
TOIMINTAKULUT	-10612	-1.985	-1.399	-1.568
TOIMINTATUOTOT	728	417	402	398
TOIMINTAKATE	-9884	-1.567	-997	-1.169
POISTOT	-41	-44	-45	-23
TILIKAUDEN TULOS	-9924	-1.611	-1.041	-1.193
SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
- Varhaiskasvatus (päiväkoti- toim.)	-562	-479	-532	-524
- Esi- ja perusopetus	-2099	-2139	-2238	-2072
- Sivistystoimen tukipalvelut (hallinto, ruokahuolto, siivous)	-462	-482	-425	-351
- Toisen asteen koulutus	-20	-0,5	0	0
-Kirjastopalvelut	-190	-201	-192	-182
-Vapaa-aikapalvelut	-222	-200	-180	-229
- Hyvinvoinnin ja terv.edist.	-11	-53	-64	-48
- Muut sivistyspalvelut	-60	-69	-76	-64
TOIMINTAKULUT	-3891	-4090	-3987	-3764
TOIMINTATUOTOT	806	816	651	599
TOIMINTAKATE	-3085	-3274	-3336	-3165
POISTOT	-21	- 1	-	- 2
TILIKAUDEN TULOS	-3106	-3275	-3336	-3167
TEKNINEN LAUTAKUNTA				
- Maankäytön suunnittelu	-77	-94	-83	-90
- Ympäristönsuojelu	-26	-26	-25	-21
- Palo- ja pelastustoimi	-163	-	-	
- Liikenneväylät ja yl. alueet	-393	-392	-373	-338
- Maa- ja metsätilat	-26	10	-18	19
-Kiinteistöjen hoito ja vuokraus	-191	253	314	342
-Tekniset palvelut, tukipalvelut	-340	-350	-428	-522
TOIMINTAKULUT	-2101	-2131	-2059	-2310
TOIMINTATUOTOT	1618	1882	1874	2224
TOIMINTAKATE	-483	-249	-185	-86
POISTOT	-349	-364	-399	-400
TILIKAUDEN TULOS	-832	-613	-584	-486
KOKO KUNTA YHTEENSÄ				
TOIMINTAKULUT	-16592	-8206	-7445	-7642
TOIMINTATUOTOT	3152	3115	2927	3221
TOIMINTAKATE	-13440	-5090	-4518	-4421
VUOSIKATE		-137	-53	450
POISTOT	-411	-408	-444	-423

TILIKAUDEN TULOS	80	-546	-497	25
Yli/alijäämä	80	-546	-497	25

Ulkoiset menot / tulot, tulos hallintokunnittain

Kunnanhallitus	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintakulut	-10.181.244	-1.846.845	-1.244.870	-1.416.518
Toimintatulot	332.885	37.888	7.500	1.000
Toimintakate/vuosikate	-9.837.269	-1.808.957	-1.237.370	-1.415.518
Poistot	-40.513	-43.593	-44.796	-23.030
Tilikauden tulos	-9.877.783	-1.852.549	-1.282.166	-1.438.548

Sivistyslautakunta	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintakulut	-2.908.386	-2.998.599	-2.941.840	-2.667.793
Toimintatulot	347.863	336.686	225.600	245.900
Toimintakate/vuosikate	-2.561.523	-2.661.913	-2.716.240	-2.421.893
Poistot	-21.046	-1.150	-	-2.250
Tilikauden tulos	-2.582.570	-2.663.063	-2.716.240	-2.424.143

Tekninen lautakunta	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintakulut	-1.660.513	-1.681.593	-1.613.978	-1.693.607
Toimintatulot	618.941	1.027.578	1.049.637	1.110.250
Toimintakate/vuosikate	-1.041.571	-474.248	-564.341	-583.357
Poistot	-349.393	-363.757	-399.298	-399.611
Tilikauden tulos	-1.390.964	-983.003	-963.639	-982.968

Ulkoiset menot ja tulot koko kunta

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintakulut	-14.739.055	-6.527.037	-5.800.688	-5.777.918
Toimintatulot	1.298.690	1.436.921	1.282.737	1.357.150
Toimintakate	-13.440.365	-5.090.116	-4.517.951	-4.420.768
Vuosikate	490.750	-137.261	-52.536	450.365
Poistot	-410.953	-408.499	-444.094	-424.891
Tilikauden tulos	79.797	-545.760	-496.630	25.474
Yli/alijäämä	79.797	-545.760	-496.630	25.474

OSA II

Talousarvion numero-osa.....
Tuloslaskelma 2025
Investoinnit 2025
Rahoituslaskelma 2025

OSA III

Taloussuunnitelma 2025–2027.....
Tuloslaskelma 2025–2027
Investoinnit 2025–2027
Rahoitussuunnitelma 2025–2027

OSA IV / Liite

Kihniön kuntastrategia 2022–2030

OSA II

Talousarvion numero-osa

Tuloslaskelma

Investoinnit

Rahoituslaskelma

Kunnanhallituksen esitys
Ulkoisen/Sisäinen 01.01.2025 - 31.12.2025

EUR

Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025
--------------------	--------------------	------------------

LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO**KÄYTTÖTALOUS****Talous**

Toimintatuotot	9.010	7.500	1.000
Toimintakulut	-290.457	-252.091	-231.086
Toimintakate	-281.447	-244.591	-230.086
Poistot ja arvonalentumiset			-3.000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-281.447	-244.591	-233.086

YLEISHALLINTO 2023-**KÄYTTÖTALOUS****Talous**

Toimintatuotot	111		
Toimintakulut	-148.267	-170.593	-156.621
Toimintakate	-148.156	-170.593	-156.621
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-148.156	-170.593	-156.621

TALOUDEN JA HALLINNON TUKIPALVELUT**KÄYTTÖTALOUS****Talous**

Toimintatuotot	383.722	394.052	397.190
Toimintakulut	-370.754	-389.888	-393.579
Toimintakate	12.968	4.164	3.611
Poistot ja arvonalentumiset	-12.968	-4.164	-3.611
Laskennalliset erät			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0	0

YHTEISTOIMINTAPALVELUT**KÄYTTÖTALOUS****Talous**

Toimintatuotot	758		
Toimintakulut	-202.624	-218.970	-444.011
Toimintakate	-201.866	-218.970	-444.011
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-201.866	-218.970	-444.011

MAKSUOSUUEDET VALTIOLLE

Kunnanhallituksen esitys
Ulkoinen/Sisäinen 01.01.2025 - 31.12.2025

EUR

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintakulut	-18.205	-20.000	-18.700
Toimintakate	-18.205	-20.000	-18.700
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-18.205	-20.000	-18.700
YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO- YM. PALVELUT			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintakulut	-800.198	-203.534	-212.989
Toimintakate	-800.198	-203.534	-212.989
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-800.198	-203.534	-212.989
ELINKEINOTOIMINNAN EDISTÄMINEN			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintatuotot	23.319		
Toimintakulut	-120.850	-106.261	-80.279
Toimintakate	-97.531	-106.261	-80.279
Poistot ja arvonalentumiset	-30.625	-40.632	-16.419
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-128.156	-146.893	-96.698
MAASEUTUPALVELUT			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintakulut	-33.303	-37.390	-30.514
Toimintakate	-33.303	-37.390	-30.514
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-33.303	-37.390	-30.514
KUNNANHALLITUS 2023-			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintatuotot	416.921	401.552	398.190
Toimintakulut	-1.984.660	-1.398.727	-1.567.779

Kunnanhallituksen esitys

Kunnanhallituksen esitys

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2025 - 31.12.2025

EUR

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025
Toimintakate	-1.567.739	-997.175	-1.169.589
Poistot ja arvonalentumiset	-43.593	-44.796	-23.030
Laskennalliset erät			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1.611.331	-1.041.971	-1.192.619
VARHAISKASVATUS			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintatuotot	41.054	38.000	27.000
Toimintakulut	-660.909	-624.287	-598.888
Toimintakate	-619.855	-586.287	-571.888
Laskennalliset erät			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-619.855	-586.287	-571.888
ESI- JA PERUSOPETUS			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintatuotot	195.672	139.000	143.000
Toimintakulut	-2.335.372	-2.377.802	-2.214.875
Toimintakate	-2.139.700	-2.238.802	-2.071.875
Poistot ja arvonalentumiset	-1.150		
Laskennalliset erät			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2.140.850	-2.238.802	-2.071.875
SIVISTYSTOIMEN TUKIPALVELUT			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintatuotot	482.040	425.388	353.125
Toimintakulut	-482.040	-425.388	-350.875
Toimintakate	0	0	2.250
Poistot ja arvonalentumiset			-2.250
Laskennalliset erät			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0	0

KIRJASTOPALVELUT**KÄYTTÖTALOUS****Talous**

Kunnanhallituksen esitys

Kunnanhallituksen esitys

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2025 - 31.12.2025

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025
Toimintatuotot	5.380	3.600	5.900
Toimintakulut	-205.977	-195.161	-187.960
Toimintakate	-200.597	-191.561	-182.060
Laskennalliset erät			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-200.597	-191.561	-182.060
VAPAA-AIKAPALVELUT			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintatuotot	84.327	45.000	70.000
Toimintakulut	-283.821	-224.518	-298.956
Toimintakate	-199.494	-179.518	-228.956
Laskennalliset erät			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-199.494	-179.518	-228.956
HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintakulut	-52.949	-63.768	-48.154
Toimintakate	-52.949	-63.768	-48.154
Laskennalliset erät			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-52.949	-63.768	-48.154
MUUT SIVISTYSPALVELUT			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintatuotot	7.700		
Toimintakulut	-68.703	-75.752	-64.367
Toimintakate	-61.003	-75.752	-64.367
Laskennalliset erät			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-61.003	-75.752	-64.367
SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA 2023-			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintatuotot	816.173	650.988	599.025
Toimintakulut	-4.089.771	-3.986.676	-3.764.075
Toimintakate	-3.273.598	-3.335.688	-3.165.050

Kunnanhallituksen esitys
Ulkoisen/Sisäinen 01.01.2025 - 31.12.2025

EUR

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025
Poistot ja arvonalentumiset	-1.150		-2.250
Laskennalliset erät			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3.274.748	-3.335.688	-3.167.300
MAANKÄYTÖN SUUNNITTELU			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintatuotot	14.671	14.500	19.000
Toimintakulut	-108.383	-97.683	-109.100
Toimintakate	-93.712	-83.183	-90.100
Poistot ja arvonalentumiset	-20.080	-7.944	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-113.793	-91.127	-90.100
YMPÄRISTÖNSUOJELU			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintatuotot	914	1.000	6.500
Toimintakulut	-27.055	-25.569	-27.519
Toimintakate	-26.141	-24.569	-21.019
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-26.141	-24.569	-21.019
LIIKENNEVÄYLÄT JA YLEISET ALUEET			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintatuotot	3.385	3.000	2.500
Toimintakulut	-395.669	-375.886	-340.350
Toimintakate	-392.284	-372.886	-337.850
Poistot ja arvonalentumiset	-22.483	-63.009	-51.428
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-414.767	-435.895	-389.278
KIIINTEISTÖT			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintatuotot	1.513.288	1.426.586	1.671.262
Toimintakulut	-1.249.931	-1.131.036	-1.310.672
Toimintakate	263.358	295.550	360.590
Poistot ja arvonalentumiset	-321.193	-328.345	-345.933

Kunnanhallituksen esitys

Kunnanhallituksen esitys

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2025 - 31.12.2025

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-57.835	-32.795	14.657
TEKNISET PALVELUT			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintatuotot	350.067	428.996	524.605
Toimintakulut	-350.067	-428.996	-522.355
Toimintakate	0	0	2.250
Poistot ja arvonalentumiset			-2.250
Laskennalliset erät			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0	0
TEKNINEN LAUTAKUNTA			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintatuotot	1.882.325	1.874.082	2.223.867
Toimintakulut	-2.131.104	-2.059.170	-2.309.996
Toimintakate	-248.779	-185.088	-86.129
Poistot ja arvonalentumiset	-363.757	-399.298	-399.611
Laskennalliset erät			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-612.536	-584.386	-485.740
KIHNIÖN KUNTA 2023-			
KÄYTTÖTALOUS			
Talous			
Toimintatuotot	3.115.418	2.926.622	3.221.082
Toimintakulut	-8.205.534	-7.444.573	-7.641.850
Toimintakate	-5.090.116	-4.517.951	-4.420.768
Poistot ja arvonalentumiset	-408.499	-444.094	-424.891
Laskennalliset erät			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5.498.615	-4.962.045	-4.845.659

Kunnanhallituksen esitys

Kunnanhallituksen esitys

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2025 - 31.12.2025

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025
TULOSLASKELMÄ			
Toimintatuotot			
Myyntituotot	1.416.292	1.372.836	1.450.840
Maksutuotot	44.133	20.000	24.500
Tuet ja avustukset	188.307	111.000	126.000
Muut toimintatuotot			
Vuokratuotot	1.455.419	1.417.786	1.609.742
Muut tuotot	11.268	5.000	10.000
Muut toimintatuotot	1.466.687	1.422.786	1.619.742
Toimintatuotot	3.115.418	2.926.622	3.221.082
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-2.406.478	-2.446.804	-2.344.925
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-520.101	-527.670	-467.995
Muut henkilösivukulut	-66.265	-48.993	-57.698
Henkilösivukulut	-586.366	-576.663	-525.693
Henkilöstökulut	-2.992.844	-3.023.467	-2.870.618
Palvelujen ostot			
Asiakaspalvelujen ostot	-655.155	-103.500	-100.000
Muiden palvelujen ostot	-2.814.408	-2.766.394	-2.868.597
Palvelujen ostot	-3.469.564	-2.869.894	-2.968.597
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-743.818	-697.263	-699.322
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-743.818	-697.263	-699.322
Avustukset			
Avustukset kotitalouksille	-62.270	-51.000	-46.000
Avustukset yhteisöille	-152.930	-164.900	-212.200
Avustukset	-215.200	-215.900	-258.200
Muut toimintakulut			
Vuokrakulut	-709.854	-615.882	-829.533
Muut kulut	-74.256	-22.167	-15.580
Muut toimintakulut	-784.110	-638.049	-845.113
Toimintakulut	-8.205.534	-7.444.573	-7.641.850
Toimintakate	-5.090.116	-4.517.951	-4.420.768
Verotulot	3.829.779	3.686.000	3.890.000
Valtionosuudet			
Kunnan peruspalvelujen valtionos	1.177.751	849.632	1.123.693
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoi	-371.323	-371.323	-356.791
Verotulomenetysten korvaus	443.556	446.079	330.324
Valtionosuudet	1.249.984	924.388	1.097.226
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	4.800	1.200	
Muut rahoitustuotot	35.530	32.957	35.157
Korkokulut	-166.851	-178.880	-151.000
Muut rahoituskulut	-387	-250	-250
Rahoitustuotot ja -kulut	-126.908	-144.973	-116.093
Vuosikate	-137.261	-52.536	450.365
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-408.499	-444.094	-424.891
Poistot ja arvonalentumiset	-408.499	-444.094	-424.891
Tilikauden tulos	-545.760	-496.630	25.474
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-545.760	-496.630	25.474

Kunnanhallituksen esitys

Kunnanhallituksen esitys

Ulkoisen/Sisäinen

01.01.2025 - 31.12.2025

EUR

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025
911001 KIINTEÄ OMAISUUS			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT		-3 000	
INVESTOINNIT NETTO	0	-3 000	0
912113 PYHÄNIEMEN KEHITTÄMINEN			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTITULOT	33 215		
INVESTOINNIT NETTO	33 215	0	0
912114 TIETOHALLINNON LAITTEET			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT			-13 000
INVESTOINNIT NETTO	0	0	-13 000
912117 KOTISIVUT			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT			-30 000
INVESTOINNIT NETTO	0	0	-30 000
913010 OSAKKEET JA OSUDET			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT	-2 121		
INVESTOINNIT NETTO	-2 121	0	0
921011 KOIVIKON RIVITALO B			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT	-8 274		
INVESTOINNIT NETTO	-8 274	0	0
921014 KOIVIKON RIVITALOT			
INVESTOINNIT			

Kunnanhallituksen esitys

Kunnanhallituksen esitys
Ulkoisen/Sisäinen

01.01.2025 - 31.12.2025

EUR

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025
INVESTOINTIMENOT	-9 560		
INVESTOINTITULOT			
INVESTOINNIT NETTO	-9 560	0	0
921015 VETERAANITALOT			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT			
INVESTOINNIT NETTO	0	0	0
921031 YHTENÄISKOULU			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT		-30 000	-55 000
INVESTOINNIT NETTO	0	-30 000	-55 000
921032 KUNNANVIRASTOT			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT			
INVESTOINNIT NETTO	0	0	0
921040 PALOASEMA			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT	-17 173	-100 000	-20 000
INVESTOINNIT NETTO	-17 173	-100 000	-20 000
921045 PUOMILA			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT		-20 000	
INVESTOINNIT NETTO	0	-20 000	0
921050 MUSEO			
INVESTOINNIT			

Kunnanhallituksen esitys
Ulkoisen/Sisäinen 01.01.2025 - 31.12.2025

EUR

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025
INVESTOINTIMENOT		-12 000	
INVESTOINNIT NETTO	0	-12 000	0
921060 TERVEYS- JA PALVELUKESKUS			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT	-39 928	-30 000	-30 000
INVESTOINNIT NETTO	-39 928	-30 000	-30 000
923011 MUUT KAAVAMUUTOKSET			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT	-1 923	-15 000	-40 000
INVESTOINNIT NETTO	-1 923	-15 000	-40 000
923012 PAAVONTIEN RAKENTAMINEN			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT	-5 718		
INVESTOINNIT NETTO	-5 718	0	0
924112 MAASTOLIIKUNTAREITTI/AITONEVA, GEOPARK			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT	-53 766	-35 400	
INVESTOINTITULOT	8 100	5 400	
INVESTOINNIT NETTO	-45 666	-30 000	0
924113 URHEILUKENTTÄ			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT		-30 000	-15 000
INVESTOINNIT NETTO	0	-30 000	-15 000
924310 OJANIEMEN ALUE			
INVESTOINNIT			

Kunnanhallituksen esitys
Ulkoisen/Sisäisen 01.01.2025 - 31.12.2025

EUR

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025
INVESTOINTIMENOT	-49 962		
INVESTOINTITULOT	29 600		
INVESTOINNIT NETTO	-20 362	0	0
924312 AITOLAHDEN UIMARANTA			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT		-15 000	
INVESTOINNIT NETTO	0	-15 000	0
924313 HULEVESI			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT			-20 000
INVESTOINNIT NETTO	0	0	-20 000
924321 PYHÄNIEMEN VIERASVENELAITURI			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT		-32 000	
INVESTOINTITULOT		16 000	
INVESTOINNIT NETTO	0	-16 000	0
925010 HANKESUUNNITTELU			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT		-20 000	-20 000
INVESTOINNIT NETTO	0	-20 000	-20 000
Yhteensä			
INVESTOINNIT			
INVESTOINTIMENOT	-188 427	-342 400	-243 000
INVESTOINTITULOT	70 915	21 400	

Kunnanhallituksen esitys
Ulkoisen/Sisäinen

Kunnanhallituksen esitys
01.01.2025 - 31.12.2025

EUR

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025
INVESTOINNIT NETTO	-117 512	-321 000	-243 000

Kunnanhallituksen esitys
Ulkoinen

Kunnanhallituksen esitys

01.01.2025 - 31.12.2025

EUR

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025
RAHOITUSLASKELMA			
Toiminnan ja investointien rahavir			
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	-137.261	-52.536	450.365
Tulorahoituksen korjauserät			
Pakolliset varaukset	-197.465		
Tulorahoituksen korjauserät	-197.465		
Toiminnan rahavirta	-334.726	-52.536	450.365
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-188.427	-342.400	-243.000
Rahoitusosuudet investointimeno	70.915	21.400	
Investointien rahavirta	-117.512	-321.000	-243.000
Toiminnan ja investointien rahavir	-452.238	-373.536	207.365
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten vähennys	163.000	89.500	12.000
Antolainauksen muutokset	163.000	89.500	12.000
Lainakannan muutokset			
Pitkääikaisten lainojen vähennys	-638.637	-619.300	-619.300
Lainakannan muutokset	-638.637	-619.300	-619.300
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääom	-100		
Saamisten muutos	109.489		
Korottomien velkojen muutos	573.647		
Muut maksuvalmiuden muutokset	683.036		
Rahoituksen rahavirta	207.399	-529.800	-607.300
Rahavarojen muutos	-244.839	-903.336	-399.935
Rahavarat 31.12.	1.577.701		
Rahavarat 1.1.	1.822.539		
Rahavarojen muutos	-244.839	0	0

OSA III

Taloussuunnitelma 2025 – 2027

Tuloslaskelma 2025 – 2027

Investoinnit 2025 – 2027

Rahoitussuunnitelma 2025 – 2027

Taloussuunnitelma
Kunnanhallituksen esitys
01.01.2025 - 31.12.2027

EUR

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025	Suunnitt. 2026	Suunnitt. 2027
--	--------------------	--------------------	------------------	-------------------	-------------------

LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO**KÄYTTÖTALOUS****Talous**

Toimintatuotot	9	8	1	1	1
Toimintakulut	-290	-252	-231	-231	-231
Toimintakate	-281	-245	-230	-230	-230
Poistot ja arvonalentumiset			-3	-3	-3
Tilikauden ylijäämä (alijääm	-281	-245	-233	-233	-233

YLEISHALLINTO 2023-**KÄYTTÖTALOUS****Talous**

Toimintatuotot	0				
Toimintakulut	-148	-171	-157	-157	-157
Toimintakate	-148	-171	-157	-157	-157
Tilikauden ylijäämä (alijääm	-148	-171	-157	-157	-157

TALOUDEEN JA HALLINNON TUKIPALVELUT**KÄYTTÖTALOUS****Talous**

Toimintatuotot	384	394	397	397	397
Toimintakulut	-371	-390	-394	-394	-394
Toimintakate	13	4	4	4	4
Poistot ja arvonalentumiset	-13	-4	-4	-4	-4
Laskennalliset erät					
Tilikauden ylijäämä (alijääm	0	0	0	0	0

YHTEISTOIMINTAPALVELUT**KÄYTTÖTALOUS****Talous**

Toimintatuotot	1				
Toimintakulut	-203	-219	-444	-444	-444
Toimintakate	-202	-219	-444	-444	-444
Tilikauden ylijäämä (alijääm	-202	-219	-444	-444	-444

MAKSUOSUUDET VALTIOLLE

Kunnanhallituksen esitys
Ulkoisen/Sisäinen

Taloussuunnitelma
Kunnanhallituksen esitys
01.01.2025 - 31.12.2027

EUR

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025	Suunnitt. 2026	Suunnitt. 2027
KÄYTTÖTALOUS					
Talous					
Toimintakulut	-18	-20	-19	-19	-19
Toimintakate	-18	-20	-19	-19	-19
Tilikauden ylijäämä (alijääm	-18	-20	-19	-19	-19
YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO- YM. PALVELUT					
KÄYTTÖTALOUS					
Talous					
Toimintakulut	-800	-204	-213	-153	-153
Toimintakate	-800	-204	-213	-153	-153
Tilikauden ylijäämä (alijääm	-800	-204	-213	-153	-153
ELINKEINOTOIMINNAN EDISTÄMINEN					
KÄYTTÖTALOUS					
Talous					
Toimintatuotot	23				
Toimintakulut	-121	-106	-80	-80	-80
Toimintakate	-98	-106	-80	-80	-80
Poistot ja arvonalentumiset	-31	-41	-16	-16	-16
Tilikauden ylijäämä (alijääm	-128	-147	-97	-97	-97
MAASEUTUPALVELUT					
KÄYTTÖTALOUS					
Talous					
Toimintakulut	-33	-37	-31	-31	-31
Toimintakate	-33	-37	-31	-31	-31
Tilikauden ylijäämä (alijääm	-33	-37	-31	-31	-31
KUNNANHALLITUS 2023-					
KÄYTTÖTALOUS					
Talous					
Toimintatuotot	417	402	398	398	398
Toimintakulut	-1 985	-1 399	-1 568	-1 508	-1 508

Taloussuunnitelma
Kunnanhallituksen esitys
Ulkoinen/Sisäinen 01.01.2025 - 31.12.2027

EUR

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025	Suunnitt. 2026	Suunnitt. 2027
Toimintakate	-1 568	-997	-1 170	-1 110	-1 110
Poistot ja arvonalentumiset	-44	-45	-23	-23	-23
Laskennalliset erät					
Tilikauden ylijäämä (alijääm	-1 611	-1 042	-1 193	-1 133	-1 133
VARHAISKASVATUS					
KÄYTTÖTALOUS					
Talous					
Toimintatuotot	41	38	27	27	27
Toimintakulut	-661	-624	-599	-589	-599
Toimintakate	-620	-586	-572	-562	-572
Laskennalliset erät					
Tilikauden ylijäämä (alijääm	-620	-586	-572	-562	-572
ESI- JA PERUSOPETUS					
KÄYTTÖTALOUS					
Talous					
Toimintatuotot	196	139	143	143	143
Toimintakulut	-2 335	-2 378	-2 215	-2 189	-2 215
Toimintakate	-2 140	-2 239	-2 072	-2 046	-2 072
Poistot ja arvonalentumiset	-1				
Laskennalliset erät					
Tilikauden ylijäämä (alijääm	-2 141	-2 239	-2 072	-2 046	-2 072
SIVISTYSTOIMEN TUKIPALVELUT					
KÄYTTÖTALOUS					
Talous					
Toimintatuotot	482	425	353	353	353
Toimintakulut	-482	-425	-351	-351	-351
Toimintakate	0	0	2	2	2
Poistot ja arvonalentumiset			-2	-2	-2
Laskennalliset erät					
Tilikauden ylijäämä (alijääm	0	0	0	0	0
KIRJASTOPALVELUT					
KÄYTTÖTALOUS					
Talous					

Kunnanhallituksen esitys Ulkoinen/Sisäinen	Taloussuunnitelma Kunnanhallituksen esitys 01.01.2025 - 31.12.2027		EUR		
	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025	Suunnitt. 2026	Suunnitt. 2027
Toimintatuotot	5	4	6	6	6
Toimintakulut	-206	-195	-188	-188	-188
Toimintakate	-201	-192	-182	-182	-182
Laskennalliset erät					
Tilikauden ylijäämä (alijääm	-201	-192	-182	-182	-182
VAPAA-AIKAPALVELUT					
KÄYTTÖTALOUS					
Talous					
Toimintatuotot	84	45	70	70	70
Toimintakulut	-284	-225	-299	-299	-299
Toimintakate	-199	-180	-229	-229	-229
Laskennalliset erät					
Tilikauden ylijäämä (alijääm	-199	-180	-229	-229	-229
HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN					
KÄYTTÖTALOUS					
Talous					
Toimintakulut	-53	-64	-48	-48	-48
Toimintakate	-53	-64	-48	-48	-48
Laskennalliset erät					
Tilikauden ylijäämä (alijääm	-53	-64	-48	-48	-48
MUUT SIVISTYSPALVELUT					
KÄYTTÖTALOUS					
Talous					
Toimintatuotot	8				
Toimintakulut	-69	-76	-64	-64	-64
Toimintakate	-61	-76	-64	-64	-64
Laskennalliset erät					
Tilikauden ylijäämä (alijääm	-61	-76	-64	-64	-64
SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA 2023-					
KÄYTTÖTALOUS					
Talous					
Toimintatuotot	816	651	599	599	599
Toimintakulut	-4 090	-3 987	-3 764	-3 728	-3 764
Toimintakate	-3 274	-3 336	-3 165	-3 129	-3 165

Taloussuunnitelma
Kunnanhallituksen esitys
Ulkoinen/Sisäinen

Kunnanhallituksen esitys
01.01.2025 - 31.12.2027

EUR

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025	Suunnitt. 2026	Suunnitt. 2027
Poistot ja arvonalentumiset Laskennalliset erät		-1	-2	-2	-2
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 275	-3 336	-3 167	-3 131	-3 167

MAANKÄYTÖN SUUNNITTELU**KÄYTTÖTALOUS****Talous**

Toimintatuotot	15	15	19	19	19
Toimintakulut	-108	-98	-109	-109	-109
Toimintakate	-94	-83	-90	-90	-90
Poistot ja arvonalentumiset	-20	-8			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-114	-91	-90	-90	-90

YMPÄRISTÖNSUOJELU**KÄYTTÖTALOUS****Talous**

Toimintatuotot	1	1	7	7	7
Toimintakulut	-27	-26	-28	-28	-28
Toimintakate	-26	-25	-21	-21	-21
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-26	-25	-21	-21	-21

LIIKENNEVÄYLÄT JA YLEISET ALUEET**KÄYTTÖTALOUS****Talous**

Toimintatuotot	3	3	3	3	3
Toimintakulut	-396	-376	-340	-340	-340
Toimintakate	-392	-373	-338	-338	-338
Poistot ja arvonalentumiset	-22	-63	-51	-51	-51
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-415	-436	-389	-389	-389

KIIINTEISTÖT**KÄYTTÖTALOUS****Talous**

Toimintatuotot	1 513	1 427	1 671	1 467	1 467
Toimintakulut	-1 250	-1 131	-1 311	-1 311	-1 311
Toimintakate	263	296	361	156	156
Poistot ja arvonalentumiset	-321	-328	-346	-346	-346

Kunnanhallituksen esitys Taloussuunnitelma
Ulkoinen/Sisäinen Kunnanhallituksen esitys
01.01.2025 - 31.12.2027

EUR

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025	Suunnitt. 2026	Suunnitt. 2027
--	--------------------	--------------------	------------------	-------------------	-------------------

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-58	-33	15	-190	-190
--------------------------------	-----	-----	----	------	------

TEKNISET PALVELUT**KÄYTTÖTALOUS****Talous**

Toimintatuotot	350	429	525	525	525
Toimintakulut	-350	-429	-522	-522	-522
Toimintakate	0	0	2	2	2
Poistot ja arvonalentumiset			-2	-2	-2
Laskennalliset erät					

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0	0	0	0
--------------------------------	---	---	---	---	---

TEKNINEN LAUTAKUNTA**KÄYTTÖTALOUS****Talous**

Toimintatuotot	1 882	1 874	2 224	2 020	2 020
Toimintakulut	-2 131	-2 059	-2 310	-2 310	-2 310
Toimintakate	-249	-185	-86	-290	-290
Poistot ja arvonalentumiset	-364	-399	-400	-400	-400
Laskennalliset erät					

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-613	-584	-486	-690	-690
--------------------------------	------	------	------	------	------

KIHNIÖN KUNTA 2023-**KÄYTTÖTALOUS****Talous**

Toimintatuotot	3 115	2 927	3 221	3 017	3 017
Toimintakulut	-8 206	-7 445	-7 642	-7 546	-7 582
Toimintakate	-5 090	-4 518	-4 421	-4 529	-4 565
Poistot ja arvonalentumiset	-408	-444	-425	-425	-425
Laskennalliset erät					

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5 499	-4 962	-4 846	-4 954	-4 990
--------------------------------	--------	--------	--------	--------	--------

Kunnanhallituksen esitys Ulkoinen/Sisäinen	Taloussuunnitelma Kunnanhallituksen esitys 01.01.2025 - 31.12.2027		EUR		
	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025	Suunnitt. 2026	Suunnitt. 2027
TULOSLASKELMA					
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 416	1 373	1 451	1 451	1 451
Maksutuotot	44	20	25	25	25
Tuet ja avustukset	188	111	126	126	126
Muut toimintatuotot					
Vuokratuotot	1 455	1 418	1 610	1 406	1 406
Muut tuotot	11	5	10	10	10
Muut toimintatuotot	1 467	1 423	1 620	1 416	1 416
Toimintatuotot	3 115	2 927	3 221	3 017	3 017
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-2 406	-2 447	-2 345	-2 309	-2 345
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-520	-528	-468	-468	-468
Muut henkilösivukulut	-66	-49	-58	-58	-58
Henkilösivukulut	-586	-577	-526	-526	-526
Henkilöstökulut	-2 993	-3 023	-2 871	-2 835	-2 871
Palvelujen ostot					
Asiakaspalvelujen ostot	-655	-104	-100	-100	-100
Muiden palvelujen ostot	-2 814	-2 766	-2 869	-2 809	-2 809
Palvelujen ostot	-3 470	-2 870	-2 969	-2 909	-2 909
Aineet, tarvikkeet ja tavar					
Ostot tilikauden aikana	-744	-697	-699	-699	-699
Aineet, tarvikkeet ja tavar	-744	-697	-699	-699	-699
Avustukset					
Avustukset kotitalouksille	-62	-51	-46	-46	-46
Avustukset yhteisöille	-153	-165	-212	-212	-212
Avustukset	-215	-216	-258	-258	-258
Muut toimintakulut					
Vuokratulot	-710	-616	-830	-830	-830
Muut kulut	-74	-22	-16	-16	-16
Muut toimintakulut	-784	-638	-845	-845	-845
Toimintakulut	-8 206	-7 445	-7 642	-7 546	-7 582
Toimintakate	-5 090	-4 518	-4 421	-4 529	-4 565
Verotulot	3 830	3 686	3 890	4 056	4 118
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valt	1 178	850	1 124	1 124	1 124
Opetus- ja kulttuuritoimen	-371	-371	-357	-357	-357
Verotulomenetyksen korvaus	444	446	330	330	330
Valtionosuudet	1 250	924	1 097	1 097	1 097
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	5	1			
Muut rahoitustuotot	36	33	35	35	35
Korkokulut	-167	-179	-151	-130	-123
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-127	-145	-116	-95	-88
Vuosikate	-137	-53	450	529	562
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poist	-408	-444	-425	-425	-425
Poistot ja arvonalentumiset	-408	-444	-425	-425	-425
Tilikauden tulos	-546	-497	25	104	137
Tilikauden ylijäämä (alijääm	-546	-497	25	104	137

Kunnanhallituksen esitys
Ulkoisen/Sisäinen

Taloussuunnitelma
Kunnanhallituksen esitys
01.01.2025 - 31.12.2027

EUR

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025	Suunnitt. 2026	Suunnitt. 2027
911001 KIINTEÄ OMAISUUS					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT		-3			
INVESTOINNIT NETTO	0	-3	0	0	0
912113 PYHÄNIEMEN KEHITTÄMINEN					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTITULOT	33				
INVESTOINNIT NETTO	33	0	0	0	0
912114 TIETOHALLINNON LAITTEET					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT			-13		
INVESTOINNIT NETTO	0	0	-13	0	0
912117 KOTISIVUT					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT			-30		
INVESTOINNIT NETTO	0	0	-30	0	0
913010 OSAKKEET JA OSUDET					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT	-2				
INVESTOINNIT NETTO	-2	0	0	0	0
921011 KOIVIKON RIVITALO B					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT	-8				
INVESTOINNIT NETTO	-8	0	0	0	0
921014 KOIVIKON RIVITALOT					
INVESTOINNIT					

Kunnanhallituksen esitys Ulkoinen/Sisäinen	Taloussuunnitelma Kunnanhallituksen esitys 01.01.2025 - 31.12.2027		EUR		
	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025	Suunnitt. 2026	Suunnitt. 2027
INVESTOINTIMENOT	-10				
INVESTOINTITULOT					
INVESTOINNIT NETTO	-10	0	0	0	0
921015 VETERAANITALOT					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
INVESTOINNIT NETTO	0	0	0	0	0
921031 YHTENÄISKOULU					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT		-30	-55		
INVESTOINNIT NETTO	0	-30	-55	0	0
921032 KUNNANVIRASTOT					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT					
INVESTOINNIT NETTO	0	0	0	0	0
921040 PALOASEMA					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT	-17	-100	-20		
INVESTOINNIT NETTO	-17	-100	-20	0	0
921045 PUUMILA					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT		-20			
INVESTOINNIT NETTO	0	-20	0	0	0
921050 MUSEO					
INVESTOINNIT					

Kunnanhallituksen esitys Ulkoinen/Sisäinen	Taloussuunnitelma Kunnanhallituksen esitys 01.01.2025 - 31.12.2027		EUR		
	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025	Suunnitt. 2026	Suunnitt. 2027
INVESTOINTIMENOT		-12			
INVESTOINNIT NETTO	0	-12	0	0	0
921060 TERVEYS- JA PALVELUKESKUS					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT	-40	-30	-30		
INVESTOINNIT NETTO	-40	-30	-30	0	0
923011 MUUT KAAVAMUUTOKSET					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT	-2	-15	-40		
INVESTOINNIT NETTO	-2	-15	-40	0	0
923012 PAAVONTIEN RAKENTAMINEN					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT	-6				
INVESTOINNIT NETTO	-6	0	0	0	0
924112 MAASTOLIIKUNTAREIHTI/AITONEVA, GEOPARK					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT	-54	-35			
INVESTOINTITULOT	8	5			
INVESTOINNIT NETTO	-46	-30	0	0	0
924113 URHEILUKENTTÄ					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT		-30	-15		
INVESTOINNIT NETTO	0	-30	-15	0	0
924310 OJANIEMEN ALUE					
INVESTOINNIT					

Kunnanhallituksen esitys Ulkoinen/Sisäinen	Taloussuunnitelma Kunnanhallituksen esitys 01.01.2025 - 31.12.2027		EUR		
	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025	Suunnitt. 2026	Suunnitt. 2027
INVESTOINTIMENOT	-50				
INVESTOINTITULOT	30				
INVESTOINNIT NETTO	-20	0	0	0	0
924312 AITOLAHDEN UIMARANTA					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT		-15			
INVESTOINNIT NETTO	0	-15	0	0	0
924313 HULEVESI					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT			-20		
INVESTOINNIT NETTO	0	0	-20	0	0
924321 PYHÄNTEMEN VIERASVENELAITURI					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT		-32			
INVESTOINTITULOT		16			
INVESTOINNIT NETTO	0	-16	0	0	0
925010 HANKE SUUNNITTELU					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT		-20	-20		
INVESTOINNIT NETTO	0	-20	-20	0	0
Yhteensä					
INVESTOINNIT					
INVESTOINTIMENOT	-188	-342	-243		
INVESTOINTITULOT	71	21			

Kunnanhallituksen esitys
Ulkoisen/Sisäinen

Taloussuunnitelma
Kunnanhallituksen esitys
01.01.2025 - 31.12.2027

EUR

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025	Suunnitt. 2026	Suunnitt. 2027
INVESTOINNIT NETTO	-118	-321	-243	0	0

Kunnanhallituksen esitys Taloussuunnitelma
Ulkoinen Kunnanhallituksen esitys
01.01.2025 - 31.12.2027

EUR

	Ed.tilinp. 2023	Budj+muut. 2024	Budjetti 2025	Suunnitt. 2026	Suunnitt. 2027
RAHOITUSLASKEIMA					
Toiminnan ja investointien ra					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	-137	-53	450	529	562
Tulorahoituksen korjauserät					
Pakolliset varaukset	-197				
Tulorahoituksen korjauserät	-197				
Toiminnan rahavirta	-335	-53	450	529	562
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-188	-342	-243		
Rahoitusosuudet investointi	71	21			
Investointien rahavirta	-118	-321	-243		
Toiminnan ja investointien ra	-452	-374	207	529	562
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennys	163	90	12	12	12
Antolainauksen muutokset	163	90	12	12	12
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen väh	-639	-619	-619	-619	-619
Lainakannan muutokset	-639	-619	-619	-619	-619
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja	0				
Saamisten muutos	109				
Korottomien velkojen muutos	574				
Muut maksuvalmiuden muutokset	683				
Rahoituksen rahavirta	207	-530	-607	-607	-607
Rahavarojen muutos	-245	-903	-400	-78	-45
Rahavarat 31.12.	1 578				
Rahavarat 1.1.	1 823				
Rahavarojen muutos	-245	0	0	0	0

OSA IV / Liite

Kihniön kuntastrategia 2022-2030

Kihniön kunta

Strategia-asiakirja 2022-2030

19.8.2022

Priole/Löfberg

Sisältö

- Taustaa
- Kuvaus strategiaprosessista
- Strategiayhteenveto

19.8.2022

Priole/Löfberg

Taustaa

- Keväällä 2022 Kihniön kunta ja Priole Oy tekivät sopimuksen kunnan strategian päivittämisestä.
- Kihniöstä strategiaprosessiin osallistuivat kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus sekä kunnan virkamiesjohto, paikallisten yritysten edustaja ja kunnan erilaisissa luottamus- ja virkatehtävissä olevia henkilöitä.
- Priolen nimeämänä strategiaprosessin palveluntuottajana toimi Petri Löfberg Sector Oy:stä.
- Prosessi ajoittui ajanjaksolle 1.4-31.8.2022.
- Erikseen halutaan kiittää Kihniön kunnasta talousjohtaja Kristiina Mäkelää käytännön järjestelyistä sekä valtuuston puheenjohtaja Juha-Matti Markkolaa sisältöyhteistyöstä.

19.8.2022

Priole/Löfberg

3

Strategiaprosessin tavoitteet

- ◆ Tunnistaa Kihniön kunnan tulevaisuuden rooli ja palvelutehtävät toimintaympäristön muutoksessa
- ◆ Toimia konkreettisenä työkaluna kunnan toiminnan suuntaamisessa ja kehittämisessä
- ◆ Osallistuttaa ja sitouttaa valtuustoa ja kuntalaisia yhteisen vision ja strategisten valintojen saavuttamiseksi

19.8.2022

Priole/Löfberg

4

Kuntalaiskysely

- Kysely suoritettiin sekä sähköisesti että paperiversiolla 6.6-6.7. välisenä aikana.
- Kyselyssä kysyttiin vastaajien näkemyksiä
 - valituista menestystekijöistä
 - kunnan eri tehtävien merkityksellisyydestä ja kunnan suorituskyvystä näissä tehtävissä tarvittavista ominaisuuksista
- Kuntalaisten osallistamisen varmistamiseksi menestystekijöitä sovittiin päivitettäväksi, jos kysely tuo olennaisia muutostarpeita menestystekijöihin.

19.8.2023

Priole/Löfberg

9

Kihniön Tulevaisuuskuva

Kihniö on turvallinen ja viihtyisä paikka asua ja yrittää. Meillä on laadukkaita palvelut sekä runsaat harrastusmahdollisuudet.

Kuntalaisille mahdollistamme väljää asumista lähellä kaunista luontoamme. Kannustamme ja tuemme yrittäjyyttä.

Haluamme, että kuntamme elinvoima lisääntyy ja siksi markinoimme kuntaamme aktiivisesti. Kesäasukkaamme voivat sujuvasti etätyöskennellä vaikka omalta laiturilta.

Sillä Kihniössä hoituu.

19.8.2023

Priole/Löfberg

11

Kihniön strategia 2022-2023

Tulevaisuuskuva ja menestystekijät

19.8.2023

Priole/Löfberg

Kihniön strategia 2022-2030

Uudet innovaatiot spurttaen aarilla

Alueellisen yötys- ja erityisosaamisen tuomitaminen ja kehittäminen

Kuntalajitusta huolehtiminen

Maanpuolan parantaminen

Käynnin hyödyntäminen huolehtiminen

Maanjätköskäytön edist. Innoan

Energia- ja ympäristötoiminta elinvoimaa

Ilmian kirkon kirkon kirkon

19.8.2023

Priole/Löfberg

13

Palvelut kuntalaisille

- Tuotamme palveluita niin kuntalaisille kuin kausiasukkailla
- Palvelut tuotetaan omana toimintana, yhteistyössä muiden kuntien, hyvinvointialueen ja eri yhteisöjen kanssa
- Mitoitetaan palvelut ja sopiva palvelurakenne vastaamaan toisiaan

19.8.2022

Prinke/Läffberg

13

Uudet innovaatiot opetuksen saralla

Toimenpiteet

- Valinnaisainetarjonnan monipuolistaminen
- Yritysyhteistyön laajentaminen
- Vertaistuen aktivointi samassa tilanteessa olevilta kunnilta
- Aktiivisuuteen kannustaminen uusille opetuskokeiluille

19.8.2022

Prinke/Läffberg

15

Uudet innovaatiot opetuksen saralla

- Yläkoulun säilyttäminen on Kihniön elinvoimalle keskeinen asia
- Tarvitaan uusia toimintatapoja, teknologiaa ja kuntien yhteistyötä yläkoulun säilyttämiseksi sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen turvaamiseksi
- Lapsiperheiden hyvinvointiin panostaminen siten, että kunnassa on laadukas varhaiskasvatus ja perusopetus

19.8.2022

Prinke/Läffberg

14

Kuntataloudesta huolehtiminen

- Panostamme terveeseen kuntatalouteen koska se on valittujen menestystekijöiden perusedellytys ja mahdollistaa itsenäisen päätöksenteon
- Pidämme kustannuskehityksen hallinnassa ja seuraamme talouden kehitystä
- Kehitämme ketteriä ja kustannustehokkaita toimintatapoja asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi

19.8.2022

Prinke/Läffberg

16

Omistajapolitiikka

- Omistajapolitiikassa pyrimme suunnitelmallisempaan toimintaan, jota tukee mm. kilpailuolosuhteiden luokittelu
- Varaudumme lainsäädännön tuomiin muutoksiin omistajapolitiikassa (toimintojen yhtiöittäminen)

19.8.2022

Prinle/Löfberg

17

Alueellisen yritys- ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen

- ✓ Luomme mahdollisuuksia nykyisten yritysten kasvuun ja uusien luomiseen
- ✓ Tuemme ja kehitämme alueellista ja kihniöläistä erityisosaamista "Tehty Kihniössä" -tyyliin
- ✓ Kasvatamme nuoristamme aktiivisia ja yrittäjämönteisiä yrittäjyyskasvatuksen avulla
- ✓ Luomme yrittämisen edellytyksiä koulutusyhteistyöllä yritysten kanssa, jotta nuorilla olisi mahdollisuus jäädä kotikuntaan

19.8.2022

Prinle/Löfberg

19

Henkilöstöpolitiikka

- Toimintatapamme on avointa ja haluamme panostaa henkilöstön osaamisen kehittämiseen
- Työhyvinvointi on meille tärkeää; seuraamme ja tuemme aktiivisesti sen kehittymistä. Tavoitteenamme on olla vetovoimainen työnantaja
- Työhyvinvointikyselyt ja kehityskeskusteluihin panostaminen

19.8.2022

Prinle/Löfberg

18

Alueellisen yritys- ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen

Toimenpiteet

- Kunnasta tehdään houkutteleva työpaikka
- Yritystonttien markkinoidaan aggressiivisesti
- Vastaaanottohallin rakentaminen
- Yrittäjyyskasvatuksen saaminen kouluun
- Yrityskummitoiminnan aktivointi
- Kasvuun panostaminen; Pienestäkin voi kasvaa suuri

19.8.2022

Prinle/Löfberg

20

Matkailuun panostaminen

- Tavoitteenamme on matkailuinvestointien kasvattaminen ja matkailupalvelujen monipuolistaminen
- Jatkamme edelleen Pyhäniemen, Geopark-kohteiden ja eri reitistöjen kehittämistä
- Lisäämme kunnan näkyvyyttä eri markkinointikanavissa ja valtatien läheisyyttä hyödyntämällä
- Kasvatamme kylän ja kyläraitin viihtyvyyttä asukkaiden ja yritysten yhteistyöllä; palvelee sekä asukkaita että kunnan matkailuimagoa

19.8.2022

Pirkko/Liisberg

21

Matkailuun panostaminen

Toimenpiteet

- Kaupallisen sosiaalisen median hyödyntäminen
- Matkailun markkinoinnissa opitaan muiden parhaista käytännöistä. Tavoitteena markkinointisuunnitelman aikaansaaminen
- Uuden liikuntakeskuksen hyödyntäminen markkinoinnissa
- Selvitetään valotaulun hankinta ja pystyttäminen kunnan teollisuustontille valtie 23 varteen

19.8.2022

Pirkko/Liisberg

23

Matkailuun panostaminen

Toimenpiteet

- Pyhäniemen aluesuunnitelman toteuttaminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa
- Jatketaan matkailualojen monipuolistamista, kootaan ja välitetään tietoa mahdollisille toimijoille
- Taloudellisten voimavarojensa puiteissa kunta keskittyy kohteiden kehittämiseen sellaisilla infran osa-alueilla, millä ei ole liiketoimintaedellytyksiä
- Geoparkin hyödyntäminen ympärivuotisesti reitistöjen kunnossapito huomioiden

19.8.2022

Pirkko/Liisberg

23

Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen

- Vahvistetaan positivistista yhteisöllisyyttä
- Ulotetaan ennaltaehkäisevä toiminta kaikille kuntalaisille. Se luo edellytyksiä myös uusille palveluille
- Panostetaan toimintakyvyn tukemiseen ennakoivasti
- Ikäihmisten huomioiminen myös mahdollisuutena ja voimavarana vrt. huoltosuhde
- Kaikkien sukkaiden hyvinvointiin panostaminen on perusta kyvylle oppia ja omaksua uutta kaiken aikaa

19.8.2022

Pirkko/Liisberg

24

Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen

Toimenpiteet

- Huolehdimme viihtyisästä ja turvallisesta elinympäristöstä, jossa kuntalaisilla on mahdollisuus harrastaa ja liikkua, osallistua tapahtumiin sekä nauttia luonnosta, kulttuurista ja taiteesta
- Edistämme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta luomalla uusia matalan kynnyksen tilaisuuksia, joissa vahvistetaan vuorovaikutusta kuntalaisten kesken ja kannustetaan vaikuttamaan
- Lisäämme yhteistyötä ja verkostoitumista järjestöjen ja yhdistysten kanssa ja tiedotamme kunnan palveluista aktiivisesti ja monikanavaisesti

19.8.2023

Priole/Läifberg

35

Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen

Toimenpiteet

- Tuemme perheitä arjen sujumisessa sekä ja lasten- ja nuorten kokonaisvaltaista kasvua ja hyvinvointia opettamalla hyvinvointia tukevia taitoja
- Panostamme kuntalaisten terveyden ja toimintakyvyn tukemiseen ennaltaehkäisevästä näkökulmasta. Huolehdimme, että palvelut ovat helposti saatavilla ja varmistamme, että yhdyspinnat maakunnan palveluihin kunnossa
- Seuraamme suunnitelmien toteutumista hyvinvointikertomustyön avulla

19.8.2023

Priole/Läifberg

36

Monipaikkaisuuden edistäminen

- Kihniössä on paljon kausiasukkaita ja monipaikkaisuus on mahdollisuus Kihniölle
- Kunta tekee aktiivista yhteistyötä nykyisten ja mahdollisten kausiasukkaiden kanssa, jotta yhä useampi viipyisi pidempään Kihniössä tai muuttaisi vakituisesti kuntaan
- Käytännössä tämä tarkoittaa toimivia tietoliikenneyhteyksiä, palvelujen helppokäyttöisyyttä ja uusia palveluja sekä joustavia kaavoitusprosesseja

19.8.2023

Priole/Läifberg

37

Monipaikkaisuuden edistäminen

Toimenpiteet:

- Kehitys-Parkin roolin säilyttäminen yhteydenpidossa kausiasukkaisiin
- Tietoliikenneyhteyksien rakentaminen saatetaan loppuun kunnan alueella
- Etätöiden tekemisen edistäminen; etätöyöpisteiden tarpeen selvittäminen ja markkinointi
- Tieverkoston ylläpitäminen ja kehittäminen, aktiivinen yhteys rahoituskanaviin
- Vapaa-ajan asunnon muuttaminen vakituisiksi asunnoksi; neuvonta ja tukeminen
- Vapaa-ajan tonttien kartoittaminen ja markkinointi
- Matkailualuealueen saaminen Pyhäniemeen

19.8.2023

Priole/Läifberg

38

Energiainvestoinneista

elinvoimaa

- Nykyiset tuulivoimahankkeet ja muut energiainvestoinnit luovat sekä kunnalle merkittäviä tuloja että yrittämisen erilaisia mahdollisuuksia
- Tuulivoimainvestoinnit voivat poikia jatkoinvestointeja ja kunta voi olla myötävaikuttamassa energiaklusterien syntyymiseen
- Energiainvestoinnit tukevat kunnan tunnettuutta, taloutta ja imagoa

19.8.2022

Prinke/Liifberg

29

Energiainvestoinneista

elinvoimaa

- **Toimenpiteet:**
- Kunta edistää tuulivoimakaavoitusta huomioimalla mahdollisimman hyvin ympäristön ja asumisen
- Tuulivoimarakentamisen aikana kunta ja elinkeinoyhdistö Kehitys-Parkki koordinoivat yhteistyössä alihankintamahdollisuuksia paikallisille yrittäjille
- Uusiutuvien energiatuotantotapojen kartoittaminen yhteistyössä tuulivoimatuottajien kanssa

19.8.2022

Prinke/Liifberg

30

Ihmisen kokoinen Kihniö

- Hyödynnämme pienen kunnan ketteryyttä
- Kihniössä kaikki tuntevat toisensa ja asiat hoituvat joustavasti
- Tehdään tästä brändi, houkutteleva juttu
- Ketterässä Kihniössä voidaan pilotoida uusia tehokkaampia palveluita ja palveluntuotantotapoja
- Pystymme nopeasti omaksuma uusia näkökulmia, joka lisää joustavuutta toiminnassa

19.8.2022

Prinke/Liifberg

31

Ihmisen kokoinen Kihniö

- **Toimenpiteet:**
- Kesäajan toiminnan ja palvelun saatavuuden ja joustavuuden parantaminen
- Teknologian ja digipalvelujen lisääminen mahdollisuuksien mukaan
- Me-hengen ylläpitäminen; yhteiset tapahtumat, talkoot, yhteistyö
- Joustavuuteen ja palveluaittuteen panostaminen
- Panostamme Rohkeuteen ja nopeuteen päätöksenteossa ja toimeenpanossa.

19.8.2022

Prinke/Liifberg

32

Kihniössä hoituu

